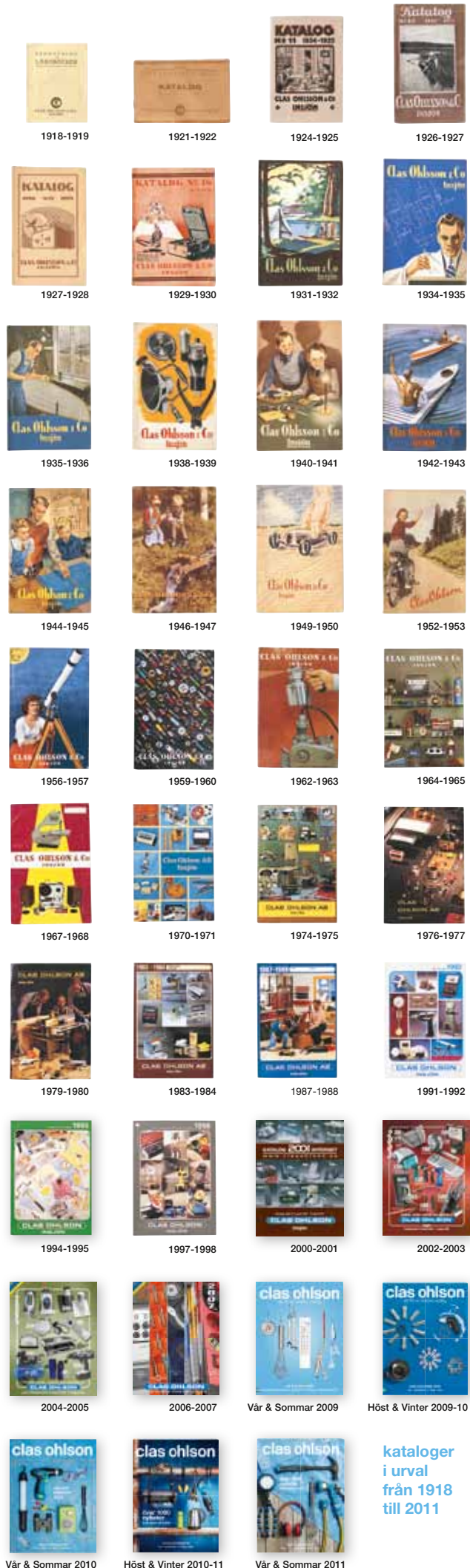

clas ohlson

Årsredovisning 2010/11

Innehåll

Året i korthet	1
VD har ordet	2
Strategisk inriktning	5
Marknadsöversikt	9
Verksamheten	13
Våra försäljningskanaler	16
Inköp och sortiment	20
Egna varumärken	21
Logistik, IT och säkerhet	22
Risker och osäkerhetsfaktorer	24
Hållbar utveckling	29
Vårt arbete för mänskliga rättigheter och bättre arbetsvillkor	32
Våra värderingar och medarbetare	38
Vårt ansvar för miljön	42
Clas Ohlsons GRI-profil	45
En av Sveriges största årsstämmor. Aktien och ägare	47
Årsredovisning	
Förvaltningsberättelse	50
Fem år i sammandrag	58
Kommentarer	59
Koncernens resultaträkning, totalresultat och kassaflödesanalys	60
Koncernens balansräkning och förändring i eget kapital	61
Moderbolagets resultaträkning, totalresultat och kassaflödesanalys	62
Moderbolagets balansräkning och förändring i eget kapital	63
Redovisningsprinciper och noter	64
Årsredovisningens undertecknande	76
Revisionsberättelse	77
Styrelse	78
Ledande befattningshavare	79
Resultat per kvartal	80
Definitioner	80
Adresser	81

Stolta traditioner och rötter i Insjön

Clas Ohlson etablerade 1918 sin första butik i en liten faluröd stuga på 25 kvadratmeter i Insjön. Butiken har flyttats och expanderat under åren och i maj 2010 invigdes vad som i folkmun kallas för "Mega-Clas" alldeles nära ursprungslokalen. Idag är världens första Clas Ohlson-butik också världens största, med ny modern butiksinteriör och 3 200 kvadratmeter fyllda med produkter. I Insjön finns också en av Nordens mest moderna och effektiva distributionscentraler med kapacitet att hantera ett växande varuflöde till våra butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien samt till våra distanshandelskunder.

Allt fler säger Ja, Ky till Clas Ohlson

Clas Ohlson på 1 minut

Clas Ohlson är ett börsnoterat detaljhandelsföretag med stora visioner och högt satta mål. Vi håller hårt på vårt ursprung och starka kundfokus.

Vårt huvudkontor, basen för all distribution samt den första och största butiken ligger i Clas Ohlsons hemby Insjön i Dalarna.

Med ett brett och prisvärt sortiment, personlig service och hög tillgänglighet hjälper vi våra kunder att hitta lösningen på praktiska vardagsproblem.

Vårt sortiment består av 15 000 produkter inom kategorierna Bygg, Hem, Multimedia, El och Fritid.

Våra kunder kan handla hos oss i 139 butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien. I Sverige och Norge finns även distanshandel via webb och telefon.

Clas Ohlson-andan bygger på ett stort och ärligt engagemang i kunder och medarbetare. Lika viktigt är att vi är aktiva i miljö- och samhällsfrågor.

Clas Ohlson har vuxit och gått med vinst varje år sedan 1918. Idag är vi nästan 4 000 anställda och har en total försäljning på 5,8 miljarder kronor om året.

yllä och Yes

Sverige

Startår 1918. Antal butiker: 61, varav 5 nyöppnade under verksamhetsåret. Antal medarbetare: 1 992 (1 899, 2009/10). Försäljning: 2 872 Mkr (2 752 Mkr, 2009/10).

Norge

Startår 1985. Antal butiker: 50, varav 9 nyöppnade under verksamhetsåret. Antal medarbetare: 1 193 (1 003, 2009/10). Försäljning: 2 281 Mkr (2 220 Mkr, 2009/10).

Finland

Startår 2002. Antal butiker: 17, varav 1 nyöppnad under verksamhetsåret. Antal medarbetare: 286 (271, 2009/10). Försäljning: 447 Mkr (469 Mkr, 2009/10).

Storbritannien

Startår 2008. Antal butiker: 11, varav 4 nyöppnade under verksamhetsåret. Antal medarbetare: 454 (257, 2009/10). Försäljning: 228 Mkr (115 Mkr, 2009/10). Läs mer om vår fortsatta expansion i Storbritannien på sid 19.

Kina (Shanghai)

I Shanghai ligger Clas Ohlsons eget inköpskontor och CSR-avdelning, med ansvar för att kontrollera, bedöma, följa upp samt utbilda och informera våra leverantörer och tillverkare i Asien. Verksamheten i Kina startades upp under 2008. Antal medarbetare: 38 (28, 2009/10). Antal genomförda CSR-revisioner under verksamhetsåret: 426 (444, 2009/10). Läs mer om vårt CSR-arbete på sid 29-45.

Fyra spännande händelser under ett år med Clas Ohlson

Clas Ohlson öppnade under verksamhetsåret 19 nya butiker. Bland de nyöppnade butikerna ingår en ny stor butik på Drottninggatan i Stockholms innerstad på nästan 3000 kvadratmeter som öppnades i oktober 2010.

Expansionen i Storbritannien fortsatte under verksamhetsåret med fyra nya butiker i Birmingham, Doncaster, Cardiff och Norwich. Totalt hade Clas Ohlson 11 butiker i Storbritannien vid verksamhetsårets slut.

Uppföljning av Clas Ohlsons uppförandekod hos tillverkare och leverantörer är en viktig del av företagets inköpsarbete. Under verksamhetsåret gjordes över 400 fabriksrevisioner av Clas Ohlsons CSR-revisorer som arbetar på inköpskontoret i Shanghai.

Cirka 260 nya medarbetare blev "insjöskolade" under verksamhetsåret, varav 50 briter, där de fick genomgå vår omfattande grundutbildning som bland annat omfattar produktkunskap, historia, värderingar och vårt kundservicekoncept.

Med Europa i sikte

Clas Ohlsons vision är att utveckla en stark europeisk detaljhandelskedja med hög lönsamhet och god värdetillväxt för våra aktieägare. Ambitionen är att bli det självklara valet för människor som söker lösningar på sina praktiska problem i vardagen.

Under verksamhetsåret etablerade vi 19 nya butiker, varav 4 i Storbritannien, och ökade försäljningen med 5 procent i SEK och 8 procent i lokala valutor. Rörelseresultatet uppgick till 507 Mkr vilket var lägre än föregående år och beror främst på ökade kostnader i samband med expansionen i Storbritannien och på negativa valutaeffekter.

Clas Ohlson har under året fått ett antal nya utmärkelser, bland annat bästa kundtjänst för tredje året i rad (Market) samt priset som Årets Butikslösning (Retail Awards 2011). Vi är också den detaljhandelskedja som svenska konsumenter helst vill ha i sitt köpcentrum (läs mer på sid 16).

Dessa utmärkelser ger oss som arbetar på Clas Ohlson energi att, tillsammans med våra kunder och aktieägare, fortsätta att utveckla företaget med ambitionen att fler kunder i Europa ska få ta del av allt det som Clas Ohlson kan erbjuda!

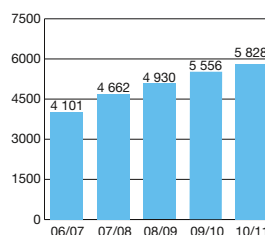
Året i korthet

- Försäljningen uppgick till 5 828 Mkr (5 556), +5 %
- Rörelseresultatet uppgick till 507 Mkr (591), -14 %
- Resultat efter skatt uppgick till 364 Mkr (433), -16 %
- Vinst per aktie uppgick till 5,71 kr (6,72), -15 %
- Utdelningen föreslås till 3,75 kr per aktie (3,75), oförändrad
- Etablering av 19 nya butiker

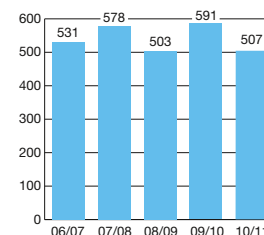
Nyckeltal	2010/11	2009/10	Förändring
Nettoomsättning, Mkr	5 828	5 556	+5 %
Rörelseresultat, Mkr	507	591	-14 %
Resultat före skatt, Mkr	499	588	-15 %
Resultat efter skatt, Mkr	364	433	-16 %
Rörelsemarginal, %	8,7	10,6	-1,9
Avkastning på eget kapital, %	22,5	28,0	-5,5
Avkastning på sysselsatt kapital, %	24,6	32,6	-8,0
Soliditet, %	51,5	57,9	-6,4
Vinst per aktie, kr	5,71	6,72	-15 %
Utdelning per aktie, kr	3,75*	3,75	+/-0 %
Totalt antal butiker	139	120	+16 %
Antal årsanställda	2 219	2 048	+8 %

* Föreslagen utdelning

Försäljning, Mkr

Rörelseresultat, Mkr

Kalendarium

Delårsrapport första kvartalet	7 september 2011
Årsstämma för verksamhetsår 2010/11	10 september 2011
Halvårsrapport	8 december 2011
Delårsrapport tredje kvartalet	8 mars 2012
Bokslutskommuniké för verksamhetsår 2011/12	13 juni 2012

VD har ordet

Under verksamhetsåret har Clas Ohlson tagit ännu ett antal steg i riktning mot att bli ett europeiskt detaljhandelsföretag. Målet är klart och tydligt, vägen dit fortsatt lite slagig på en ganska svag detaljhandelsmarknad, men vi kan se tydliga resultat av vårt arbete. Vi har aldrig varit starkare på våra hemmamarknader i Sverige och Norge, vi ökar takten i Finland och vi har fortsatt att investera i Storbritannien.

Dags att summera ett händelserikt verksamhetsår!

Vi har ett mycket högt tempo i arbetet med att ta Clas Ohlson till nästa utvecklingssteg för att bli ett europeiskt detaljhandelsföretag. Det innebär att vi vrider och vänder på varje detalj för att göra vårt kunderbudande ännu bättre och mer attraktivt för en europeisk marknad. Stora insatser görs i hela kedjan, från inköp av varor hela vägen till kon-

takten med våra kunder. Vår goda kundservice är omtalad och prisbelönad och det är alltid lika glädjande när vi får kvitto på att våra kunder uppskattar vår service. Allt ifrån alla spontana kommentarer från kunder som fått bra hjälp till när vi får utmärkelser eller nomineringar kring vår service, våra butiker eller andra delar av vår verksamhet.

Det ska bli ännu enklare att lösa sina praktiska problem hos Clas Ohlson

Clas Ohlsons idé är att göra det lätt för människor att lösa de praktiska problemen i vardagen. Det som brukar finnas på "att-göra-listan" hemma på kylskåpsdörren i de flesta hem. Det kan vi hjälpa till med genom att erbjuda ett brett sortiment med prisvärda produkter som tar hänsyn till både människa och miljö, utmärkt service med hjälp av kunniga och hjälpsamma butiksmedarbetare, inspirerande butiker som finns där människor rör sig i vardagen och som är roliga att besöka och lätta att hitta i. Under det gångna året har vi vässat vårt löfte till kunderna på ett antal områden. 53 av våra 139 butiker har i dag vårt nya butikskoncept. Först ut var butiken i Skövde 2008 och vi blir hela tiden allt bättre på att vidareutveckla och förfina våra butiker till en ännu mer inspirerande shoppingmiljö. De allra flesta av våra kunder gillar vår förändring. Vi kan se att försäljningen ökar snabbare i de butiker som har det nya utseendet. Kunderna har alltid gillat vårt sortiment, priserna och servicen, men det har varit svårt att hitta produkterna. Nu hjälper vi våra besökare att navigera i butiken på ett tydligare sätt och vi exponerar produkter bättre. Clas Ohlson har ofta lite skämtsamt kallats för "gubbdagis". Det är vi gärna, men roligt är också att vi nu når fler kvinnor och även lockar yngre människor till butikerna, något som inte minst är viktigt för framtiden.

När vi har utvecklat vårt butikskoncept har vi under det gångna året också kunnat vidareutveckla våra idéer kring butiksstorlek. Vi arbetar i dag med tre olika butiksstorlekar. Det har inneburit att vi har kunnat öka butikstätheten på våra hemmamarknader Sverige och Norge utan att det slår mot försäljningen i redan befintliga butiker i alltför hög utsträckning.

Satsning på e-handel och effektivare inköp

Under det år som gått har vi också lagt mycket kraft på att utveckla vår e-handelsplattform som ska lanseras under det nya verksamhetsåret 2011/12. Mycket har hänt både på tekniksidan och med kundernas vanor och vilja att handla på nätet de senaste åren. E-handel kommer att bli en allt viktigare försäljningskanal för oss framåt och ett sätt att bygga vårt varumärke och en närmare relation till våra kunder. Vi ser vår e-handelsatsning som något mycket större än bara en ny webbsida. Vi är övertygade om att morgondagens kunder kommer ställa betydligt större krav på att e-handel och butiker är starkt integrerade med smarta lösningar som gör det enklare, mer lättillgängligt och inspirerande att handla.

Vi har också lagt mycket kraft på att vidareutveckla vårt sortiment under det gångna verksamhetsåret. Vi har presenterat mer än 2000 nyheter under året och har förtydligat vårt befintliga sortiment för att hjälpa våra kunder att välja rätt produkt bland våra 15000 artiklar. Vårt inköpskontor i Shanghai har gjort att vi kan sänka inköpskostnaderna, vilket kommer kunderna till del i mer attraktiva priser och ger förbättrade marginaler för företaget.

Som växande internationellt detaljhandelsföretag har vi möjlighet att påverka och bidra till att förbättra villkoren för människor och miljön. Vår strategi för att nå våra hållbarhetsmål är att se till att hållbarhetsarbetet är en integrerad del av vår verksamhet. Med eget kontor i Kina har vi bland annat kunnat ta stora steg framåt i vårt hållbarhetsarbete och vi genomför mer än 400 fabriksrevisioner per år hos våra tillverkare för att säkerställa att de följer vår uppförandekod. Utifrån denna grund arbetar vi vidare med våra leverantörer för att gemensamt skapa bättre villkor för både medarbetare och miljön samtidigt som det stärker den lokala leverantörens konkurrenskraft.

Storbritannien – en utmanande marknad med stor potential

En viktig fråga under det gångna året har varit att skapa försäljningsområden för fortsatt tillväxt. Vårt sikte är fastställt på att bli ett europeiskt detaljhandelsföretag och vi ska fortsätta att växa i snabb takt för att nå dit, samtidigt som det ska ske med god lönsamhet.

2008 öppnade vi vår första butik i Storbritannien. Under det här verksamhetsåret har vi öppnat fyra butiker och sammanlagt har vi nu elva, koncentrerade till London respektive Manchester, Leeds och Liverpool. Faktum är att över 30 procent av engelsmännen, eller mer än 20 miljoner människor, har högst 30 minuters bilväg till en Clas Ohlson-butik. Det är en bra plattform att bygga vidare utifrån. Tyvärr är det brittiska detaljhandeln fortsatt hårt drabbad av den finansiella krisen. Tuffa sparprogram, höjda skatter, sjunkande fastighetspriser och stigande arbetslöshet slår mot konsumtionen. Det gör det mer utmanande för ett nytt varumärke att slå sig in på marknaden. Å andra sidan ger det oss tillgång till attraktiva butikslägen till bättre villkor. Här är det viktigt att balansera expansionen utifrån marknadens utveckling. Vi har dragit slutsatsen att hålla tillbaka expansionen något jämfört med de initiala planerna och satsar istället på att vidareutveckla de nuvarande butikerna. För eller senare vänder det i Storbritannien också och de reaktioner vi får från våra brittiska kunder är mycket positiva och lovar gott.

Positiv utveckling i Finland och ökad expansionstakt

Finland drabbades också hårt av finanskrisen med relativt svag tillväxt som följd under ett par års tid, men här har det vänt upp under året, både för ekonomin som helhet och för

oss. Under året har Finland visat på en bra tillväxt i jämförbara enheter och vi öppnade under verksamhetsåret vår första nya butik sedan 2008. Vi ser en fortsatt stor potential på den finska marknaden där varumärket Clas Ohlson förstärkts och fler och fler finska konsumenter upptäckt det vi har att erbjuda. Vi ökar nu expansionstakten i Finland och planerar att öppna ytterligare tre till fyra butiker under verksamhetsåret 2011/12.

Stark hemmamarknad men expansionen i ny marknad tyngde resultatet

Under verksamhetsåret nådde vi inte upp till fjolårets rekordresultat. Vår tillväxt på 5 procent och rörelsemarginal på knappt 9 procent nådde inte upp till våra långsiktiga mål. Tillväxten under året påverkades under första halvåret av ett färre antal nya butiker och under andra halvåret av negativa valutaeffekter beroende på den starka svenska kronan. Samtidigt gläds vi åt att vi aldrig varit starkare på våra hemmamarknader i Sverige och Norge, både vad gäller omsättning och intjäning. Årets rörelseresultat, på drygt en halv miljard svenska kronor, har också påverkats av de negativa valutaeffekterna samt våra stora satsningar på att etablera Clas Ohlson på en europeisk marknad.

Clas Ohlson-andan gör oss unika

Vi brukar tala om en speciell "Clas Ohlson-anda" som är den grund som vi bygger vår företagskultur och vår organisation på. Den här kulturen är en av våra viktigaste framgångsfaktorer som också återspeglas i den service och omsorg som vi ger våra kunder. Vi fortsätter att utveckla vår organisation och vårt sätt att arbeta, att förenkla och bli effektivare och att rusta oss för att kunna möta de utmaningar som vi ser framför oss i takt med att företaget växer.

Vi har respekt inför de utmaningar som skilda förutsättningar på Clas Ohlsons olika marknader ställer. Samtidigt ser jag optimistiskt på möjligheterna för Clas Ohlson framåt. Vår idé att hjälpa människor att lösa de praktiska problemen i vardagen är stark med en stor långsiktig potential på en Europeisk marknad.

Jag vill avsluta med att rikta ett varmt tack till alla medarbetare, kunder och aktieägare för ert fortsatta engagemang och starka bidrag till att utveckla Clas Ohlson.

Klas Balkow,
VD och Koncernchef
Clas Ohlson
Insjön i juni 2011

clas
ohlson

Strategisk inriktning

Clas Ohlsons vision är att utveckla en europeisk detaljhandelskedja med hög lönsamhet och god värdetillväxt för våra aktieägare. Marknadspenetrationen i Norden är relativt hög vilket innebär att nya marknader blir allt viktigare för Clas Ohlsons framtida tillväxt.

Det finns en betydande potential att fortsätta växa på både nya och befintliga marknader. Affärskonceptet bedöms vara konkurrenskraftigt och särskiljande på europeisk basis, vilket möjliggör expansion till ett antal nya marknader framöver.

För att stärka Clas Ohlson och vår konkurrenskraft arbetar vi med tre strategiska utvecklingsområden: tillväxt och expansion, förenkling och effektivisering samt att utveckla vår organisation.

Affärsidé

Vår affärsidé är att göra det smidigt för människor att lösa vardagens praktiska små problem.

Affärsidén baseras på grundaren Clas Ohlsons ursprungliga motto "Vi ska sälja rejäla produkter till låga priser med rätt kvalitet efter behov."

Vision och mål

Vi vill utveckla en stark europeisk detaljhandelskedja med hög lönsamhet och god värdetillväxt för våra aktieägare. Detta ska ske genom att vara det självklara valet för människors praktiska problemlösning i vardagen.

Försäljningstillväxt lägst 10 procent

Koncernens långsiktiga målsättning är en årlig försäljningstillväxt på lägst 10 procent. Målet mäts som genomsnittlig årlig ökning i försäljningen under fem år. Försäljningstillväxten på 10 procent ska uppnås genom ökad försäljning i befintliga säljkanaler och genom fortsatta nyetableringar på såväl befintliga som nya marknader. Under verksamhetsåret 2010/11 ökade försäljningen med 5 procent i SEK och med 8 procent i lokala valutor. Försäljningstillväxten för den senaste femårsperioden har i genomsnitt legat på 10 procent i SEK.

Rörelsemarginal lägst 10 procent

Målet för lönsamheten är en rörelsemarginal om lägst 10 procent. Under de kommande åren beräknas etablering på nya marknader (för närvarande Storbritannien) att belasta Clas Ohlsons rörelsemarginal med upp till 2-3 procentenheter under ett verksamhetsår. Tillväxten på nya marknader i Europa ska ske i enlighet med de långsiktiga finansiella målen. Under verksamhetsåret 2010/11 uppgick rörelsemarginalen till 8,7 procent. För den senaste femårsperioden har den genomsnittliga rörelsemarginalen uppgått till 11,0 procent.

Kikare Asaklitt 10x50. Gummiklädd. Skruvbara ögonmusslor. Synfält 100 m/1000 m. Närgräns 10 m. Prisma BK7. Vikt 878 g. Mjuk väska medföljer.
34-3589

Strategier

Ett prisvärt och attraktivt sortiment

Vårt sortiment ska vara anpassat och inriktat på att möta kundens behov i vardagen. Produkterna ska vara prisvärda med rätt kvalitet efter behov. Clas Ohlsons sortiment ska vara mångsidigt och innehålla smarta och prisvärda lösningar.

Hög service

Vi ska ge hög service via hjälpsam och kunnig personal som guidar till enkla lösningar. Våra medarbetare ska ha en bred och grundläggande kunskap om sortimentet.

Lättillgängligt och inspirerande

Vi ska finnas i attraktiva lägen där människor rör sig i sin vardag. Kunden ska uppleva att det är smidigt och inspirerande att lösa vardagens praktiska problem hos oss. Våra butiker ska företrädesvis ligga i starka centrala köpcenter. Under verksamhetsåret öppnades 19 nya butiker jämfört med 14 föregående år.

Ansvar för människa och miljö

Vi tar ansvar för vår egen verksamhet och vår påverkan på människa och miljö. Vi ställer också krav på våra leverantörer gällande arbetsvillkor, arbetsmiljö och miljöpåverkan. Clas Ohlson engagerar sig också i viktiga samhällsfrågor och stödjer lokala föreningar och ändamål i Dalarna där företaget har sina rötter och några utvalda nationella eller internationella ideella organisationer där vi kan vara med och bidra i ett större sammanhang i de länder där vi har verksamhet.

Delmål

Som ett led i att uppfylla våra mål har vi ett antal delmål gällande marknadsposition, nöjda kunder och medarbetare samt logistik och hållbarhet.

Förstärka varumärket Clas Ohlson

Varumärket Clas Ohlson är ett av de starkaste varumärkena inom detaljhandeln i Sverige och Norge (läs mer på sid 13-14). I Finland och Storbritannien är kändedomen lägre, vilket beror på att företaget haft verksamhet där under kortare tid. Varumärket ska stärkas ytterligare genom fortsatt utveckling av företagets försäljningskanaler och marknadsföring, inte minst på nya marknader där företaget inte är känt sedan tidigare.

Anpassa och utveckla sortimentet

Vi ska erbjuda våra kunder ett brett och attraktivt sortiment. Därför förnyas 10–15 procent av sortimentet varje år genom att nya produktområden tillförs samt genom kompletteringar och utbyten inom befintliga områden. Bredden i sortimentet ska behållas eller utökas samtidigt som vissa dubletter i sortimentet, det vill säga likvärdiga varor, fasas ut ur sortimentet. En större variation mellan katalog och butik kommer att förekomma, bland annat för att kunna arbeta mer med säsongsinriktat sortiment och beställningsvaror. Sedan mars 2009 ger Clas Ohlson ut två kataloger per år, dels höst- och vinterkatalogen som ges ut på sensommaren, dels vår- och sommarkatalogen som ges ut i mars. Detta ger ökad flexibilitet gällande anpassning av både sortiment och priser.

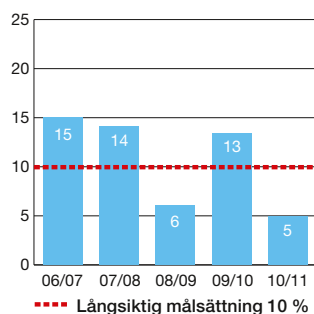
Årets kataloger innehöll nästan 2250 nya produkter jämfört med 2200 föregående år. Detta innebär att 18 procent av katalogsortimentet har förnyats sedan föregående år. Många nya produkter och produktlinjer har tillkommit, bland annat inom multimedia, hem och fritid.

Clas Ohlson kompletterar välkända varumärken med ett antal okända varumärken samt egna märkesvaror som Clas Ohlson, Cotech, Cocraft, Coline, Exibel med flera. Målet är att andelen egna varumärken ska svara för minst 25 procent av försäljningen. Vid verksamhetsårets slut var andelen 23 procent.

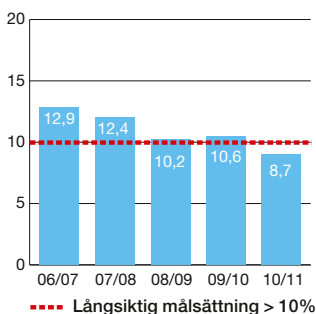
Hög servicegrad

Servicegraden i både butik och distanshandel är hög. Detta är möjligt genom integrerade och automatiserade logistik- och försäljningssystem. Vår erfarenhet är att servicegraden

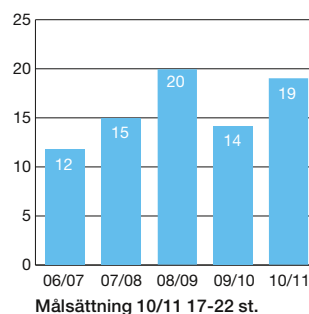
Försäljningstillväxt, %

Rörelsemarginal, %

Antal nya butiker

i butikerna, det vill säga att varan finns i butiken när kunden vill köpa produkten, överstiger 95 procent.

Lageromsättningshastighet 6–7 gånger i distributionscentralen

Lager binder kapital, vilket innebär att en hög lageromsättningshastighet är ett viktigt effektivitetsmått. Målet är en lageromsättningshastighet på 6-7 gånger i distributionscentralen.

Under verksamhetsåret uppgick distributionscentralens lageromsättningshastighet till 5,4 gånger mot 6,4 gånger föregående verksamhetsår. Det innebär att vi byter ut hela lagret ungefär varannan månad. Den lägre omsättningshastigheten beror främst på en ökad andel direktinköp från Asien med tidigare inlagring och ökat antal varor på väg.

Lageromsättningshastighet i butikslager

I våra butiker består varulagret i huvudsak av produkterna som finns i butiken för försäljning. Målet för våra större butiker är en lageromsättningshastighet på 8-10 gånger i butikslager vilket de också uppnår. Clas Ohlsons mellanstora och små butiker har individuella mål utifrån den årliga försäljningen.

Nöjda och trygga kunder

God kundservice är centralt i Clas Ohlsons affärskoncept. Vår kundtjänstpolicy är inriktad på att varje kundkontakt ska präglas av ödmjukhet och servicevilja. Målet är en nöjd kund efter varje kontakt. Som en extra trygghet tillämpar vi 30 dagars öppet köp/ångerrätt för såväl butikskunder som distanshandelskunder. Samtliga medarbetare i våra butiker utbildas i att hantera reklamationssärenden. Vi är övertygade om att god kundvård är ett av framtidens viktigaste konkurrensmedel och strävar därför efter att bli ännu mer professionella i våra kundkontakter.

Motiverade, kunniga och engagerade medarbetare

Vår koncerngemensamma medarbetarundersökning genomfördes för andra gången under verksamhetsåret. 84 procent (82 procent) av våra medarbetare svarade på enkäten, vilket är ett högt deltagande. Undersökningen genomfördes i Sverige, Norge, Finland och Shanghai. Totalresultatet för koncernen var ett NMI (nöjd medarbetarindex) på 74 procent (72 procent) vilket enligt en extern jämförelse står sig väl mot andra företag. Via medarbetarundersökningen har vi fått en bra grund för att utveckla hur vi attraherar, belönar och motiverar våra medarbetare samt hur vi kan utveckla ledarskapet inom företaget.

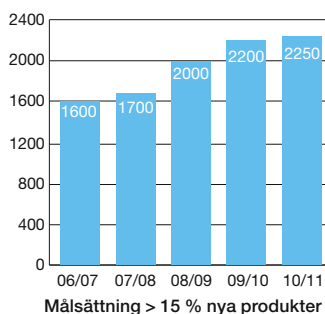

Pulsklocka med GPS Topcom. Mäter pulsen samtidigt som den loggar din träningsrunda med hjälp av den trådlösa GPS-mottagaren. Trådlös kommunikation mellan armbandsklocka, bröstband och GPS-mottagare. Lagrar data som rutt, hastighet, höjd etc. Bröstband som mäter din puls. Visning av tid, datum, kaloriförbrukning m.m. Trådlös överföring av lagrad data till din dator för att spara och analysera din träning. Passar: Windows 7 (32/64-bit) / Vista (32/64-bit) / XP. Batterityp: 2 x CR2032 (medföljer).
36-3741

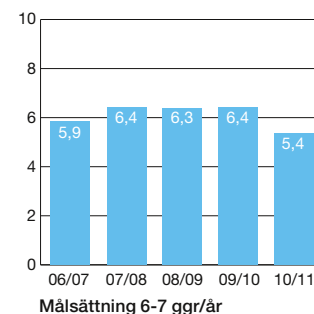
Ansvar för en hållbar utveckling

Vi ska erbjuda våra kunder kvalitativa och prisvärda produkter samtidigt som vi bidrar till en hållbar utveckling för människa och miljö. Clas Ohlsons övergripande miljömål är att, tillsammans med våra leverantörer, minska utsläppen av koldioxid med 30 procent per tonkilometer fram till och med 2020. Våra kunder ska kunna känna trygghet att de produkter vi säljer har tillverkats under acceptabla förhållanden med hänsyn till människa och miljö. Målet är att revidera samtliga tillverkare minst vartannat år. Under verksamhetsåret har Clas Ohlson gjort 426 fabriksrevisioner för att kontrollera att vår uppförandekod följs.

Antal nya produkter

Lageromsättningshastighet, distributionscentralen

...pressede priser på
dingser du ofte trenger. Hold utkikk
etter denne pilen og spenn fast
sikkerhetsbeltet.
Det bærer nedover!

clas
Konstant pressede priser på
dingser du ofte trenger. Hold utkikk
etter denne pilen og spenn fast
sikkerhetsbeltet.
Det bærer nedover!

399,-

Marknadsöversikt

Detaljhandeln i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien har under året haft en högre tillväxt jämfört med föregående år men variationerna mellan Clas Ohlsons olika marknader har varit stora. Marknaden i Storbritannien har haft en lägre marknadstillväxt som en följd av momshöjningar och andra åtgärder för att förbättra de offentliga finanserna. Clas Ohlson har fortsatt att expandera under verksamhetsåret och har under året tagit marknadsandelar i samtliga länder där vi är verksamma. Försäljningen ökade 8 procent i lokala valutor under verksamhetsåret. Det motsvarar 5 procent i SEK när den försäljning som sker i Norge, Finland och Storbritannien räknats om till svenska kronor.

Clas Ohlson säljer produkter som löser praktiska problem i vardagen. Sortimentet är lättillgängligt för en bred målgrupp och över 80 procent av de produkter vi säljer kostar under 300 kronor. Vårt breda och prisvärda sortiment innebär att vi är mindre känsliga för konjunktursvängningar än många andra detaljhandelsföretag. Indelningen i fem produktkategorier ger oss en bra balans och riskspridning. Om efterfrågan minskar i en av våra kategorier kan den samtidigt öka i en annan.

Detaljhandelsutveckling

Sverige

Under 2010 noterades en bättre tillväxt än föregående år för den svenska detaljhandeln. Enligt Statistiska centralbyrån, SCB, var den genomsnittliga ökningen 3,2 procent i fasta priser, att jämföra med 1,5 procent 2009. Tillväxten inom sällanköpsvaror översteg dagligvaruhandeln och ökade med i genomsnitt 5,6 procent i fasta priser, jämfört med 1,2 procent under 2009.

Privatkonsumtionen ökade med i genomsnitt 3,5 procent, jämfört med en minskning med -0,4 procent 2009. Clas Ohlsons försäljning i Sverige ökade med 4 procent i löpande priser under 2010/11.

Enligt HUI, Handels utredningsinstitut, förväntas en fortsatt ökad tillväxt i den svenska detaljhandeln. Detta innebär enligt HUI en ökning med 2,5 procent i fasta priser under 2011 och 2,5 procent under 2012. Även handeln med sällanköpsvaror förväntas få en ökad tillväxt. HUI:s prognos visar en ökad tillväxt med 4,5 procent under 2011 och 3,5 procent under 2012.

Norge

Detaljhandeln i Norge visade en högre tillväxt under verksamhetsåret. Enligt Statistisk Sentralbyrå, SSB, ökade detaljhandeln under 2010 med i genomsnitt 2,2 procent i fasta priser, jämfört med 1,4 procent 2009.

Privatkonsumtionen ökade med 3,7 procent under 2010, mot 0,0 procent under 2009. Clas Ohlsons försäljning i Norge ökade med 8 procent i löpande priser under 2010/11.

Enligt HSH, Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon, förväntas en fortsatt positiv utveckling det närmaste året. Detaljhandeln förväntas öka med 5,0 procent i löpande priser under 2011.

Finland

Detaljhandeln i Finland noterades under verksamhetsåret fortsatt tillväxt. Enligt Statistikcentralen i Finland ökade detaljhandeln under 2010 med i genomsnitt 3,0 procent i fasta priser, jämfört med -2,8 procent 2009.

Privatkonsumtionen ökade med 2,6 procent under 2010 jämfört med -2,1 procent under 2009. Clas Ohlsons försäljning i Finland ökade med 7 procent i löpande priser under 2010/11.

Båtflagga av vävd polyesterflaggduk (marinpolyester) med extra långa tampar för att direkt kunna fästas på båtflaggstången.
Sv 31-868 No 31-887 Fi 31-2529 UK 34-8889

Hammare Cocraft. Smitt och härdat stål. Stålrörsskaft och greppvänligt handtag för bästa ergonomi. Vikt 16 oz. 10 års garanti. 40-7699

Storbritannien

Marknaden i Storbritannien har haft en sämre utveckling mot bakgrund av åtgärder för att förbättra de offentliga finanserna. Detaljhandeln i Storbritannien visade ändå en något bättre tillväxt under 2010. Enligt National Statistics i Storbritannien ökade detaljhandeln under 2010 med i genomsnitt 1,6 procent i fasta priser, jämfört med 1,4 procent 2009.

Privatkonsumtionen i Storbritannien ökade med 4,0 procent under 2010 jämfört med 2,0 procent under 2009. Clas Ohlsons försäljning i Storbritannien ökade med 112 procent i löpande priser under 2010/11.

Marknadstrender

Internationella kedjor

Marknaden för den typ av produkter som Clas Ohlson säljer fortsätter att öka i hela Europa, men börjar ändå bli relativt mogen. Denna trend gäller framför allt de största marknaderna, som Tyskland, Frankrike och Storbritannien.

Branschen har tidigare dominerats av lokala kedjor i respektive land som kunnat växa och öka sina marknadsandelar främst på bekostnad av enskilda fackhandlare. Internationella kedjor, som Clas Ohlson, har större inköpsvolym och marknadsföringsresurser, samt effektivare logistik och andra skalfördelar som gör det möjligt att erbjuda bättre priser och ett mer aktuellt produktutbud än enskilda fackhandlare. Då tillväxten nu börjar avta söker sig allt fler kedjor utanför landsgränserna.

Internationella aktörer är relativt sällsynta i Norden, med undantag för bland annat Bauhaus, Hornbach och Media Markt. Den svagare detaljhandeln har också lett till att vissa aktörer valt att lämna den svenska marknaden, däribland PC City och Silvan. Exempel på gränsöverskridande nord-

iska aktörer är, förutom Clas Ohlson, svenska Biltema med butiker i Sverige, Norge, Finland och Danmark, svenska Jula med butiker i Sverige och Norge samt finska K-rauta med varuhus i Finland och Sverige.

Även i Norden har stora butikskedjor de senaste åren tagit marknadsandelar på bekostnad av enskilda fackhandlare. Kedjorna satsar ofta på stora butiker utanför stadskärnan, med undantag för Clas Ohlson, som främst satsar på centrala butiks lägen, där människor rör sig i sin vardag.

Växande varuhus

En annan trend är att butiksytor ökar. I stora europeiska länder är det inte ovanligt med varuhus på mellan 5 000 och 10 000 kvadratmeter, i anslutning till köpcentrum utanför städerna.

Clas Ohlsons etableringsstrategi är att öppna butiker på 700-3 000 kvadratmeter, företrädesvis med centrala lägen i stadskärnor eller i välbesökta externa köpcentrum.

Egna märkesvaror

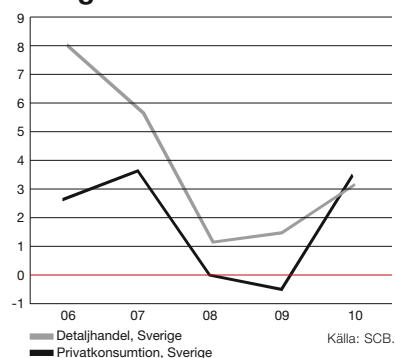
Detaljhandelskedjor marknadsför allt oftare produkter under egna varumärken.

Cirkelsåg Cotech. Med inbyggt spindellås. Sågdjup 63 mm (45° 42 mm). Effekt 1300 W. Varvtal 4700 v/min. Levereras med hårdmetallklinga 185/16 mm och sidoanslag. Vikt 4,3 kg. 30-9985

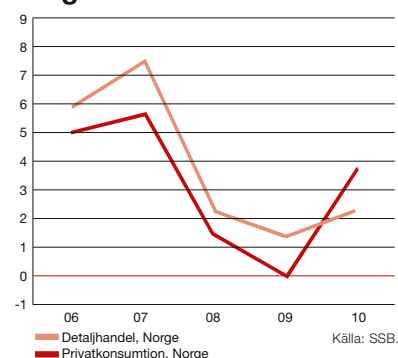
Privatkonsumtion och detaljhandel
Utveckling av privatkonsumtion och detaljhandel i fasta priser i Sverige 2006–2010, %

Sverige

Privatkonsumtion och detaljhandel
Utveckling av privatkonsumtion och detaljhandel i fasta priser i Norge 2006–2010, %

Norge

Clas Ohlson har i många år satsat på egna varumärken, som till exempel Cotech, Cocraft, Coline och Exibel. Våra egna märken stod vid verksamhetsårets slut för drygt 23 procent av försäljningen och målet är minst 25 procent. Genom att utveckla egna varumärken kan vi erbjuda bra kvalitet till lägre pris, eftersom utvecklings- och marknadsföringskostnaderna är lägre, och genom att köpa in varor direkt från fabrik utan fördyrande mellanhänder.

Konkurrenter

Det är få konkurrenter som har ett lika brett sortiment som Clas Ohlson.

De som ligger närmast är Biltema med butiker i alla nordiska länder och Jula i Sverige och Norge. Utöver dessa kon-

kurrerar vi inom var och en av våra fem produktkategorier med bland annat Mediamarkt, Järnia, Bauhaus, K-rauta, Teknikmagasinet och Kjell & Co. Vi konkurrerar också i viss mån med stormarknader och varuhus, som Coop Forum och Ica Maxi i Sverige, Obs i Norge samt Anttila i Finland. Av alla dessa, är det endast Teknikmagasinet och Kjell & Co som har en etableringsfilosofi liknande Clas Ohlsons, med butiker i citykärnor, gärna i starka köpcentrum.

I Storbritannien konkurrerar Clas Ohlson bland annat med butikskedjan Argos samt Maplin och Robert Dyas, som erbjuder produkter inom några av våra fem kategorier. Det finns dock ingen i Storbritannien som erbjuder ett koncept, etableringsstrategi och en sortimentsstrategi som liknar Clas Ohlsons.

Clas Ohlson i jämförelse med ett urval av konkurrenter

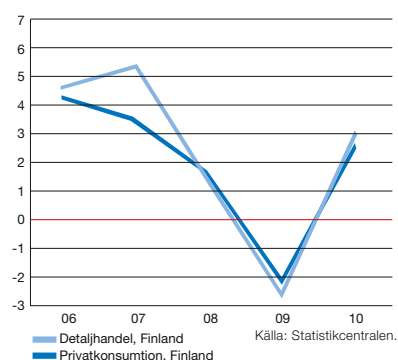
Huvudkonkurrenter och antal butiker i repektive land

	Sverige	Norge	Finland	Storbritannien	Startår*	Ei	Multimedia	Fritid	Bygg	Hem
clas ohlson	61	50	17	11	1918	•	•	•	•	•
Biltema	24	44	9		1963	•	•	•	•	•
Jula	32	11			1979	•	•	•	•	•
Teknikmagasinet	73	20	2		1989	•	•			
Kjell & Co	55				1990	•	•			
Jernia	75	165			1951				•	•
Obs		44			1907	•			•	•
Maxbo		75			1995	•			•	
Anttila			31		1953	•	•		•	•
K-rauta	20		41		1940	•	•		•	
Argos				>700	1973	•	•	•	•	•
Maplin				180	1972	•	•			
Robert Dyas				100	1872	•			•	•

* Källa: Webbssidor

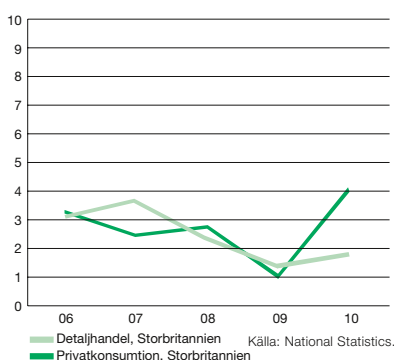
Privatkonsumtion och detaljhandel
Utveckling av privatkonsumtion och detaljhandel i fasta priser i Finland 2006–2010, %

Finland

Privatkonsumtion och detaljhandel
Utveckling av privatkonsumtion och detaljhandel i fasta priser i Storbritannien 2006–2010, %

Storbritannien

annonce
349,-

Storage Shed

Minidrivhus/hylle

UNI
UNI UNIVERSAL BAG

Verksamheten

Clas Ohlsons varumärke är en av företagets största tillgångar. Vi har en unik historia och är en av Sveriges och Norges mest populära butikskedjor, med ett affärskoncept som tilltalar män och kvinnor i alla åldrar.

I arbetet med att utveckla mötet med våra kunder i butik, på internet och genom kundtjänst har vi under verksamhetsåret 2010/11 bland annat fortsatt att utveckla vårt butikskoncept, förberett lansering av e-handel på samtliga marknader och med utökade öppettider förbättrat tillgängligheten i vår kundservice ytterligare.

Kunderna ska uppleva att kontakten med oss är lättillgänglig, enkel, positiv, kompetent och inspirerande. Det ska vara trevligt att handla på Clas Ohlson och det ska vara lätt att hitta lösningar på alla tänkbara problem i vardagen.

Dialog med våra kunder

Med hjälp av löpande marknadsundersökningar och analyser får vi en god bild av hur varumärket Clas Ohlson uppfattas, vilka som besöker oss, vad våra kunder tycker om vårt koncept, våra butiker, vår kundtjänst, vår service och vårt sortiment.

Kännedomen och varumärkets position varierar beroende på hur länge vi funnits på respektive marknad. Det gör att vi anpassar marknadsföringen utifrån de olika marknadernas förutsättningar och behov.

Ett varumärke, flera marknader

I Sverige och Norge är Clas Ohlson väletablerat där nästan alla (98 procent) i åldrarna 18-69 år känner till oss som kedja. På dessa marknader är vår huvudstrategi att höja genomsnittsköpet, öka besöksfrekvensen, stärka lojaliteten och öka kundnöjdheten.

I Finland känner cirka 80 procent till Clas Ohlson vilket visar på en positiv utveckling under de tre senaste åren då kännedomen år 2008 uppgick till knappt 60 procent. Vi har de senaste åren arbetat mer med varumärkesbyggande aktiviteter, i kombination med mer utpräglade säljkampanjer.

I Storbritannien är vi fortfarande inne i en nyetableringsfas, där många potentiella kunder inte känner till Clas Ohlson, vad vi säljer och var vi finns. Detta är en utmaning som kräver att vi anpassar budskap, aktiviteter och medieinvesteringar i takt med utvecklingen och kännedomen kring Clas Ohlson som varumärke.

Multikanalstrategi

Clas Ohlson erbjuder lösningar på vardagsproblem och vi gör det i dialog med våra kunder. Som kund ska man snabbt och enkelt få hjälp med problemlösning och kunna handla via den försäljningskanal som passar var och en bäst.

Vi jobbar därför parallellt med utveckling och kundanpassning av katalog, butikskoncept, distanshandel och kundservice. Viktigt är också att ta vara på all den energi och kompetens som finns inom Clas Ohlson. Våra med-

Kommunikationsradio (PMR) 446 MHz. PMR Exibel FX-12. 8 kanaler och 38 subkanaler. Röststyrning och volymjustering. Bältesclips. Levereras med dubbel laddstation, batteripack och eliminator.
36-2426

arbetare är vårt ansikte utåt och de som bygger varumärket i vardagen oavsett om mötet sker i butik, via telefon eller online.

Våra butiker

Våra butiker är idag vår viktigaste marknadsföringskanal genom sin lokalisering på centralt belägna gågator eller i köpcentrum där kunderna rör sig i sin vardag. Det är också i våra butiker där flest kunder möter våra kunniga medarbetare och får hjälp att lösa sina praktiska problem. Vi utvecklar kontinuerligt våra butiker med bland annat vår navigering, varuläggning, skyltning och andra former av kundkommunikation i butik.

Online-kommunikation

Under verksamhetsåret 2011/12 kommer Clas Ohlson att lansera en ny e-handelsplattform som gör det ännu mer tillgängligt, enkelt och inspirerande att söka lösningar och att

handla via alla de kanaler som Clas Ohlson erbjuder.

Utgångspunkten för vår marknadsföring är att skapa en röd tråd i alla kampanjer, i alla försäljningskanaler med anpassning till mognadsgrad och konkurrenssituation på respektive marknad.

PR och andra kommunikationskanaler

Det finns ett stort intresse för Clas Ohlson som företag och de produkter och lösningar vi erbjuder. Vårt PR-arbete inriktas på att ge hög service till de journalister som kontaktar Clas Ohlson i olika frågor, att delta i olika produkttester och utvärderingar och att bidra med kunskap och erfarenheter kring vår verksamhet, våra marknader, produkttegenskaper och tips på lösningar av praktiska vardagsproblem. Betydelsen av sociala medier har ökat under de senaste åren och är därmed en viktig kanal för att kommunicera med såväl kunder som journalister och andra viktiga målgrupper.

Katalogen

Clas Ohlson-katalogen har kommit ut sedan 1918 och är än idag en mycket viktig kommunikationskanal med våra kunder.

Under verksamhetsåret hade våra kataloger en total upplaga på 6,1 miljoner exemplar fördelat över två kataloger som ges ut i augusti och mars. Övergången från en katalog per år till två per år, som gjordes 2009, ger ökad flexibilitet och möjlighet att uppdatera sortiment och priser oftare utifrån säsong och marknadsutveckling. Katalogerna distribueras, hämtas i butik eller beställs via vår hemsida.

Marknadsföring inför butiksöppning

Som en del i Clas Ohlsons etableringsstrategi ingår lokal marknadsföring på den aktuella orten under ett antal veckor före öppnandet. Detta sker bland annat genom direktreklam, annonsering, radioreklam och PR. Marknadsföringen intensifieras dagarna före öppnandet. Även katalogen distribueras lokalt i det köpcentrum där butiker öppnas för att väcka intresse och besök i våra nyöppnade butiker.

I Storbritannien är butiksöppningskampanjerna än mer omfattande, i syfte att snabbt etablera varumärket i butikernas respektive upptagningsområden.

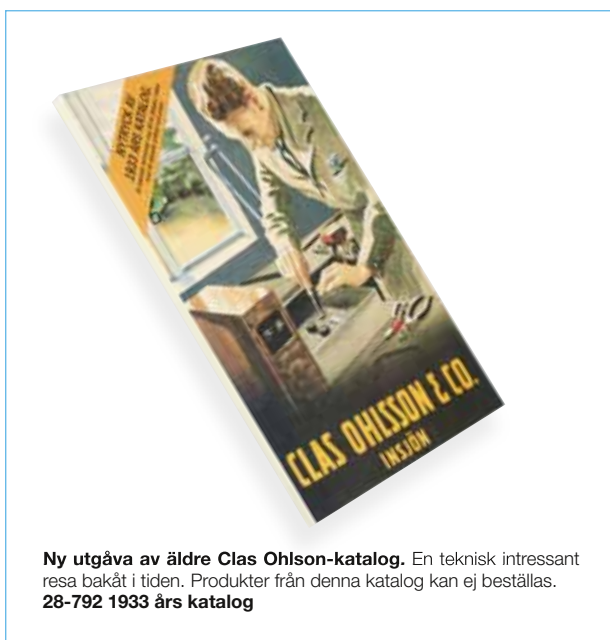

Sponsring

Vår policy beträffande sponsring är att stödja föreningar och evenemang främst i Dalarna, där Clas Ohlson grundades och där huvudkontoret och distributionscentralen ligger.

Vi har under verksamhetsåret bland annat haft sponsorsamarbeten med ishockeylaget Leksands IF, OS-roddaren Lassi Karonen och musikscenen Dalhalla utanför Rättvik. Lokalt i Insjön stödjer Clas Ohlson ett stort antal mindre föreningar och verksamheter inom idrott och kultur, med tonvikt på ungdomsverksamhet.

Clas Ohlson har under året också deltagit i Cancerfondens två kampanjer Rosa Bandet och Mustachkampen (läs mer om Clas Ohlsons samhällsengagemang på sid 31).

Testmaskinen slår larm och blinkar rött om något är fel med grenuttaget.

Gummikabelns hållfasthet testas genom att frysas ned till -35 grader i 16 timmar och därefter böjas.

Clas Ohlson har tre år i rad utnämnts till "Bästa kundtjänst", av tidningen Market.

Våra inköpsrutiner, kvalitet och noggrannhet i alla led.

I Clas Ohlsons sortiment ingår över 15 000 produkter. Utbudet varierar mellan länderna, men gemensamt för varje produkt och leverantör är att de utvärderas och dokumenteras av inköpsavdelningen i Insjön, i samarbete med Clas Ohlsons CSR- och kvalitetsansvariga i Kina. Grenuttaget 36-2903 är en av artiklarna som godkänts och tagits in i sortimentet.

Henrik Alfredsson och Krister Beck är två av cirka 90 personer på inköpsavdelningen i Insjön. De har ytterligare 38 kollegor på kontoret i Shanghai, som jobbar med kvalitets- och CSR-frågor, besöker fabriker, utbildar leverantörer och gör löpande kontroller och revisioner.

- Dagens kunder är mycket medvetna och pålästa. Samtidigt kommer det hela tiden nya lagar och direktiv som ställer högre krav på oss och leverantörerna, vilket i sin tur kräver fler tester, mer dokumentation och mer personal, säger Henrik, ansvarig för teknik- och kvalitetsfrågor.

Hur lång tid tar det att godkänna en ny produkt?

- Ibland går det på en vecka, ibland tar det ett år. Produkter med specifika risker, som till exempel grenuttag, granskas alltid extra noga, säger Henrik.

Hur gör ni för att hitta rätt leverantör?

- När en ny produkt ska in i sortimentet skannar vi först av marknaden, jämför olika leverantörer, fabrikat, kvalitet, pris och leveranskapacitet. Även arbetsvillkor, tillverkningsmetoder, socialt ansvarstagande och miljöpolicyer granskas, säger Krister, sortimentschef i Insjön.

- I nästa steg tar vi hem varuprover som testas och utvärderas. Vi tar även in dokumentation och stämmer av med våra produktchefer och kemikaliesamordnare att allt är i sin ordning. Ibland kopplas testinstitut och myndigheter in, berättar Henrik.

Kan ni garantera att varje grenuttag fungerar som det ska?

- Med de kontroller vi gör minimerar vi riskerna. Vår egen personal är till exempel på plats i fabriken för att kontrollera grenuttagen i produktionsprocessens olika faser. Skulle en felaktig produkt trots allt slinka igenom, är vår kundtjänst nästa länk i kvalitets- och servicekedjan, säger Henrik.

Clas Ohlson har tre år i rad fått utmärkelsen "Bästa kundtjänst" av tidningen Market. Kundtjänsten består av fyra enheter:

Contact Center. Tar hand om frågor, reklamationer, beställningar och supportärenden via chatt, fax, mejl och telefon, måndag-fredag 8-19 och lördag 10-16.

Verkstäderna. 24 servicetekniker - fördelade på fem verkstäder med olika specialområden - tar hand om support, reparationer, garanti- och reklameringsärenden.

Reservdelar & Gods. Clas Ohlson har över 9 000 reservdelar på lager, både till nya och äldre produkter. Här finns allt från urverk till drivremmar och kaffekannor.

Konceptutveckling. Informerar och utbildar butikspersonalen kring konsumentköplagar, garantier, policyer, produktkunskap och annat som stärker Clas Ohlsons handelsmanskapskap och kundservice.

Michael Andersson är chef för verkstäderna i Insjön. Han berättar att alla på kundtjänst följer den enkla policy som alltid funnits inom Clas Ohlson; att i alla lägen lösa kundens problem.

- Clas Ohlson ger 30 dagars öppet köp och två års garanti. Vi tar seriöst på alla klagomål, följer upp och dokumenterar reklamationer och garantiärenden, diskuterar med inköpsavdelningen och delar med oss av kundernas synpunkter, berättar Michael.

Våra försäljningskanaler

Drygt 90 år av framgångsrik postorder-verksamhet har lagt grunden till den starka position Clas Ohlson har idag. Vi säljer fortfarande via distanshandel, men den största försäljningskanalen är idag våra 139 butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien. Butikerna står för 98 procent av försäljningen.

Butiker

Centrala butikslägen

Clas Ohlsons butiker ska företrädesvis ligga i starka centrala köpcenter eller handelsplatser, där vi tillsammans med andra butiker och butikskedjor verkar gemensamt för att skapa återkommande besök.

Vi äger och driver våra butiker själva. Butikslokalerna hyrs med långsiktiga hyreskontrakt. I varje butik erbjuds det mesta av vårt breda sortiment lätt tillgängligt för självbetjäning. Mindre än 10 procent av produkterna säljs över disk.

Tre olika storlekar

Clas Ohlson har kunder i alla åldrar. För att öka tillgängligheten erbjuder vi tre olika butikskoncept med varierande yta: 1 500–3 000 kvadratmeter för större städer och upptagningsområden, 1 000–1 500 kvadratmeter för mellanstora orter samt 700–1 000 kvadratmeter för mindre orter eller som komplement till befintliga butiker i större städer.

I våra mindre butiker är sortimentet koncentrerat till de populäraste produkterna. Övriga produkter kan beställas och hämtas i butiken inom 48 timmar. Konceptet finns nu i flera städer i både Sverige och Norge.

Populär butikskedja

Clas Ohlson är en attraktiv och populär butik, både bland kunderna och företagen i köpcentret. Våra etableringar ökar ofta hela centrets besökstal påtagligt. Vi attraherar nya

kundgrupper och vårt breda sortiment lockar både män och kvinnor i alla åldrar.

Enligt en undersökning branschtidningen Market (våren 2010), är Clas Ohlson den butik som konsumenterna i åldern 15–64 år helst av allt vill ha i ett köpcenter (förutom Systembolaget och apotek).

Vårt nya butikskoncept

Vårt nya butikskoncept är utformat för att göra det lättare för kunderna att hitta i butikerna. I konceptet ingår ny butiksinredning, skyltar, kundterminaler, informations- och orderdiskar samt kassor.

Butikskonceptet lanserades under 2008/09 och alla butiker som öppnats det senaste året är byggda enligt det nya konceptet. Befintliga butiker anpassas successivt, varav 7 har byggts om och moderniserats under 2010/11.

Finansiellt åtagande

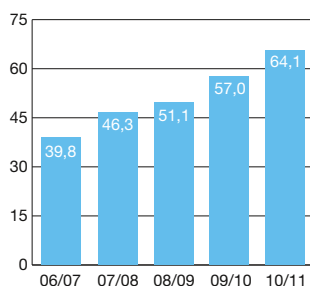
En ny butik innebär initialt ett finansiellt åtagande på 12–14 Mkr fördelat på 3 Mkr i uppstartskostnader, 4–5 Mkr i investeringar i butiksinredning och datasystem samt 5–6 Mkr i varulager.

I Storbritannien är uppstartskostnaderna för våra butiker inledningsvis högre, och uppgår till cirka 5–6 Mkr, vilket främst beror på högre marknadsföringskostnader. Nya butiker i Sverige och Norge har visat lönsamhet redan under de tolv första månaderna. Detsamma gäller för några av butikerna i Finland. Generellt tar det längre tid att nå lönsamhet i länder där Clas Ohlson är nyetablerat och där varumärket är nytt.

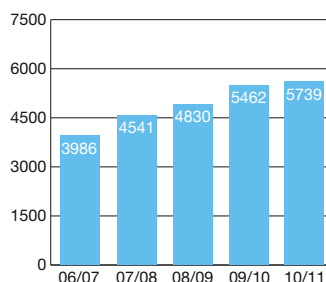
Fortsatt butiksexpansion

Clas Ohlson fortsätter att öppna nya butiker på de marknader där vi är etablerade. Under verksamhetsåret 2010/11 öppnades totalt 19 nya butiker vilket är fler än under föregående verksamhetsår då 14 nya butiker etablerades. Vi planerar att under verksamhetsåret 2011/12 etablera 17–22 butiker varav två till fyra i Finland samt en till fyra i Storbritannien. Förutsättningar att etablera nya butiker i Norden bedöms som fortsatt goda och utvecklingen i Finland har under det senaste året varit positiv. Clas Ohlson ska fortsätta att expandera i Storbritannien men balanserar expansions-takten utifrån rådande marknadsförhållanden.

Antal besökare, miljoner

Försäljning butiker, Mkr

Försäljning och resultat

Butikernas försäljning uppgick under verksamhetsåret 2010/11 till 5 739 Mkr vilket är en ökning med 5 procent mot föregående år (5 462 Mkr). I lokala valutor ökade försäljningen med 8 procent. Butiks-försäljningen utgjorde 98 procent av koncernens totala försäljning.

Uppstartskostnaderna för nya och ombyggda butiker, inklusive utrangering av inventarier, uppgick till 89 Mkr (60 Mkr).

Våra butiker i Sverige

Våra svenska butiker hade 34,9 miljoner besökare under 2010/11, en ökning med 0,4 miljoner eller 1 procent jämfört med föregående år. Av besökarna var det 16,5 miljoner som också handlade vid sitt besök.

Antalet butiker har under verksamhetsåret utökats med 5 och totalt fanns vid verksamhetsårets slut 61 butiker i Sverige.

Det finns fortfarande utrymme för fortsatt etablering av nya butiker i Sverige även om marknadspenetrationen i Sverige nu är relativt hög. Flera av våra butiker med upptagningsområden på 30 000 – 50 000 invånare visar att vi kan nå god lönsamhet även i mindre städer.

Våra butiker i Norge

Våra norska butiker hade 14,8 miljoner besökare under 2010/11, en ökning med 1,8 miljoner eller 14 procent jämfört med föregående år. Av besökarna var det 9,6 miljoner som också handlade under sitt besök.

Under verksamhetsåret har 9 nya butiker öppnats och vid verksamhetsårets slut fanns totalt 50 butiker i Norge. Inte heller den norska marknaden är mättad när det gäller vår fortsatta etablering. Lönsamheten är god även för butiker i mindre städer med upptagningsområden på 30 000 – 50 000 invånare.

Våra butiker i Finland

Våra finska butiker hade 6,3 miljoner besökare under 2010/11, en ökning med 0,3 miljoner eller 5 procent jämfört med föregående år. Av besökarna var det 2,9 miljoner som också handlade under sitt besök.

Försäljningsökning

Jämförbara butiker i lokal valuta	- 1 procent
Nya butiker	+ 9 procent
Valutaeffekter	- 3 procent
Summa	+ 5 procent

Rotationslaser Cocraft. Tre libeller för nivellering. Horisontell och vertikal referenslinje. Projicerar en 360° linje. Lämplig vid t.ex. uppsättning av tapetbård, lister o.s.v. Stativ, max.höjd 120 cm. Laserklass II, 635 nm. Noggrannhet: 0,5 mm/m. För inomhusbruk. Lev. med laserglasögon, siktskiva, väggfäste, stativ samt väska. **40-7530**

Antalet butiker i Finland är 17, och en ny butik har öppnats under verksamhetsåret. Det finns en stor potential att öka försäljningen i befintliga butiker, genom fortsatt förtydligande av Clas Ohlsons erbjudande på den finska marknaden.

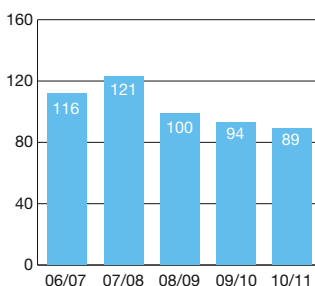
Våra butiker i Storbritannien

Våra brittiska butiker hade 8,3 miljoner besökare under 2010/11, vilket är en ökning med 4,9 miljoner jämfört med föregående år.

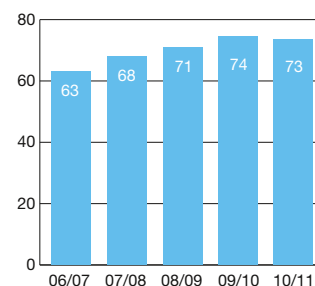
Under verksamhetsåret har fyra nya butiker öppnats och vid verksamhetsårets slut fanns totalt elva butiker i Storbritannien.

Responsen från våra kunder i butikerna i Storbritannien är positiv och trots det kärva marknadsklimatet är antalet besökare och kunder i de brittiska butikerna i nivå med koncerngenomsnittet. Konverteringsgraden och det genomsnittliga köpet är fortsatt lägre i Storbritannien än genomsnittet i koncernen vilket är normalt vid inträde på nya marknader.

Försäljning distanshandel, Mkr

Andel internetorder, %

Clas Ohlson räknar med att det tar tid att etablera varumärke och position på en helt ny marknad och att konverteringsgrad, genomsnittligt köp och omsättning kommer att öka successivt under de kommande åren.

Internet och övrig distanshandel

Vår försäljning inom distanshandel (via internet, telefon och katalog) uppgick till 89 Mkr 2010/11, vilket är en minskning med 5 procent jämfört med föregående år (94 Mkr). Minskningen beror främst på att Clas Ohlson har etablerat butiker i många områden där kunderna tidigare endast haft möjlighet att handla på distans.

Internet stod under verksamhetsåret för 73 procent av vår distanshandel (föregående år 74 procent).

Clas Ohlsons internethandel är av strategisk betydelse för koncernen. Den är idag begränsad till Sverige och Norge, men ska utökas till även Finland och Storbritannien. Trenden är tydlig att kunderna vill handla både i butik och via internet. Butiker, distanshandel och kundtjänst kompletterar varandra och öppnar nya möjligheter att öka försäljningen och att knyta ännu starkare band till våra kunder.

Under verksamhetsåret 2011/12 kommer en ny e-handelsplattform att lanseras, vilken lägger grunden för expansion inom distanshandeln.

Kommande etableringar och nya butiker*

Ort	Öppningsmånad	Butiksyta, m ²
Sverige		
Malmö, Mobilia Shopping Center	hösten 2013	1 672
Malmö, Emporia	okt 2012	1 671
Borlänge, Norra Backa	hösten 2012	2 900
Lidköping	våren 2012	1 300
Norrtälje	våren 2012	1 110
Gävle, Valbo	dec 2011 - feb 2012	1 449
Erikslund, Västerås	sep 2011	1 264
Gränby, Uppsala	sep 2011	1 200
Halmstad, Flygstaden handelsplats	juni 2011	1 631
Jönköping	dec 2010	1 200
Kiruna	nov 2010	1 200
Drottninggatan, Stockholm	okt 2010	2 700
Liljeholmen, Stockholm	okt 2010	1 241
Bromma Center, Stockholm	sep 2010	1 366
Norge		
Ørsta, Amfi Ørsta	hösten 2012	1 250
Kongsvinger	vinter/vår 2012	1 150
Elverum	nov 2011	1 300
Alta, Amfi	okt/nov 2011	1 300
Mo i Rana	okt 2011	1 400
Oslo, Bogstadsveien	okt 2011	1 300
Nedre Eiker, Buskerud	sep 2011	900
Bodø	juni 2011	1 300
Horten	juni 2011	1 000
Kristansund	mars 2011	1 200
Harstad	feb 2011	1 400
Trondheim, Trondheim Torg	feb 2011	600
Fredrikstad	nov 2010	2 100
Lillehammer	nov 2010	1 390
Stavanger, Mediegården	nov 2010	1 100
Oslo, Lambertseter	okt 2010	650
Oslo, Bryn Senter	aug 2010	950
Kongsberg	juni 2010	1 200
Finland		
Kuopio, Matkus handelsplats	okt 2012	1 500
Hyvinge	okt 2012	1 423
Lahti, Karisma	nov/dec 2011	1 350
Jyväskylä, Palokka	sep 2011	1 915
S:t Michel	juni 2011	1 120
Uleåborg	nov 2010	1 200
Storbritannien		
Newcastle	aug 2011	1 889
Norwich	dec 2010	1 570
Doncaster	dec 2010	1 760
Cardiff	dec 2010	1 640
Merry Hill, Birmingham	nov 2010	1 200

* Kontrakterade per juni 2011.

Expansion i Storbritannien – vår fjärde marknad

Clas Ohlsons expansion i Storbritannien fortsätter. Under verksamhetsåret öppnades ytterligare fyra butiker och vid verksamhetsårets slut hade Clas Ohlson totalt 11 butiker varav fyra i Londonområdet och en butik vardera i Manchester, Leeds, Liverpool, Birmingham, Cardiff, Norwich och Doncaster. Alla butiker ligger centralt placerade i starka citylägen med stor besöksstrafik.

Den första butiken utanför Norden öppnades i november 2008 i Croydon, London. Premiären i Storbritannien var ett stort steg för Clas Ohlson mot visionen att bli ett ledande europeiskt detaljhandelsföretag. Genom undersökningar i våra butiker vet vi att våra kunder överlag gillar vårt affärskoncept, både när det gäller sortiment, priser och service, och rekommenderar gärna Clas Ohlson till andra.

Den svagare utvecklingen för den brittiska ekonomin under verksamhetsåret har påverkat hushållens framtidstro och konsumtionsutrymme. Trots det kärva marknadsklimatet är antalet besökare och kunder i de brittiska butikerna i nivå med koncerngenomsnittet. Konverteringsgraden (andelen besökare som handlar) och det genomsnittliga köpet är lägre i Storbritannien än genomsnittet i koncernen vilket är normalt vid inträde på nya marknader. Clas Ohlson räknar med att det tar tid att etablera varumärke och position på en helt ny marknad och att konverteringsgrad, genomsnittligt köp och omsättning kommer att öka successivt under de kommande åren.

Stora möjligheter

Storbritannien, med 60 miljoner invånare, innebär stora långsiktiga möjligheter för Clas Ohlson. Antalet potentiella kunder är en av de faktorer som har påverkat valet av ny marknad. Det finns också en stark cityhandel där en stor del av handeln sker i centralt belägna köpcentrum. Köpbeteendet är helt i linje med Clas Ohlsons etableringsstrategi som är inriktat på butiker i starka köpcentrum i citylägen.

Omfattande kundundersökningar inom målgruppen visar också att en butikskedja som Clas Ohlson är efterfrågad på den brittiska marknaden. Ingen annan kedja erbjuder idag motsvarande koncept i centrala butikslägen. Vårt sortiment, våra butiker och vår service är ett nytt, uppseendeväckande och uppskattat inslag i den brittiska detaljhandeln.

Produktsortiment och leveranser

En del av sortimentet har anpassats till den brittiska marknaden eftersom det skiljer en del i standarder, bland annat när det gäller elektriska produkter. Av det ordinarie katalogsortimentet har cirka 1 400 produkter anpassats, bytts ut eller tagits bort. Vi har också anpassat sortimentet och valt varumärken som den brittiska konsumenten känner till och är van att handla. Leveranserna till de brittiska butikerna sker från distributionscentralen i Insjön. I takt med att verksamheten utökas kommer vi löpande att utvärdera andra alternativ som innebär kortare transporter.

Goda möjligheter att kontraktera attraktiva butikslägen

Clas Ohlsons inträde i Storbritannien är långsiktigt och det fortsatt svaga konjunkturläget innebär möjligheter att kontraktera attraktiva butikslägen som inte tidigare varit tillgängliga. Hyresnivåerna har också blivit lägre som en följd av den svaga utvecklingen inom detaljhandeln. Clas Ohlson har etablerat butiker i attraktiva affärlägen, antingen på välbesökta gågator i stadskärnan eller i centralt belägna gallerior. Den fortsatta expansions-takten anpassas till rådande marknadsförhållanden och Clas Ohlson planerar att öppna ytterligare en till fyra nya butiker under verksamhetsåret 2011/12.

Lokal marknadsföring i butikernas upptagningsområden

Clas Ohlsons marknadsföring är inriktad på att göra affärskonceptet känt i det upptagningsområde där vi etablerar våra butiker. Svenska detaljhandelsföretag har gott rykte i Storbritannien och därför har vi betonat Clas Ohlsons härkomst och historia lite extra. För att tydliggöra vårt erbjudande har vi presenterat företaget som en modern järnhandel som säljer användbara produkter som löser många praktiska problem i vardagen. Marknadsföringen har nått konsumenterna genom bland annat utomhusreklam, direktreklam, PR, radioreklam och genom att distribuera Clas Ohlson-katalogen lokalt i området där våra nya butiker ligger.

Inköp och sortiment

Clas Ohlsons produktsortiment ska hjälpa våra kunder i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien att lösa sina praktiska problem i vardagen. Sortimentet förnyas kontinuerligt med fokus på teknik, funktion och kvalitet. Miljö och etik är andra viktiga faktorer i valet av produkter och leverantörer.

Attraktivt och särskiljande sortiment

I och med inträdet på nya marknader har kraven på Clas Ohlsons inköpsverksamhet ökat. Sortimentet ska kontinuerligt vara attraktivt, särskiljande och konkurrenskraftigt på de olika marknader där Clas Ohlson verkar, och det ska fokusera på att möta och lösa kundens praktiska problem.

Utöver vårt sortiment om cirka 15 000 produkter erbjuder vi reservdelar och tillbehör. Denna filosofi är mycket uppskattad av våra kunder som kan få hjälp med råd, tips och reparationer av vår duktiga personal i butik och av vår centrala kundtjänst i Insjön, vilken har vunnit pris för bästa kundtjänst tre år i rad. Produkterna är indelade i fem kategorier. Det innebär att vi inte är beroende av något enskilt produktområde och att minskad efterfrågan inom ett område kan balanseras av ökad efterfrågan inom ett annat.

Clas Ohlson har ingen egen tillverkning, inga egna produktpatent och är inte heller beroende av någon enskild leverantör.

Tusentals produktnyheter varje år

Varje år byter Clas Ohlson ut drygt 2 000 produkter i sortimentet. Avgörande för om en produkt tas in eller ur sortimentet är en kombination av efterfrågan, kundnöjdhet och lönsamhet. Även produktens fas i livscykeln styr beslutet.

Vid val av nya produkter är viktiga urvalskriterier teknik, funktion, pris och kvalitet. Vi söker också efter nya produkter med förbättrade miljöprestanda eller som kan hjälpa våra kunder att minska sin energiförbrukning.

Många av våra produkter innehåller mycket teknik. Vår ambition är att ligga i teknikens framkant, men inriktningen är inte att skapa trender eller vara teknikpionjärer.

Omfattande kvalitets- och funktionstester

Innan en ny produkt tas in i sortimentet görs avancerade tester av kvalitet, funktion, säkerhet, livslängd och andra produkttegenskaper. Testerna utförs i våra egna verkstäder. Flera produkter lämnas också till oberoende testinstitut, bland annat Intertek Semko och Statens Provninganstalt. Clas Ohlson arbetar också för att minimera användningen av hälsofarliga ämnen i de produkter som ingår i sortimentet.

Aktivt inköpsarbete

Vår inköpsorganisation är indelad i fem grupper utifrån produktkategorierna Bygg, Hem, Multimedia, EI och Fritid. Kategori- och produktansvariga besöker stora mässor och leverantörer runt om i världen för att hitta nya produkter och utveckla vårt befintliga sortiment.

Genom regelbundna fabriksbesök kan Clas Ohlson, i dialog med leverantörer och tillverkare, vara med och påverka design, materialval, tillverkningsmetod och tillverkningsförhållanden i form av arbetsmiljö, arbetsvillkor och miljöpåverkan.

Lång erfarenhet och hög kompetens

Många av medarbetarna på inköpsavdelningen har arbetat länge inom Clas Ohlson. Deras kunskap och erfarenhet förs vidare till nästa generation och ger oss en god kontinuitet när det gäller inköp och sortimentsutveckling.

För oss är det viktigt att dagens inköpare och produktansvariga känner samma nyfikenhet inför nya produkter som grundaren Clas Ohlson gjorde. Nyfikenheten är en del av vår kultur och något vi värnar om.

Medarbetarna utbildas i Clas Ohlsons uppförandekod och våra metoder och verktyg för att kontrollera och stödja våra leverantörer. Inköparna har en viktig roll i arbetet med att förbättra arbetsmiljö och arbetsvillkor samt säkerställa att produkternas miljöegenskaper är godkända.

600 leverantörer i 30 länder

Clas Ohlson köper in produkter från cirka 600 leverantörer i 30 olika länder. Under verksamhetsåret gjordes 53 procent av inköpen från svenska leverantörer medan 38 procent var direktinköp från Asien.

De största svenska leverantörerna är handelshus eller agenter som äger importrättigheter eller typgodkännanden

Clas Ohlsons fem produktområden

Bygg

Hem

Multimedia

EI

Fritid

för olika produkter. Ursprungslandet för dessa produkter ligger ofta i Asien eller Europa. Tillsammans med direktinköpen uppgick andelen produkter som tillverkats i Asien till 64 procent, vilket är en ökning jämfört med föregående år.

Clas Ohlson arbetar för att koncentrera inköpen till färre leverantörer. Målet är att minska våra inköpskostnader och fördjupa samarbetet med både leverantörer i Europa och tillverkare i Asien. Detta underlättar också uppföljningen av vår uppförandekod.

Ökad andel direktinköp utan mellanhänder

Asien, och framförallt Kina, är den viktigaste inköpsmarknaden för Clas Ohlson. För att ytterligare stärka vår konkurrenskraft har vi sedan 2008 ett helägt inköpsbolag i Shanghai. Genom att kombinera inköpen via kontoret i Shanghai och agenter i Asien kan vi göra bättre och mer effektiva inköp.

De agenter vi samarbetar med har erfarenhet och kontaktnät som tillför ett värde till Clas Ohlson. Målet är dock att minska antalet agenter i takt med att våra egna inköpare i Shanghai köper in fler produkter direkt från tillverkaren. I Clas Ohlsons inköpsstrategi ingår också att kontinuerligt utvärdera produkter som tillverkas i Asien men säljs via mellanhänder i Sverige och Europa, för att om möjligt hitta alternativ som kan köpas in direkt från tillverkare i Asien. Detta är viktigt för att kunna erbjuda lägsta möjliga pris till våra kunder.

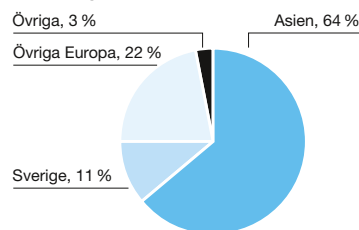
Inköpspolicy

Vår inköpspolicy innebär bland annat att vi ska köpa våra produkter så nära tillverkarna som möjligt för att undvika fördyrande mellanhänder.

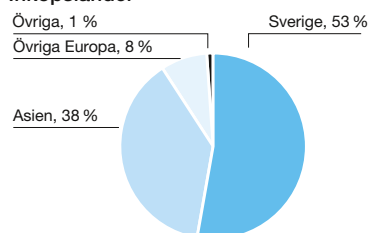
Positiv utveckling av egna varumärken

De senaste åren har vi satsat allt mer på egna varumärken som idag står för 23 procent av försäljningen. Målet är att öka andelen till minst 25 procent. Inriktningen för våra egna märkesvaror är att erbjuda god kvalitet till attraktiva priser. Kombinationen av egna varumärken och andra kända varumärken gör att våra kunder får ett bredare urval och möjligheten att välja den prisnivå och de produkttegenskaper som passar behovet bäst.

Ursprungsländer

Inköpsländer

Egna varumärken

Vi har cirka 15 000 produkter i vårt sortiment. Sortimentet är indelat i fem olika produktområden: Bygg, Hem, Multimedia, El, samt Fritid.

Vi har de senaste åren satsat alltmer på egna märkesvaror. Dessa utgör i dag 23 procent av försäljningen. Målet är att minst öka andelen till 25 procent. Kännetecknande för produkter som säljs under eget varumärke är hög kvalitet till attraktiva priser.

Logistik, IT och säkerhet

En effektiv logistik är en av Clas Ohlsons viktigaste framgångsfaktorer. Med en ny sorteringsanläggning på plats och ett utbyggt helautomatiserat höglager har Clas Ohlson en av Nordens mest moderna och effektiva logistikanläggningar.

Effektiv logistik

Distributionscentralen i Insjön är hela koncernens logistiknav och här passerar samtliga varor till alla butiker och distanshandelskunder. Automatiserade system svarar för en hög tillgänglighet i butik och distanshandel. Den genomsnittliga omsättningshastigheten för lagret i distributionscentralen uppgick under verksamhetsåret till 5,4 gånger (föregående år 6,4 gånger). Det innebär att vi byter ut hela lagret med alla 15 000 artiklar ungefär varannan månad. Med den höga omsättningshastigheten är distributionscentralen snarare att likna vid en terminal än ett lager. Clas Ohlson har under de senaste åren blivit nominerade till ett antal utmärkelser inom logistik baserat på vårt arbete med utveckling av en effektiv logistik och engagemang gällande miljöfrågor.

Utbyggd distributionscentral för att hantera fortsatt tillväxt

Utbyggnaden av distributionscentralen i Insjön har fortsatt under verksamhetsåret för att skapa kapacitet att lagra och distribuera varor med hög effektivitet till minst 150 butiker. Per den 30 april 2011 hade 581 Mkr av den beslutade investeringen om totalt 615 Mkr tagits. Med den nya plockanläggningen och det nya kompletterande höglaget är Clas Ohlsons distributionscentral en av de mest moderna och effektiva logistikanläggningarna i Norden.

Omfattande varuflöde

Antalet levererade pallar till butikerna uppgick under verksamhetsåret till 227 000 (föregående verksamhetsår 209 000) vilket motsvarar cirka 900 per dag. Normal leveranstid till butikerna är 1-3 dagar och beställningen sker automatiskt i butiksdatabasystemet när en vara når sin beställningspunkt i respektive butik. Vi levererade också cirka 116 000 distanshandelsförsändelser (föregående verksamhetsår 128 000) vilket motsvarar 460 per dag.

IT-system och säkerhet

Clas Ohlson har under lång tid arbetat med att utveckla IT-system som ska stödja verksamheten. Systemen underlättar hanteringen av beställning, inleverans, påfyllning, utplockning och slutleverans av varorna. Alla system som berör varuhanteringen är helt integrerade, det vill säga informationen registreras bara en gång och presenteras i realtid. För att säkerställa en hög servicenivå är systemen uppbyggda i tre olika nivåer: centralsystemet, butiksdatabasystemet och kassasystemet.

Centralsystem

All information som rör artiklar, kunder, leverantörer med mera registreras i en gemensam databas i vårt centrala system. I detta körs inköpsrutiner, lagerrutiner och gemensamma funktioner som exempelvis ekonomisystem. Många av programmen är skräddarsydda och egenutvecklade för att passa just vår verksamhet. Ett undantag är ekonomisystemet som är ett standardsystem.

Butiksdatabasystem

Alla uppgifter som rör informationsflödet inom en butik och till och från butiken finns i butiksdatabasystemet. Bland annat finns beställningspunkter inlagda på alla artiklar i butiken. När en artikel når sin beställningspunkt sker en beställning till centralsystemet automatiskt.

Kassasystem

Ett speciellt kassasystem är kopplat till varje butikssystem som hanterar försäljningstransaktionerna i respektive butik. Kassasystemen kommunicerar kontinuerligt med både butikssystemet och centralsystemet men kan också arbeta vidare helt fristående, om kommunikationen med de andra systemen skulle brytas. Under verksamhetsåret har ett nytt kassasystem upphandlats med ett antal förbättringar och förberedelser för framtida behov.

Laseravståndsmätare Cocraft. Noggrann mätning med laser. Mätytan är lika stor som laserpunkten, vilket möjliggör exakta mätningar även på små mätytor. Minne och matematisk funktion för beräkning av ytor, volym, sammanlagda mätningar och indirekt mätning av höjd. Display med bakgrundsbelysning. Mätområde 0,5-50 m. Noggrannhet ± 2 mm oavsett avstånd. Skydds fodral av silikon, kalkylator, förvaringsväska och handledsrem medföljer. Batterityp 6LR61 (ingår).
40-7528

Foto: Ingemar Lind Själensås Flygklubb

Clas Ohlsons utbyggda distributionscentral, med en ny sorteringsanläggning och nytt höglager, kan lagra och sortera varor till över 150 butiker med hög aktivitet. Anläggningen, som ligger i Insjön, Dalarna, är en av de mest moderna och effektiva i Norden.

IT-säkerheten är högt prioriterad

Verksamheten bygger på att de integrerade systemen fungerar med så få avbrott som möjligt. För att säkerställa en hög tillgänglighet och korta avbrottsstider är alla system dubblerade. Det innebär snabbare omstarter och högre säkerhetsnivå än om systemen skulle köras i enkeldatormiljö. Varje natt genomförs säkerhetskopieringar av samtliga system och transaktioner. Brandväggar och viruskydd är andra delar i Clas Ohlsons säkerhetssystem.

Andra verksamhetssystem

Under verksamhetsåret har ett antal viktiga IT-projekt bedrivits för att stödja och utveckla Clas Ohlsons verksamhet och pågående internationalisering, bland annat utvecklingen av en ny teknisk plattform för e-handel. Den nya e-handelsplattformen lanseras under verksamhetsåret 2011/12 och innebär att vi kan erbjuda våra kunder på samtliga marknader snabb, enkel och inspirerande e-handel som ett komplement till våra butiker. Andra exempel på system som utvecklats eller införts under året är ett nytt system för kundärendehantering, ett nytt konsolideringssystem för koncernredovisningen och ett nytt system för publicering av information på intranät och hemsida.

Vårt försäkringsskydd

Vi har försäkringar som ger ett fullgott skydd för bland annat varulager, byggnader, maskiner och inventarier samt avbrott och ansvar, inklusive produktansvar.

Allmänt säkerhetsarbete

Clas Ohlson har under de senaste åren förstärkt säkerhetsarbetet generellt i företaget. Säkerhetsavdelningen arbetar med bland annat kontinuitetsplanering, krishantering, brandsäkerhet, informationssäkerhet och säkerhetsfrågor för butik, distributionscentral och huvudkontor. Svinn är ett problem inom detaljhandeln generellt. Clas Ohlson har en grupp med nyckelfunktioner som arbetar långsiktigt med bland annat processer och rutiner, utbildning och tekniska hjälpmedel för att minimera svinn i företaget.

För att förhindra brand gäller stränga föreskrifter beträffande all hantering av farligt gods. Alla medarbetare får genomgå utbildning i brandskydd och i Insjön finns även en speciell brandberedskapsstyrka som har specialutbildats för att kunna göra snabba insatser i händelse av brand.

Distributionscentralen i Insjön är indelad i flera brandceller, som sinsemellan är avdelade med brandväggar och brandjalusier. Brandlarmet, som har 625 larmpunkter, är kopplat direkt till SOS-alarm, samt till vår interna beredskapsgrupp.

Fastigheten är försedd med sprinkleranläggning bestående av cirka 29000 sprinklerhuvuden. Den förses med vatten via en sprinklercentral med direktstartande dieselpumpar. Vattnet hämtas från två vattenreservoarer i anslutning till sprinklercentralen. För att säkerställa tillgången på släckvatten har även en speciell branddamm etablerats i anslutning till höglagerdelen. Brandfarligt gods är placerat i en speciell del av byggnaden, som anpassats för detta. Truckladdning sker i ett speciellt truckladdningsrum, som uppfyller gällande krav.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Clas Ohlsons verksamhet medför risker som i varierande omfattning kan påverka koncernen negativt. De kan delas in i rörelserelaterade risker, som till exempel ett konkurrenskraftigt sortiment eller en förändrad konkurrenssituation, och finansiella risker, främst valutaexponering.

Både rörelserelaterade och finansiella risker kan på kort och lång sikt påverka möjligheten att uppnå målen enligt affärsplanen. Under verksamhetsåret har arbetet med företagets övergripande risker ytterligare utvecklats, dels genom fortlöpande inventering av företagets risksituation, dels genom fortsatt utveckling av processen för det löpande arbetet med företagets risker. Det löpande arbetet, som bedrivs samordnat och systematiskt, syftar i huvudsak till att snabbt synliggöra nya risker, begränsa riskexponeringen och en eventuell påverkan i händelse av att en risk inträffar. Detta arbete kommer att ha fortsatt hög prioritet i takt med att verksamheten växer och utvecklas.

Rörelserelaterade risker

Expansionen i Storbritannien

Expansionen i Storbritannien, med 60 miljoner invånare, innebär möjligheter för Clas Ohlson med ytterligare en marknad men medför även risker. En av riskerna är att varumärket för de flesta är okänt och förväntas ta lång tid att etablera. Mer information angående Storbritannien finns på sidan 19.

Inköp i Asien

Clas Ohlson köper i dag cirka 38 procent av produkterna i Asien, varav merparten från Kina. Genom det egna inköpsbolaget ska andelen inköp från Asien ökas ytterligare. Detta möjliggör en förstärkning av bolagets konkurrens-

kraft i den fortsatta expansionen. Den ökade exponeringen mot ett enskilt land innebär en ökad risk (politisk risk, transportrisk, valutarisk etc.).

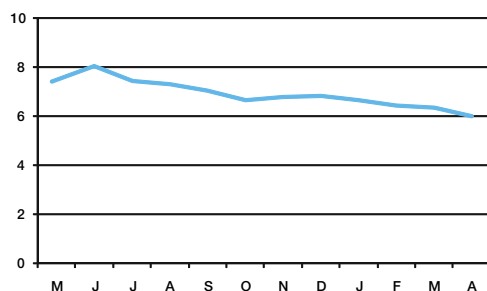
Konkurrens

En tydlig trend inom detaljhandeln i Europa är att stora rikstäckande kedjor växer, oftast på bekostnad av mindre, enskilda fackhandlare. De stora kedjorna och aktörerna etablerar sig i flera länder genom såväl egna butiker som förvärv. Aktörerna på marknaden har därmed blivit både färre och större. Under verksamhetsåret har konkurrensen ökat, framför allt i Norden, genom fler butiker och köpcenter.

Övervakningskamera Logitech Alert 750e. Kameraövervakningssystem som använder hemmets befintliga elnät för att ansluta till ditt nätverk, ingen kabeldragning behövs. Möjlighet till övervakning via internet eller mobiltelefon, var du än befinner dig. Automatisk inspelning vid rörelse med varningar via e-post till din dator eller mobiltelefon. Lagring av upp till en veckas inspelning. Systemet utbyggbart med upp till sex kameror. Passar Windows 7/Vista/XP (SP3).
36-4498

Valuta USD/SEK

USA-dollar (USD) är vår viktigaste inköpsvaluta. Vid verksamhetsårets början den 1 maj 2010 var kursen för USD 7,23 mot den svenska kronan. Kursen försvagades kraftigt under större delen av verksamhetsåret. Den noterades den 30 april 2011 till 6,01 en försvagning med 17 procent.

Den högsta kursen var 8,07 och noterades i juni 2010 medan den lägsta kursen var 6,01 och noterades i april 2011. Genomsnittskursen 2010/11 var ca 6,95 jämfört med 7,26 under 2009/10.

Logistik

Clas Ohlsons distributionscentral i Insjön utgör navet i hela koncernens logistikkedja. Härifrån distribueras varor till samtliga butiker samt till distanshandelskunder. Under de senaste åren har distributionscentralen byggts ut för att ytterligare effektivisera logistiken. Det finns dock risker med att ha logistiken samlad till en ort. Det gäller till exempel avbrott i kommunikation och infrastruktur, brand eller strejk. Investeringen i distributionscentralen innebär samtidigt högre fasta kostnader, vilket kan påverka lönsamheten negativt vid en avmattning i Clas Ohlsons tillväxttakt. För mer information, se sidan 22.

Nyckelpersoner

En allt viktigare framgångsfaktor är att kunna attrahera och behålla nyckelkompetens. Från och med verksamhetsåret 2008/09 har Clas Ohlsons ersättningsprinciper, efter beslut vid årsstämma, förändrats till att innehålla en större andel rörlig ersättning utifrån prestation. För mer information, se sidan 56.

Företagets geografiska läge förutsätter flexibla arbetsförhållanden vilket är en viktig del för att kunna attrahera och behålla nyckelpersoner från andra orter.

Socialt ansvar – CSR

I samhället ökar kraven på företagens sociala ansvar, Corporate Social Responsibility. Clas Ohlson arbetar aktivt med dessa frågor som är strategiskt viktiga och en del i att bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet. Om företaget brister i dessa avseenden finns risken att försäljningen och marknadsandelarna minskar. För mer information om Clas Ohlsons hållbarhetsarbete, se sidan 29-45.

Sortiment

Bolagets viktigaste uppgift är att erbjuda kunderna ett brett och attraktivt sortiment. Om Clas Ohlson skulle missbedöma nya trender eller produktområden kan det innebära lägre tillväxt och lönsamhet.

Svinn

Clas Ohlson utsätts dagligen för svinn av olika slag, såsom butiksnatteri, stölder med mera. Clas Ohlson arbetar för att minska svinnet genom ett långsiktigt förebyggande arbete i form av bland annat utbildningsinsatser, teknisk utrustning samt en kontinuerlig uppföljning och utvärdering av säkerhetsarbetet.

Finansiella risker

Konjunktur

Detaljhandeln i stort påverkas negativt av en svagare konjunktur och även fast Clas Ohlson säljer produkter som behövs i vardagen påverkas försäljningen negativt av en svagare detaljhandel.

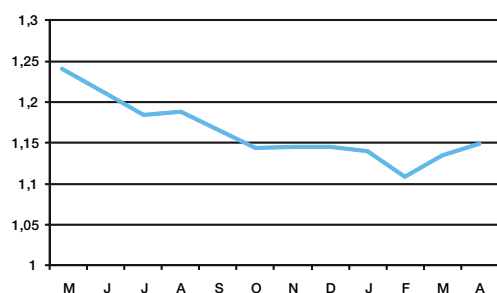
Vårt breda och prisvärda sortiment innebär trots allt en mindre känslighet för konjunktursvängningar än många andra detaljhandelsföretag. Över 80 procent av de produkter vi säljer har ett pris som är lägre än 300 kr. Clas Ohlsons breda sortiment, med fem olika produktkategorier, innebär också en lägre risk eftersom efterfrågan inom en produktkategori kan öka samtidigt som efterfrågan inom en annan kategori minskar.

Trådlös elenergimätare med USB-anslutning. Håll kontroll på hela husets förbrukning. Består av tre st. givare, sändare och en displayenhet. Givare och sändare placeras i elskåpet och sänder trådlöst din elförbrukning till displayenheten. Displayen visar sedan kostnad, förbrukning i kWh, genomsnittlig förbrukning samt historik. Storlek på displayenhet: 86x86x24 mm.

36-4500

Valuta NOK/SEK

Cirka 40 procent av vår försäljning sker i Norge. Vid verksamhetsårets början den 1 maj 2010 var kursen för den norska kronan (NOK) 1,23 mot den svenska kronan. Kursen försvagades sedan under sommaren för att stabiliseras under hösten. Ytterligare en försvagning noterades under verksamhetsårets sista kvartal för att sedan förstärkas. Den noterades den 30 april 2011 till 1,15, dvs en försvagning med 7 procent.

Den högsta kursen var 1,25 och noterades i maj 2010 medan den lägsta kursen var 1,11 och noterades i februari 2011. Genomsnittskursen för 2010/11 var 1,16 jämfört med 1,22 under 2009/10.

Löneinflation i tillverkande länder

Clas Ohlson påverkas av förändringar i lönenivån i de länder där företagets produkter tillverkas. Detta kan variera mellan olika produkter beroende på hur stor andel av tillverkningsprocessen som är arbetsrelaterad.

Råvarupriser

Inköpspriserna för bolagets produkter påverkas i relativt stor utsträckning av världsmarknadspriserna på enskilda råvaror. Det gäller framför allt elmaterial (koppar), batterier (zink), belysning (aluminium) och plastprodukter (olja). Terminssäkringar gentemot råvaror görs inte direkt av bolaget. Detta innebär en risk eftersom inköpspriserna på berörda artiklar påverkas av råvaruprisernas utveckling, medan försäljningspriserna är fasta under katalogperioden.

Jordfelsbrytare. Med nollspänningsutlösare som ger extra skydd då den måste återställas manuellt vid strömavbrott. Portabel för anslutning till jordat vägguttag. Löser ut vid 30 mA läckström. Utrustad med testfunktion och indikator. 230V/16A. IP44. Klass A. S-märkt.
32-3492

Valutor

Bolaget har en relativt stor valutaexponering främst genom försäljningen i Norge samt genom koncernens inköp. Ungefär 45 procent av inköpen görs i andra valutor än den svenska.

De viktigaste inköpsvalutorna är USA-dollar (USD), Hongkongdollar (HKD) och euro (EUR). Vidare är den svenska kronans utveckling mot den norska (NOK) viktig för koncernen, eftersom cirka 40 procent av försäljningen sker i Norge. Nettoexponeringen mot euro är låg eftersom bolaget får en allt större försäljning i euro genom expansionen på den finska marknaden. Koncernen får även en ökad exponering mot brittiska pund (GBP) i takt med att försäljningen i Storbritannien ökar.

Tabellen nedan visar hur resultatet påverkas av förändring i försäljningsvolym för befintliga enheter samt förändringar i de viktigaste valutorna.

Valutasäkringar

Vid prissättningen av produkter i huvudkatalogerna används kalkylkurser för respektive valuta, vilka bestäms i juni och januari varje år. I samband med detta terminssäkras cirka 50 procent av det förväntade flödet ett halvt år framåt. På detta sätt är bolaget garanterat kalkylkursen på en stor del av inköpen men har samtidigt risken att handla de resterande inköpen till dagskurs.

Under verksamhetsåret gjordes valutasäkringar i USD och NOK.

Valutarörelser

Den norska kronan försvagades under verksamhetsåret i förhållande till den svenska. Kursen på den norska kronan var i genomsnitt 1,16 vilket var fem procent lägre jämfört med verksamhetsåret 2009/10 då den var 1,22. Detta har påverkat försäljningen negativt eftersom cirka 40 procent av försäljningen sker i norska kronor.

USA-dollar har försvagats mot den svenska kronan det senaste verksamhetsåret. Genomsnittskursen under verksamhetsåret 2010/11 var fyra procent lägre än året innan (6,95 jämfört med 7,26). Detsamma gäller för Hongkongdollar eftersom den är knuten till kursen på USA-dollar och båda valutorna har således haft en identisk utveckling. Den kinesiska valutan har även den haft samma utveckling som USA-dollar och Hongkongdollar.

Känslighetsanalys

Faktor	Förändring	Påverkan på resultat före skatt, Mkr
Försäljningsvolym	+/- 5 procent	+129/-144
Valuta		
– NOK	+/- 5 procent	+/- 53
– USD	+/- 5 procent	-/+ 42
– HKD	+/- 5 procent	-/+ 7
– EUR	+/- 5 procent	+/- 1
– GBP	+/- 5 procent	-/+ 8

Bolaget har en relativt stor valutaexponering genom försäljningen i Norge samt genom koncernens inköp. Tabellen visar hur resultatet påverkas av förändringar i de viktigaste valutorna (exklusive effekt av valutasäkringar). Tabellen visar också hur resultatet påverkas av förändring i försäljningsvolym för jämförbara enheter.

I Insjön ligger en av Europas modernaste distributionscentraler.

Distributionscentralen i Insjön, navet i vår verksamhet

- Det är ett fritt och omväxlande jobb, med positiv gruppkänsla och bra arbetsmiljö, tycker Tomas på Godsmottagningen.

I Insjön ligger en av Europas modernaste och effektivaste distributionscentraler. Här passerar alla produkter som säljs på distans och i våra butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien. Bara det senaste året skickades 227 000 lastpallar till butikerna och 116 000 distanshandelsförsändelser.

Jens Gustafsson och Tomas Pellas är två av 104 medarbetare på godsmottagningen. Hit kommer produkterna med tåg eller lastbil, antingen direkt från leverantörerna eller från hamnen i Göteborg, som tar emot och vidarebefordrar alla inköp från Asien till Insjön.

Hur ser en vardag på godsmottagningen ut?

- Vi jobbar dubbla skift, vardagar 06.00 - 20.30. En normaldag tömmer vi 12-15 containrar och 18-20 lastbilar. Under julruschen, som börjar i oktober, kommer leveranserna tätare och vi tar in ett 50-tal extra medarbetare för att klara trycket, berättar Tomas.
- Inkommande gods registreras, kontrolleras, sorteras och fördelas. Skrymmande saker som partytält, vedkylvar och stegar hamnar på grovgodslagret. Mindre artiklar som glödlampor, skruvar och beslag går till miniload-lagret. Brandfarligt gods lagras för sig. Och allt övrigt hamnar i våra två helautomatiserade höglager, som tillsammans sväljer 115 000 fullastade pallar, säger Jens.

När produkterna är på plats i respektive lager sker löpande inventering och kvalitetskontroll av Lagervårdsgruppen, som i sin tur rapporterar till Inköpsavdelningen.

Butikslieferanser

Omsättningshastigheten i distributionscentralen är hög. Produkter som lastats av i godsmottagningen står snart på en ny pall i utlastningshallen, för vidare transport till butikerna. På cirka två månader har hela lagret tömts och fyllts på nytt. Hans Bergman, Monika Levisson och 130 medarbetare ansvarar för butikslieferanserna.

- Beställningarna går automatiskt in i vårt datasystem när en produkt i butikshyllan börjar ta slut. Varje dag skickas 800-900 fullastade pallar till butikerna i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien, berättar Hans.

Det är många butiker och leveranser att hålla reda på?

- För att säkerställa att rätt pall går till rätt butik använder vi oss av ett smart streckkodsystem, vilket gör att vi har mycket låg felprocent. Som ytterligare kvalitetssäkring har vi en grupp som kallas DIS – Distribution, Information, Service – där tre personer servar butikerna och löser alla tänkbara frågor och problem, säger Monika.

Distanshandel

I distributionscentralen finns också Clas Ohlsons distanshandel, som expedierar alla beställningar från Internet- och telefonbutiken. Här jobbar 28 personer, däribland Patrick Andersson.

- Vårt plocklager är uppbyggt som en butik, med hyllor som fylls på i takt med att produkterna går åt. Allt ligger stycksorterat, i så kallade säljpack. Två gånger om dagen skriver vi ut kundernas beställningar och plockar ihop varorna för vidare postleverans. Skrymmande gods packas för sig och körs ut med lastbil.

Kan du beskriva en typisk distanshandelskund?

- Oj, det är allt från privatpersoner till företag, sjukhus och skolor. Jag har varit med om leveranser till såväl Livrustkammaren som Kumlabunkern, men även till Grönland och Svalbard!

Våra två helautomatiserade höglager rymmer tillsammans 115 016 lastpallar.

Hållbar utveckling

Clas Ohlson är ett renodlat detaljhandelsföretag med 139 butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien. Distanshandel har hittills endast erbjudits i Sverige och Norge men kommer under verksamhetsåret 2011/12 att lanseras även i Finland och Storbritannien.

Vi erbjuder ett sortiment med 15000 produkter inom Bygg, Hem, Multimedia, El och Fritid. Vårt huvudkontor och distributionscentral finns i Insjön, Dalarna och totalt har vi cirka 4000 medarbetare. Vi äger inga fabriker utan istället samarbetar vi med cirka 600 leverantörer och 750 tillverkare i 30 länder. I denna hållbarhetsredovisning kan du läsa mer om hur vi arbetar med CSR-frågor (Corporate Social Responsibility). Ett arbete som omfattar Clas Ohlsons sociala och miljömässiga ansvar, det vill säga arbetet för en hållbar utveckling.

Grunden för Clas Ohlsons CSR-arbete

Vår affärsidé är att göra det smidigt för människor att lösa vardagens praktiska små problem. Vi ställer krav både på oss själva och på våra leverantörer och tillverkare gällande arbetsvillkor och mänskliga rättigheter, arbetsmiljö och miljöpåverkan. Inriktningen är att, genom en långsiktigt hållbar affärsidé och verksamhet, skapa värde för Clas Ohlsons aktieägare, kunder, medarbetare och för samhället i stort.

Clas Ohlson ska bidra till en hållbar utveckling och värna om nuvarande och kommande generationers livsförutsättningar.

Arbetet med att bidra till en hållbar samhällsutveckling är affärskritiskt. Kraven och förväntningarna från kunder, medarbetare, aktieägare och andra intressenter ökar samtidigt som hållbarhetsfrågor innebär nya affärsmöjligheter för Clas Ohlson. Alla väsentliga investeringsbeslut ska beakta såväl ekonomiska som sociala och miljömässiga konsekvenser.

Vår företagskultur präglas av den särskilda Clas Ohlson-andan som kännetecknas av handelsmannaskap, värme, engagemang, handlingskraft och nytänkande. Att värna om kunder, medarbetare och samhället i stort är en del av Clas Ohlsons kultur och tradition.

Vår hållbarhetsvision

Vi ska engagera företagets resurser till ekonomisk, social och miljömässig utveckling som bidrar till hållbara levnadsförhållanden för nuvarande och kommande generationer.

Clas Ohlsons CSR-organisation och ansvar

Clas Ohlsons hållbarhetsarbete leds genom ett CSR-forum som består av vd, informationschef, inköpschef, supply chain-chef (varuförsörjning), HR-chef (Human Resources), miljökoordinator, interncontroller och CSR Manager Supply Chain (kontroll av efterlevnad av Clas Ohlsons uppförandekod).

Forumet fattar beslut om mål, strategier och aktiviteter för hela koncernens hållbarhetsarbete och följer upp att företaget på ett effektivt sätt arbetar mot uppsatta mål.

Vd har det övergripande ansvaret och hållbarhetsarbetet ska vara integrerat i och omfatta hela organisationen.

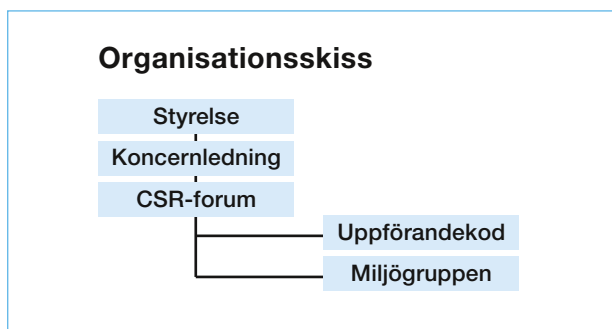
Clas Ohlson arbetar efter filosofin att hållbarhetsfrågor kräver ett helhetstänkande och dessa frågor måste genomsyra hela organisationen och dess olika verksamheter. Det gäller att få med hela organisationen i arbetet mot ett hållbart samhälle.

Principer och redovisningsperiod för Clas Ohlsons hållbarhetsredovisning

Denna hållbarhetsredovisning är Clas Ohlsons tredje och baseras på de senaste riktlinjerna från Global Reporting

Batteriladdare Cotech. Laddplatser: 2-4 batterier Batteristorlek: HR6/HR03 Batterityp: NiMH/NiCd Laddtid: 12-15 h Laddteknik: Timer Laddstatus: Lysdiodindikering Strömförsörjning: 230 V Inklusive: 4 st. AA/HR6 2000 mAh Ready to Use-batterier.
36-5100

Initiative (GRI). Clas Ohlson har valt att redovisa enligt C-nivå* (revideras inte av extern part). På sidan 45 finns en korsreferenstabell som visar var i Clas Ohlsons årsredovisning, hållbarhetsredovisning och webbplats de olika GRI-indikatorerna återfinns.

Informationen och nyckeltalen som presenteras i hållbarhetsredovisningen är utvalda efter väsentlighet och relevans ur ett hållbarhetsperspektiv för Clas Ohlson och enligt våra intressenters önskemål.

Hållbarhetsredovisningen omfattar verksamhetsåret 2010/11, det vill säga perioden 1 maj 2010 – 30 april 2011. I några avsnitt nedan redovisas information, nyckeltal och diagram för perioden 1 januari 2010 – 31 december 2010.

Avgränsningar

Hållbarhetsredovisningen omfattar Clas Ohlsons egen verksamhet, det vill säga vår direkta påverkan på människa och miljö, men även hur våra leverantörer och tillverkares verksamhet påverkar människa och miljö. Begreppet hållbarhet och CSR (Corporate Social Responsibility) används synonymt i redovisningen och innefattar Clas Ohlsons övergripande sociala och miljömässiga ansvar. Begreppet CSR används också som begrepp i avsnittet som specifikt handlar om vår uppförandekod och arbetet med att minimera riskerna för att kraven i koden inte följs. I dessa specifika avsnitt kan CSR ibland användas som en synonym till arbetet med vår uppförandekod (Code of Conduct).

Vi beaktar hela produktens livscykel, det vill säga hur den tillverkas, används och dess påverkan på miljön när den är uttjänt.

När det gäller leverantörer och tillverkare har vi ett ansvar att ställa krav, utveckla långsiktiga relationer och stödja dem i deras arbete när det gäller mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, arbetsmiljö och miljöpåverkan. Vi genomför också löpande kontroller och revisioner och avslutar samarbeten med tillverkare som inte vill eller kan leva upp till våra krav.

Clas Ohlsons intressenter och målgrupper

Clas Ohlsons viktigaste intressenter och målgrupper är kunder, medarbetare, aktieägare, leverantörer och tillverkare, ideella organisationer samt allmänheten.

Vi har en löpande dialog med de viktigaste intressenterna och gör även interna och externa mätningar för att fånga upp de synpunkter och önskemål som finns kring företagets verksamhet och utveckling.

Våra intressenter har olika förväntningar och krav på Clas Ohlson. Genom att ha en öppen dialog får vi ökad kunskap och hjälp med att fastställa vad vi behöver förbättra i vårt hållbarhetsarbete.

Vi har möten med olika fond- och kapitalförvaltningsföretag och deras hållbarhetsanalytiker kring olika hållbarhets-

frågor och de möjligheter och utmaningar som Clas Ohlson har. Flera av dessa analytiker har också varit med på fabriksbesök för att ta del av hur vi arbetar med revisioner och kontroller hos våra tillverkare i Asien. Initiativet Hållbart Värdeskapande bidrar också till att ge värdefull feedback från kapitalmarknaden gällande viktiga CSR-frågor. Clas Ohlson har under verksamhetsåret också genomfört möten med olika ideella organisationer för att ta del av deras erfarenheter, kunskap och arbete med mänskliga rättigheter och miljö. Vi har också deltagit i flera forskningsprojekt för att bidra till den empiriska forskning som sker inom CSR-området.

Deltagande i internationella hållbarhetsinitiativ

Clas Ohlson är sedan 2008 medlem i FN:s uppdrag för arbete med mänskliga rättigheter, UN Global Compact. Vi deltar också, sedan 2008, i det internationella klimatinitiativet Carbon Disclosure Project, CDP, där vi under verksamhetsåret redovisat de utsläpp som skett under 2010, både direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser från vår verksamhet.

Medarbetarmätningar

Våra arbetsmiljökartläggningar visar en hög trivselfaktor och en bra arbetsmiljö. Under verksamhetsåret har en medarbetarundersökning som omfattar hela koncernen genomförts – Nöjd medarbetarindex, NMI. Undersökningen ger värdefull feedback från våra medarbetare gällande våra arbetsplatser, arbetsvillkor och trivsel. (Läs mer på sid 38-40).

Kundundersökning

Clas Ohlson gör varje år en stor kundundersökning som omfattar Sverige, Norge och Finland. Undersökningen inkluderar frågor om våra kunders syn på hållbarhetsfrågor och vilka områden man tycker är de viktigaste när det gäller miljö, etik och socialt ansvarstagande (se diagram på nästa sida).

Årets undersökning visar att kunderna tycker att vårt sociala arbete är viktigast, följt av en bra personalpolitik, vårt miljöarbete och slutligen vårt övriga samhällsengagemang. Dialogen med våra kunder om hållbarhetsfrågor är viktig och kommer att utvecklas vidare för att inkludera våra kunder i utvecklingen av vår verksamhet och de produkter vi erbjuder.

Våra butiker

I samband med butiksetableringar samarbetar Clas Ohlson med kommuner, regioner och myndigheter. Det finns ett gemensamt intresse att skapa ett lokalt livskraftigt näringsliv, inte minst i de citylägen där Clas Ohlson i första hand etablerar butiker. Centrala lägen innebär att människor kan handla där de rör sig i sin vardag, vilket minskar behovet av bilresor till affärscenter utanför stadskärnan. Vi öppnar årligen ett stort antal nya butiker på våra för närvarande fyra marknader och skapar därigenom många nya arbetstillfällen.

Ekonomisk utveckling som skapar värde

Clas Ohlson har, sedan starten 1918, varje år redovisat vinst. God lönsamhet och starka finanser är grundläggande för att bedriva en långsiktigt hållbar verksamhet och skapa värde för aktieägare, medarbetare, leverantörer och för samhället i stort. I takt med att verksamheten växer och expanderar skapas nya arbetstillfällen och Clas Ohlson bidrar, genom de skatter som betalas på våra olika marknader, till de offentliga finanserna och finansieringen av samhällets gemensamma åtaganden.

Viktiga händelser under 2010/11

CSR-perspektivet är en central del av vår affärsstrategi och ska vara en integrerad del av vår verksamhet, styrning, uppföljning och våra beslutsprocesser. Under verksamhetsåret har CSR-perspektivet integrerats i Clas Ohlsons strategi och affärsplanearbete och ingår nu i de processer, verktyg och planer som används.

Under verksamhetsåret har vi tagit fortsatta utvecklingssteg i vårt långsiktiga arbete med uppföljning av vår uppförandekod. Under verksamhetsåret gjordes 426 revisioner av tillverkare i Asien jämfört med 444 föregående år. En ökad andel återbesök har gjorts för att följa upp de åtgärdsplaner som överenskommit med olika tillverkare.

I samarbete med Dalakraft har Clas Ohlson, genom införandet av fjärrvärme som försörjer distributionscentral och huvudkontor i Insjön, reducerat utsläppen av koldioxid med 1000 ton per år jämfört med tidigare då värmen baserades på olja.

Clas Ohlson har fortsatt bidragit till utfasningen av traditionella glödlampor genom olika marknadsföringsinsatser. Kunderna får hjälp att hitta rätt alternativ genom vår kunniga personal och genom vägledande information i våra butiker.

En strategi för samarbete med ideella organisationer har lagts fast vilket bland annat har lett fram till ett samarbetsavtal med Rädda Barnen avseende samarbete i Sverige, Norge och Kina med ambitionen att på sikt även samarbeta i Finland och Storbritannien.

Clas Ohlson har under verksamhetsåret också samarbetat med Cancerfonden och har deltagit i de båda kampanjerna Rosa Bandet och Mustaschkampen.

*GRI:s tillämpningsnivåer

Det finns tre olika tillämpningsnivåer i riktlinjerna. Nivåerna kallas A, B och C. Redovisningskraven för respektive nivå innebär en ökad tillämpning eller täckning av GRI:s redovisningsramverk. Ett plustecken (+) kan läggas till varje nivå och betyder att redovisningen är externt bestyrkt.

Strategierna är följande:

Strategi	Aktiviteter
Öppen dialog med våra intressenter och ideella organisationer kring vårt CSR-arbete	<ul style="list-style-type: none"> - Feedback från våra intressenter via Nöjd medarbetarindex, kundundersökningar och deltagande i Sustainable Brands Image Survey. - Deltagande och dialog med ideella organisationer, universitet, forum och andra parter gällande CSR-frågor.
Fördjupat samarbete med leverantörer och tillverkare för att skapa successiva sociala och miljömässiga förbättringar.	<ul style="list-style-type: none"> - Vidareutvecklade former för uppföljning, kontroll och stöd till tillverkare i Asien gällande bland annat arbetsförhållanden och miljöarbete. - Ökad andel uppföljande fabriksrevisioner för att kontrollera överenskomna aktivitetsplaner och åtgärd av identifierade brister.
CSR-perspektivet ska vara en integrerad del av våra affärer och verksamhet. Vi ska bidra till en hållbar utveckling, ta vara på de affärsmöjligheter som finns och stärka vår långsiktiga konkurrenskraft.	<ul style="list-style-type: none"> - Integration av CSR-frågor i Clas Ohlsons strategi- och affärsplanering. - Utveckling av systemstöd för CSR-rapportering (Code of Conduct). - Internutbildning för att höja kompetensen och medvetenheten i hela organisationen kring CSR-frågor.
Utvecklat produktsortiment och kommunikation som hjälper våra kunder att välja produkter och lösningar som bidrar till en hållbar utveckling.	<ul style="list-style-type: none"> - Sortimentsutveckling med nya produkter som hjälper våra kunder att minska sin elförbrukning och miljöpåverkan. - Ökad kundkommunikation gällande CSR-frågor i våra butiker och via andra försäljnings- och kommunikationskanaler.
Vi ska göra en skillnad i samhället genom att stödja utvalda ideella organisationer i de länder där vi är verksamma.	<ul style="list-style-type: none"> - Samarbete med Cancerfonden (Sverige) och Kreftforeningen (Norge) för att bidra till att bekämpa cancersjukdomar. - Nytt långsiktigt samarbete med bland annat Rädda Barnen för att bidra till att förbättra barns villkor. - Samhällsengagemang med stöd till kultur- och idrottsverksamhet för framförallt ungdomar i Insjön med omnejd.

Vårt arbete för mänskliga rättigheter och bättre arbetsvillkor

För Clas Ohlson är det viktigt att ta ansvar för och värna om människor och miljö som påverkas av vår verksamhet. Ansvar i vår leverantörskedja innefattar att ställa krav och kontrollera, men också att utveckla långsiktiga relationer och stödja våra leverantörer i arbetet för att åstadkomma hållbara förbättringar.

Vår leverantörskedja

Clas Ohlson är ett renodlat detaljhandelsföretag. Vi äger inga fabriker och vårt produktsortiment köps in från leverantörer och tillverkare i 30 länder.

38 procent av våra produkter köps direkt från fabriker i Asien. Vid dessa direktinköp har vi större möjlighet att påverka, kontrollera och stödja tillverkarna i deras arbete att förbättra arbetsvillkor och arbetsmiljö.

Vårt arbete med att kontrollera och stödja våra leverantörer och tillverkare inriktas till stor del på produktion som sker i länder där det finns högre risk för avvikelser från vår uppförandekod. Att risken är högre i dessa länder kan bero på bland annat bristande nationell lagstiftning, eftersatt kontroll av befintliga lagar och regler samt korruption.

Vi strävar efter långsiktiga relationer med våra leverantörer och tillverkare och tror på samarbete och aktiv dialog. Uppförandekoden utvecklas och uppdateras vid behov utifrån våra erfarenheter och samarbetet med leverantörer och tillverkare.

Historik över Clas Ohlsons CSR-arbete

- 1998 Policy angående barnarbete införs.
- 2001 Miljöpolicy införs.
- 2004 Processen med utveckling och införande av vår uppförandekod påbörjas.
- 2005 Uppförandekod för leverantörer fastställs av styrelsen och offentliggörs.
- 2006 Arbetsmaterial för vårt systematiska CSR-arbete tas fram, fastställs och testas.
- 2007 Våra första externa CSR-revisioner genomförs
- 2008 Etablering av egen CSR-organisation i Shanghai.
- 2009 Utökad antal revisioner och fördjupat samarbetet med leverantörer gällande vår uppförandekod.
- 2010 Antikorruptionsektion införs i vår uppförandekod. Kompletterande CSR-kontor i södra Kina etableras.
- 2011 Inköpskontor i södra Kina med CSR-revisor.

Långsiktigt engagemang och samarbete

Vår ambition är att bidra till förbättringar av arbetsmiljö och arbetsvillkor i vår egen verksamhet och för människor som deltar i produktionen av produkter som vi köper från olika leverantörer och tillverkare. Vi har också ett ansvar för att produkterna har en så låg miljöpåverkan som möjligt under sin livscykel. Arbetet med att kontrollera och arbeta för förbättringar i vår leverantörskedja är ett långsiktigt och komplext arbete. Det kräver engagemang och arbetsinsatser från hela vår organisation och de leverantörer och tillverkare vi samarbetar med. Sedan införandet av vår uppförandekod 2005 och etablerandet av vårt inköpskontor och CSR-avdelning i Shanghai 2008, har vi kommit närmare tillverkarna och tagit flera viktiga steg framåt i vårt arbete med att påverka, kontrollera och förbättra villkoren i vår leverantörskedja.

Integrerad del av verksamheten

CSR-arbetet ska vara en integrerad del av Clas Ohlsons verksamhet. Arbetet målsätts, planeras och följs upp av Clas Ohlsons CSR-forum (läs mer på sid 29).

I arbetet med socialt ansvar i leverantörskedjan är ett nära och väl fungerande samarbete mellan inköpsavdelningen och CSR-avdelningen en grundförutsättning. Båda avdelningarna är delaktiga i arbetet att se till att Clas Ohlsons leverantörer och tillverkare skriver under och följer kraven i vår uppförandekod samt att eventuella brister åtgärdas. Avdelningarna arbetar nära varandra och planerar och följer upp mål och aktiviteter tillsammans (läs mer på sid 35).

Inköpsavdelningen och CSR-avdelningen har integrerade datasystem och avdelningarna kan ta del av de uppgifter som finns om leverantörer och tillverkare. Inköpsavdelningen kan till exempel i sitt dagliga arbete ta del av information om våra tillverkares CSR-status, revisionsrapporter och förbättringsarbete som en viktig del i beslutsunderlaget vid inköp av olika produkter och valet av leverantör eller tillverkare. Om en leverantör eller tillverkare har en allvarig avvikelse som inte åtgärdas blir de spärrade i systemet tills dess att problemen åtgärdats.

Clas Ohlson arbetar kontinuerligt med att förbättra och utveckla våra verktyg, metoder och system för att effektivisera och underlätta det dagliga samarbetet. Under verksamhetsåret utvecklades ett nytt IT-stöd för att mer effektivt kunna administrera alla revisionsrapporter och annan CSR-data som CSR-arbetet medför.

CSR-avdelning i Shanghai

Vår CSR-avdelning i Kina ansvarar för att kontrollera, bedöma och följa upp att Clas Ohlsons uppförandekod efterlevs samt att utbilda och informera våra leverantörer och tillverkare i Asien. I arbetet ingår bland annat CSR-revisioner av tillverkare och att ge tillverkare stöd i deras arbete med förbättringar.

Avdelningen verkar organisatoriskt under Clas Ohlsons vd och bestod vid verksamhetsårets slut av:

- CSR Manager Supply Chain
- CSR-teamleader
- Två administratörer
- Fyra CSR-revisorer, som arbetar med revisioner av tillverkare samt information och utbildning på fabrikena.

LED-lampa

Steglös ljusreglering/dimbar (kan användas i applikationer med glödljusdimmer). Livslängd upp till 20 000 timmar. Temperaturområde -20 °C till +40 °C. Effekt: 7 W (motsvarar 40 W). Lumen: 470. Sockel: E27. Storlek (mm): 106x60.

36-4643

Utmaningar och möjligheter

Clas Ohlson har ett brett sortiment med cirka 15 000 produkter. Vi har inga egna fabriker utan köper istället in de produkter vi säljer från ett stort antal olika tillverkare. För många tillverkare är Clas Ohlson en liten kund som står för mindre än 5 procent av deras årliga omsättning. Genom vår CSR-avdelning i Kina har vi ökat vår revisionskapacitet att kontrollera att vår uppförandekod efterlevs.

Ute på fabriker i Asien förekommer utmaningar av olika slag, som till exempel för mycket övertidsarbete, bristande arbetsmiljö, bristfällig skyddsutrustning, inga eller svaga fackföreningar och manipulerade tidrapporter. Korruption, mutor och annat kan också försvåra kontrollarbetet. Vi gör både annonserade och oannonserade kontroller hos tillverkare.

Alla företag som direkt eller indirekt har verksamhet i Asien möter dessa utmaningar och kan på olika sätt bidra till att villkoren förbättras. Clas Ohlsons strategi är att använda en kombination av egna CSR-revisorer och externa revisionsföretag. Ett nära samarbete mellan vår CSR-avdelning i Kina och vår inköpsavdelning i Insjön är också avgörande för att nå resultat.

Clas Ohlson arbetar för att förhindra korruption och mutor. Som företag och inköpare av varor och tjänster har vi möjlighet och skyldighet att ställa krav på affärsetik, både på oss själva och på dem vi samarbetar med. Clas Ohlson-andan, vår företagskultur, bygger på grundläggande värderingar och en stark företagskultur som är basen för ett

professionellt och etiskt beteende i vår dagliga verksamhet. För att tydliggöra vårt ställningstagande mot korruption och mutor i vår egen verksamhet och hos våra leverantörer har vi under verksamhetsåret infört en antikorrupsionspolicy som också adderats till vår uppförandekod.

De tillverkare vi samarbetar med har olika kunskaper och erfarenheter om CSR-krav och -revisioner. Många fabriker har flera internationella kunder som ställer krav och gör återkommande kontroller på fabriken, andra har mer begränsad erfarenhet eftersom det tidigare var sällsynt att köpare ställde tydliga krav och genomförde CSR-revisioner. Under de senaste åren har vi upplevt en skillnad och allt fler köpare ställer nu krav och kontrollerar fabriker, vilket är viktigt för att nå varaktiga och hållbara förbättringar.

Att köpande företag gemensamt ställer krav på förbättrade villkor för människor och miljö är en positiv utveckling men som kan ge ännu större effekt genom att försöka harmonisera de olika verktyg och metoder som används. Clas Ohlson är medlem i organisationen CSR Asia vilket ger oss möjlighet att utbyta erfarenheter och medverka till att förbättra villkoren för arbetare i Asien. Vi samarbetar också med Save the Children's Centre for Children's Rights and Corporate Responsibility i Kina för att bidra till att förbättra villkoren för unga arbetare (läs mer om samarbeten på sidan 34).

Utbildning

Utbildning och information är den kanske viktigaste framgångsfaktorn i vårt CSR-arbete för att få hållbarhetsarbetet att genomsyra hela organisationen; från styrelse och koncernledning ut till alla våra medarbetare.

För nya Clas Ohlson-medarbetare hålls en utbildning om CSR i samband med deras introduktionsprogram i Insjön. På vårt intranät kan våra medarbetare ta del av utbildning om Clas Ohlsons sociala ansvar.

Vår inköpsavdelning utbildas löpande om CSR och vårt arbete i vår leverantörskedja och inköparna deltar vid revisioner varje år, vilket ger dem ökad kunskap och erfarenhet kring processen och insikt hur de som inköpare kan bidra till förbättringsarbetet.

Under året har våra revisorer genomgått extern miljöutbildning, utformad i samarbete med ett externt revisionsföretag, som behandlade bland annat koldioxidutsläpp, miljöledningssystem och ekologi. Utbildning har också skett ute på fabrik för att få utökad kunskap om olika produktionsprocesser.

Varje år arrangerar vi utbildning i Hongkong, Taipei och Shanghai för våra agenter om vårt CSR-program och uppföljning i leverantörskedjan. Våra agenter, som bistår oss vid direktinköp i Asien, deltar också vid revisioner för att få mer kunskap om arbetet med att följa upp, kontrollera och stödja tillverkare.

Extern information

Clas Ohlsons hållbarhetsrapport, som är en del av årsredovisningen, är basen i vår externa CSR-rapportering och sker enligt GRI, Global Reporting Initiative, för att underlätta för omvärlden att följa vårt arbete. Clas Ohlsons intressenter kan också ta del av kompletterande information på vår hemsida där vi bland annat också har ett antal fallstudier med exempel på vårt arbete med sociala frågor, miljöarbete och andra hållbarhetsfrågor. Vi rapporterar vårt CSR-arbete till UN Global Compact och GDP (Carbon Disclosure Project). Vi har också tagit fram en enkel broschyr om hållbarhetsfrågor som ger en kort översikt över Clas Ohlsons hållbarhetsarbete.

Samarbete med andra företag och organisationer

För att öka våra möjligheter att förbättra villkoren för mänskliga och miljö strävar vi efter att samarbeta med andra företag och organisationer. Genom att vara strategisk partner med CSR Asia får vi tillgång till deras expertis och nätverk, samt möjlighet att medverka vid forum, seminarier och utbildningar.

Clas Ohlson deltar sedan 2009 i FN:s initiativ för mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupktion, UN Global Compact.

Vi har inlett ett samarbete med Save the Children's Centre for Children's Rights and Corporate Responsibility (CCR-CSR) i Kina för att tillsammans med dem och andra företag främja barns rättigheter i Kina. CCR CSR har bildat en arbetsgrupp där ett antal stora multinationella företag gemensamt ska verka för att skydda underåriga (under 16 år) som påträffas i arbete i fabrik och ge stöd till unga arbetare (över 16 år) för att skapa en bra arbetsmiljö som tar hänsyn till unga arbetares behov och önskemål.

Clas Ohlson har under året deltagit i seminarier som anordnats av bland annat CSR Asia och Svensk Handel. Vi har en dialog med etikanalytiker och andra representanter för etiska fonder som följer Clas Ohlson och deltar i olika forskningsprojekt inom CSR-området.

Våra verktyg och processer

Uppförandekoden

Grunden för vårt arbete med uppföljning och förbättringsarbete i vår leverantörskedja är vår uppförandekod. Clas

Ohlsons uppförandekod innehåller de krav vi ställer på oss själva och på våra leverantörer och tillverkare gällande bland annat arbetsvillkor, arbetsmiljö, etik och miljöpåverkan.

I koden hänvisar vi till internationella konventioner samt nationell lagstiftning och regler. Kraven i koden baseras på FN:s deklaration om mänskliga rättigheter och barns rättigheter och ILO:s kärnkonventioner.

Koden bygger på OECD:s riktlinjer för multinationella företag och följer också FN:s 10 principer (UN Global Compact) för mänskliga rättigheter, arbetsrätt, miljö och antikorrupktion.

Våra krav i koden innefattar bland annat att:

- vi inte tillåter barnarbete eller tvångsarbete
- anställda inte får diskrimineras på grundval av personliga karaktärsdrag eller övertygelse
- arbetarnas hälsa och säkerhet ska prioriteras på arbetsplatserna, till exempel att ändamålsenliga skydd används, att utrustning och byggnader är säkra
- farliga substanser och farligt avfall ska hanteras på ett säkert sätt
- anställda ska ha acceptabla arbetsvillkor, bland annat vad gäller lön och arbetstider

Koden finns tillgänglig på svenska, norska, finska, engelska, mandarin, vietnamesiska, koreanska och japanska och kan läsas i sin helhet på Clas Ohlsons hemsida (<http://om.clasohlson.com>).

Krav på leverantörer och tillverkare

Alla våra leverantörer och tillverkare måste underteckna vår uppförandekod. Leverantörerna är i sin tur ansvariga för att deras underleverantörer och tillverkare följer vår kod. De le-

Mål	Vad vi ville uppnå 2010/11	Vad vi har gjort 2010/11	Vad vi vill uppnå 2011/12
<ul style="list-style-type: none"> • Arbetet med att bedöma, kontrollera och arbeta för att förbättra villkoren för mänskliga och miljö, hos våra leverantörer och tillverkare 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsätta med vårt bedömnings- och revideringsarbete hos våra tillverkare • Systematiskt arbete med att kontrollera tillverkarnas förbättringsarbete • Måta de miljömässiga effekterna av fabriker och arbete för att reducera deras "fotspår" i samarbete med ett antal tillverkare 	<ul style="list-style-type: none"> • Vi har gjort 426 revisioner, både initiala och återkommande • Följer kontinuerligt upp våra aktiva tillverkare förbättringsarbete • Har genomfört ett projekt, Think Green Initiative, då ett antal fabrikers miljöprofil utvärderats 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeta för att öka samarbetet med andra organisationer och företag gällande harmoniserade verktyg och metoder för uppföljning av uppförandekod • Öka antalet externa revisioner för att göra fler kontroller som kompletterar våra egna • Ökad andel oannonserade (window) revisioner för att få en bra bild av normförhållandena hos olika tillverkare • Djupare revisioner inom tillverkningsområden där riskerna för avvikelser bedöms som störst
<ul style="list-style-type: none"> • Utvidga vårt arbete med information och utbildning ute hos tillverkare 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsätta och utvidga vårt arbete med att informera och utbilda tillverkare 	<ul style="list-style-type: none"> • Våra revisorer har tillhandahållit information för fabriksledning inom områden för hälsa och säkerhet, Human Resources och miljö 	<ul style="list-style-type: none"> • Utöka antalet utbildningstillfällen för fabriker • Fördjupad utbildning för våra största och viktigaste tillverkare
<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerligt utbilda våra CSR-revisorer 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerlig utbildning 	<ul style="list-style-type: none"> • Produktionsprocess-utbildning på fabrik • Extern miljöutbildning, omfattande bland annat utbildning gällande utsläpp av koldioxid, miljöledningssystem, ekologi 	<ul style="list-style-type: none"> • Kontinuerlig vidareutbildning av våra CSR-revisorer
<ul style="list-style-type: none"> • Samarbete med andra företag och organisationer för att kunna påverka och förbättra ännu mer 	<ul style="list-style-type: none"> • Samarbeta med fler företag och organisationer. • Undersöka olika initiativ som arbetar för att harmonisera företagens arbete med CSR 	<ul style="list-style-type: none"> • Inlett samarbete med CCR CSR (Save the Children in China) • Deltagande i CSR-forskning som fallstudie gällande vårt CSR-arbete 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt deltagande i CSR Asia och CCR CSR • Fortsatt deltagande i olika forskningsstudier inom CSR-området • Utökad intressentdialog i de länder där vi är verksamma
<ul style="list-style-type: none"> • Förbättrad kommunikation både internt och externt 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad intern och extern kommunikation • Vidareutveckla vår dialog med intressenter 	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad information på Clas Ohlsons hemsida • Deltagande i Sustainable Brands Image Survey 	<ul style="list-style-type: none"> • Ny interaktiv CSR-utbildning för all personal • Ökad kommunikation med våra kunder gällande CSR-frågor

verantörer och tillverkare som inte vill eller kan skriva under vår kod eller leva upp till våra krav, får inte vara samarbetspartner till Clas Ohlson.

Sedan införandet av vår uppförandekod har ett antal leverantörer, som av olika anledningar valt att inte skriva under koden, inte kvalificerat sig för att bli samarbetspartner till Clas Ohlson. Om våra samarbetspartner trots diskussioner och försök inte ger oss tillträde till revision eller är villiga att arbeta med förbättringar avbryter vi samarbetet med dem (läs mer på sidorna 36-37).

De tillverkare som har en engagerad företagsledning och ett gediget ledningssystem för bland annat uppföljning, kontroll och dokumenthantering är generellt bäst på att uppfylla kraven i uppförandekoden.

Bedömning och kontroll av nya fabriker

Innan Clas Ohlson köper in produkter direkt från en ny leverantör eller tillverkare i Asien besöker en representant för företaget fabriken för att göra en initial bedömning av olika CSR-aspekter utifrån våra krav. Fabriken måste också under teckna vår uppförandekod.

För att identifiera eventuella brister arbetar vi också med självutvärderingar där tillverkaren fyller i ett omfattande frågeformulär om förhållandena på fabriken beträffande arbetsmiljö, arbetsvillkor och miljö (utifrån kraven i vår uppförandekod). Den mest omfattande kontrollen görs vid revisioner, då våra egna eller externa revisorer går igenom tillverkningsanläggningen, intervjuar personalen och tar del av olika dokument. Det är Clas Ohlson som bekostar revisionerna hos våra tillverkare (hur en revision går till finns beskrivet på sidan 37).

Kraven i koden baseras på:

- FN:s konvention om mänskliga rättigheter
- FN:s konvention om barns rättigheter (1989)
- ILO:s konvention om minimiålder för tillträde till arbete (nr 138, 1973)
- ILO:s konvention om förbud mot och omedelbara åtgärder för avskaffande av de värsta formerna av barnarbete (nr 182, 1999)
- ILO:s deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetet (1998)

Förebyggande arbete

En stor del av vårt arbete med uppförandekoden i leverantörskedjan är inriktat på de tillverkare i Asien från vilka vi köper in direkt via vårt inköpskontor i Kina eller med hjälp av lokala agenter. Arbetet bygger på en gemensam ambition hos oss och tillverkarna att successivt förbättra eventuella brister.

En del tillverkare har från början bristande kunskaper om vilka krav och regler de måste följa eller hur det ska gå tillväga för att uppfylla dem. Under revisionerna informerar våra revisorer tillverkarna om våra krav, vilka områden de måste förbättra. Förra året tog vi fram utbildningsmaterial inom områdena hälsa och säkerhet, Human Resources och miljö som ska verka som ett stöd i tillverkarens strävan att förbättra sin verksamhet. Under året har vi genomfört utbildning hos 46 fabriker. Under kommande verksamhetsår kommer vi att utöka antalet informations- och utbildningstillfällen för tillverkare.

Även om Clas Ohlson många gånger är en liten kund hos våra leverantörer, är de allra flesta positiva till att bli reviderade och villiga att arbeta för att förbättra eventuella brister. Men det händer att vi möter tillverkare som av olika anled-

Kalkylator Casio FX-9860GII. Grafitrande räknare för gymnasiet alla matematikkurser samt högskola. Fullmatad med funktioner. Displayen med bakgrundsbelysning visar inmatning och svar som bråk, kvadratrötter och andra numeriska uttryck som i matematikboken. Minne: 61kB RAM, 1,5MB FlashROM. Finansfunktioner och förinstallerat geometritillägg. Storlek: 92x184x21 mm. 3-års garanti.
36-3870

ningar inte är beredda att ge oss tillträde för revisioner eller som inte är intresserade att inom givna tidsramar arbeta med de förbättringar som krävs. Om vi trots försök och diskussioner inte kan förmå dem att ändra sitt ställningstagande, avslutar vi vårt samarbete med dem.

Återkommande revisioner

Vi gör återkommande revisioner hos våra aktiva tillverkare som revideras minst vartannat år.

Under verksamhetsåret genomförde vi 426 revisioner, både initiala och återkommande. Våra egna revisorer utförde 406 revisioner och 20 externa revisioner gjordes av oberoende revisionsföretag specialiserade på socialt ansvarstagande och mänskliga rättigheter.

En revision tar normalt 1-2 dagar, beroende på fabriken storlek och antal anställda. Revisorerna går igenom fabriken lokaler, intervjuar anställda och kontrollerar dokument. Revisionen dokumenteras i en rapport. Om vi finner avvikelser mot vår kod upprättas en handlingsplan med information om de åtgärder fabriken måste vidta inom en angiven tidsram (läs mer under "Så går en revision till" sidan 37).

Minimikrav

Clas Ohlson har minimikrav som måste vara uppfyllda för att vi ska köpa produkter av en tillverkare. Några av våra huvudkrav är att:

- Clas Ohlson inte accepterar barnarbete
- Clas Ohlson inte accepterar tvångsarbete
- det måste finnas en tillfredställande nivå av brandsäkerhet på fabriken
- fabriken måste skriva under vår uppförandekod och vara villig att vid upptäckta brister arbeta med förbättringar
- fabriken måste ge oss tillträde vid revision

Om en allvarig avvikelse identifierats måste bristen rättas till omedelbart innan tillverkaren får börja eller fortsätta leverera till Clas Ohlson.

Våra tillverkares CSR-nivå bedöms enligt en färgskala:

- Grön – Uppfyller kraven i vår uppförandekod
- Gul – Funnit avvikelser mot koden
- Orange – Funnit högriskavvikelser mot koden
- Röd – Funnit nolltoleransavvikelser mot koden

Anmärkningar och förbättringar

Flest anmärkningar vid våra revisioner finner vi inom området för hälsa och säkerhet, till exempel brister i användning av skyddsutrustning, evakuering och brandskydd samt inom löner och arbetstider, till exempel för mycket övertid eller brister i medarbetarnas tillgång till sociala försäkringar.

Flest förbättringar har under året skett inom hälsa och säkerhet. Allmänna förbättringar gällande löner och arbetstider tar längre tid att nå varaktiga förbättringar. Frågan är komplex och kräver ett långsiktigt arbete där både köpare och tillverkare av varor i Asien i samråd med myndigheter och ideella organisationer måste verka för att gemensamt hitta hållbara lösningar. Utmaningen är att säkerställa "levnadslöner", det vill säga en lägsta lön som gör att medarbetare kan leva på sin lön snarare än som idag säkerställa att åtminstone minimilöner betalas ut som visserligen uppfyller lagkraven men som inte alltid räcker till för en dräglig levnadsstandard.

GRI (Global Reporting Initiative)

2009 införde Clas Ohlson GRI - den globala redovisningsstandard för hållbarhetsarbete - vilket ska göra det lättare för omvärlden att följa vårt hållbarhetsarbete. Införandet av GRI har också skapat värde för Clas Ohlson genom det ramverk, med väl definierade nyckeltal, som kan användas för att målsätta och följa upp resultat inom utvalda områden.

Redovisning av avvikelser och vidtagna åtgärder

Nedan redovisas utvalda nyckeltal inom området mänskliga rättigheter.

Status efter gjord CSR-revision per verksamhetsår

År	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11
Grön			14	11	4
Gul	4	24	296	332	300
Orange				50	82
Röd		14	49	51	40
Totalt	4	38	359	444	426

Avvikelse baserade på GRI-indikatorer efter genomförda revisioner:

GRI-indikatorer	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	Totalt
HR4K Icke diskriminering		16	15	20	51
HR5K Föreningsfrihet och rätten till kollektivavtal	1	29	9	7	46
HR6K Barnarbete	1	1	1	6	9
HR7K Tvångsarbete		5	2	0	7

Icke diskriminering

Under årets revisioner har vi funnit 20 anmärkningar beträffande diskriminering. Det kan gälla avsaknad av policy mot diskriminering eller att man i anställningsannonser ställt krav på ålder och/eller kön på den sökande. Clas Ohlson har krävt att policy mot diskriminering ska införas och att annonserna ska ändras.

Föreningsfrihet och rätten till kollektivavtal

Vi har funnit 7 anmärkningar gällande begränsningar i föreningsfrihet och rätten till kollektivavtal. Vi har ställt krav på att dessa leverantörer ska införa system som undanröjer detta hinder.

Generellt är föreningsfrihet något som är ett stort problem i Asien och utgör ett stort och viktigt utvecklingsområde som kräver samverkan mellan tillverkare, köpande företag, ideella organisationer och myndigheter.

Barnarbete

Vi har funnit 6 fall av barnarbete vid våra revisioner under året. I samtliga fall som upptäckts vid revisioner i Kina har barnen varit 15 år (i Kina krävs en uppnådd ålder på minst 16 år för att få börja arbeta). När vi påträffar arbetare som inte uppfyllt lagstadgad ålder, försöker vi tillsammans med barnet/föräldrarna och fabriken hitta den lösningen som är bäst för barnet.

I ytterligare 27 fall har fabriker inte haft tillfredställande dokumentation med ID-handlingar för att kunna fastställa medarbetarnas ålder (utan misstanke om barnarbete vid revisionstillfället) och i fyra fall har fabriken inte upprättat en policy mot barnarbete. I dessa fall har Clas Ohlson krävt att företagen ska införa policy mot barnarbete och rutiner för att upprätthålla register med ID-handlingar.

Tvångsarbete

Under verksamhetsåret har vi inte funnit några anmärkningar för risk gällande tvångsarbete.

Vid de tillfällen vi tidigare funnit anmärkningar inom det här området, har det gällt innehållande av lön eller att arbetarnas ID-handlingar tagits i beslag av tillverkaren. Clas Ohlson har då ställt krav på att dessa aktiviteter ska upphöra omedelbart samt att fabriken inför policy och rutiner för att förhindra tvångsarbete.

Status per aktiva tillverkare 2011-04-30

Status	Grön	Gul	Orange	Röd
Procent andel	7 %	90 %	3 %	-

Så går en CSR-revision till

På Clas Ohlsons CSR-avdelning i Shanghai arbetar fyra revisorer med att kontrollera förhållandena på fabriken. Clas Ohlson utför både interna revisioner med egna revisorer och externa revisioner genom oberoende organisationer.

En revision består av följande delar

- Revisionen inleds med att vår revisor håller ett öppningsmöte tillsammans med ägaren av fabriken eller en person i ledande befattning. Vid detta möte informerar vi om Clas Ohlson, vad en revision innebär och olika hållpunkter för dagen, revisorn samlar in information om fabriken och man går igenom de dokument som fabriken behöver ta fram för granskning.
- Där efter görs en visuell besiktning av fabriken och dess lokaler, inklusive matsalar och eventuella bostäder. Några av de saker vi tittar på är:

- Hälsa och Säkerhet

- Brandsäkerhet (till exempel brandutrustning, utrymningsvägar, nödutgångar, brandövningar)
- Skyddsutrustning för arbetare, till exempel skyddshandskar, öronproppar
- Ventilation, ljud och ljus
- Dricksvatten
- Toaletter
- Matsal och kök (till exempel hygien och certifikat)
- Första hjälpen-utrustning
- Elektriska ledningar och kablar
- Maskiner utrustade med säkerhetsanordningar

- Om fabriken tillhandahåller bostäder till arbetarna

- Antal personer per rum
- Personligt utrymme
- Toaletter
- Könnssegregerade rum
- Brandsäkerhet (till exempel brandutrustning, utrymningsvägar, nödutgångar).
- Ventilation och ljus
- Hygien och säkerhet

- Dokument ute i produktion och andra fastigheter

- Certifikat och licenser
- Policy
- Närvarolistor
- Förekomst av böter eller andra disciplinära åtgärder

- Barnarbete

- Uppmärksammar och kontrollerar unga arbetare

- Miljö

- Rapport om fabriken miljöpåverkan och risker
- Relevanta dokument och certifikat
- Farliga substanser och avfall är märkta och hanteras på ett säkert sätt
- Tillgång till MSDS (Material Safety Data Sheet)
- Utbildning och hälsoundersökning för personer som arbetar med farliga substanser
- Återvinningshantering
- Vattenrening, luftrening

- I nästa fas kontrolleras dokument, till exempel lönelistor, tidrapporter, ID-kort, arbetskontrakt samt olika typer av certifikat och licenser.
- Därefter görs intervjuer med anställda på fabriken. Intervjuerna är frivilliga och konfidentiella, och det är viktigt att skydda den enskilde arbetaren.
- Besöket avslutas med ett avslutningsmöte där fabriksledningen informeras om vad som kommit fram under revisionen. Om det finns avvikelser diskuterar vi gemensamt vilka förbättringar som måste göras och när de ska vara åtgärdade.
- Senare görs en efterkontroll att fabriken lever upp till revisionens förbättringskrav. Kontrollen görs antingen av Clas Ohlsons egna representanter eller av en oberoende organisation. Vi förbehåller oss också rätten att göra både annonserade och oannonserade revisioner hos våra tillverkare. Revisionerna bekostas av Clas Ohlson.

Ordlista och förklaring av begrepp

CSR (Corporate Social Responsibility)

CSR innebär att företag, på egna initiativ, visar upp ett aktivt engagemang och ansvar i samhällsutvecklingen. I begreppet ingår bland annat företagets sociala ansvarstagande, miljöansvar och personalpolitik.

Uppförandekod (Code of Conduct)

En uppförandekod är riktlinjer som beskriver hur företaget ska bedriva sin verksamhet etiskt, socialt och miljömässigt. De bygger ofta på olika internationella avtal, som FN- och ILO-konventioner, nationell lagstiftning och regler. Kraven kan också gälla leverantörers och tillverkares produktion. Med hjälp av en uppförandekod vill företaget försäkra sig om att produkterna är tillverkade under goda arbetsförhållanden.

GRI (Global Reporting Initiative)

Global redovisningsstandard för hållbarhetsarbete. Infördes 2009 hos Clas Ohlson.

Leverantör

Företag som får vår order.

Tillverkare (fabrik)

Företag som tillverkar våra produkter.

Agenter

Leverantörer i Asien som vi samarbetat länge med och som köper produkter från andra leverantörer och tillverkare i Asien.

Läs mer

Vår fullständiga uppförandekod finns att läsa på vår hemsida <http://om.clasohlson.com>, där du även kan läsa mer om Clas Ohlsons arbete för mänskliga rättigheter.

Våra värderingar och medarbetare

Våra medarbetare är kärnan i varumärket Clas Ohlson. En vanlig kommentar från kunderna är att vi ger bra service, har trevliga och kunniga medarbetare och att man därför också kan förvänta sig lite mer av Clas Ohlson.

Clas Ohlson fortsätter att växa i snabb takt. Vi är idag fler medarbetare än någonsin och har butiker och kontor i Sverige, Norge, Finland, Storbritannien och Kina. Det här ställer högre krav på oss som en internationell arbetsgivare.

I syfte att säkerställa kompetens för framtida tillväxt och expansion lägger vi stor vikt vid att attrahera och behålla branschens bästa medarbetare. Viktiga framgångskriterier i det arbetet är att ge möjligheter till interna karriärmöjligheter, kontinuerlig kompetensutveckling, marknadsmässiga löner, hälsa och mångfaldsarbete.

Ett händelserikt år

Följande händelser, åtgärder och aktiviteter ger en kort sammanfattning av vårt personal- och utbildningsarbete under verksamhetsåret 2010/11.

- Fokus på kompetensutveckling i handelsmannaskap en viktig prioritet för att skapa förutsättningar för ökad försäljning i våra butiker.
- Översyn av våra rörliga löner samt fortsatt arbete med organisationsutveckling och bemanningsoptimering med fokus på att ge bästa möjliga service.
- Vårt första traineeprogram inom Clas Ohlson driftsatt hösten 2010 och planerad uppstart av nytt program hösten 2011.

- Genomförande av årets medarbetarundersökning NMI 2011 (Nöjd medarbetarindex).
- Genomförande av värdegrundsprojekt med målet att alla medarbetare, oavsett ansvar och marknad, ska förstå betydelsen av vårt ursprung och vår företagskultur.

Stolta medarbetare

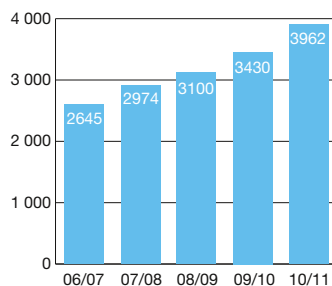
Den 30 april 2011 uppgick antalet medarbetare inom koncernen till 3962. Av dessa var 53 procent heltidsanställda. Under verksamhetsåret anställdes 505 nya medarbetare, varav 190 i Norge, 93 i Sverige, 197 i Storbritannien, 15 i Finland och 10 i Kina.

Under året har 20 butiker, cirka 260 personer, genomgått våra utbildningsprogram i Insjön. För våra medarbetare från Storbritannien har detta varit ett minst sagt spännande äventyr.

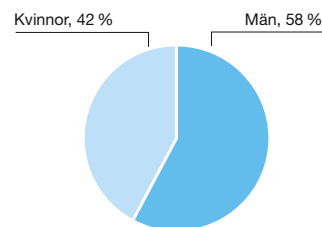
Vår koncerngemensamma medarbetarundersökning genomfördes för andra gången. 84 procent (82 procent) av våra medarbetare svarade på enkäten, vilket är ett högt deltagande. Undersökningen genomfördes i Sverige, Norge, Finland och Kina. Totalresultatet för koncernen var ett NMI (Nöjd medarbetarindex) på 74 procent (72 procent) vilket enligt en extern jämförelse står sig väl mot andra företag. Via medarbetarundersökningen har vi fått en bra grund för att utveckla hur vi attraherar, belönar och motiverar våra medarbetare samt hur vi kan utveckla ledarskapet inom företaget.

Undersökningen visar bland annat att merparten är stolta över att arbeta inom Clas Ohlson och känner sig delaktiga i beslut som fattas. Förtroendet för chefer och ledning är starkt, och även vårt arbete med mångfald, likabehandling och jämställdhet får höga betyg. Våra utmaningar är kopplade till vår tillväxt vilket kräver fortsatt vård och utveckling av vår position som attraktiv arbetsgivare med fokus på värdegrund, ledarskap samt tydlig feedback på medarbetarens insats och lön.

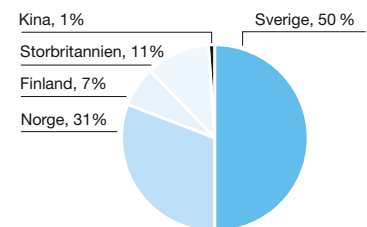
Totalt antal anställda

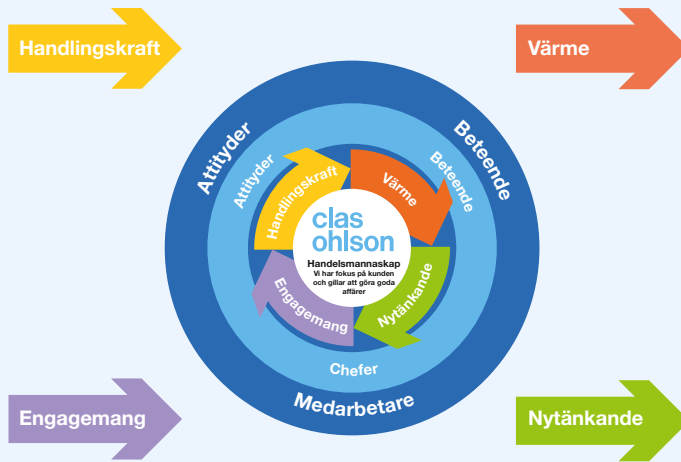
Antal anställda, män/kvinnor

Medarbetare per land

Totalt	Butiksmedarbetare	Butikschefer	Tjänstemän	Övriga chefer	Lagermedarbetare	Totalt
Totalt antal utbildningstimmar	44 773	4 422	2 238	292	2 100	53 825
Genomsnitt per anställd	15	32	6	3	6,3	14

Clas Ohlsons värdegrund - en kompass för alla i företaget

Clas Ohlson har en stark företagskultur, där personlig omsorg om medarbetare och kunder alltid har funnits med som ett naturligt inslag. Denna värdegrund, som är företagets hjärta och själ, har under det senaste året förtydligats och anpassats för att fungera i alla länder där Clas Ohlson idag är verksamma.

Clas Ohlsons värdegrund kretsar kring ett gammalt hederligt ord, nämligen handelsmannaskap, vilket är synonymt med att vi gillar att göra affärer, och att alltid göra det med kundens bästa för ögonen.

För att stärka och leva upp till handelsmannaskapet har vi valt att jobba med de fyra ledorden handlingskraft, värme, engagemang och nytänkande.

Handlingskraft

För oss är handlingskraft glädjen, viljan och förmågan att få saker att hända. Vi hittar lösningar på vardagens små och stora problem och förvandlar ord till handling.

Värme

För oss är värme den vänlighet, omtanke och servicevilja vi utstrålar i varje kundkontakt, i mötet med varandra inom företaget och i relationen med våra leverantörer.

Engagemang

För oss är engagemang att var och en får, och tar, sitt personliga ansvar. Oavsett roll och ansvarsområde är alla lika viktiga för att nå våra gemensamma mål.

Nytänkande

För oss är nytänkande att vara kreativ, innovativ och nyfiken. Vi söker hela tiden nya möjligheter, produkter och lösningar, samtidigt som vi är stolta över vår historia.

Vilken nytta gör värdegrunden?

Värdegrunden är hjärtat i varumärket Clas Ohlson. Det är kompassen för arbetet inom hela koncernen och ledstjärnan för hur vi kommunicerar med våra kunder.

- När koncernen växer är det viktigt att värdegrunden är tydlig och hålls levande. Vi vill ge medarbetare och kunder i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien en gemensam bild och upplevelse av Clas Ohlson, säger VD Klas Balkow.

- Med en tydlig värdegrund får våra chefer en gemensam plattform och kompass när de leder sina medarbetare mot uppsatta mål, säger HR-chef Susanne Löfås-Hällman.

- Värdegrunden bidrar starkt till att så många vill jobba hos oss och den underlättar våra rekryteringar, säger Jessica Head, HR-koordinator i Storbritannien.

- Med värdeorden kan vi beskriva för nyanställda vad företaget står för och de som jobbat länge får en påminnelse om vårt ursprung och vad vi står för idag, säger Ingrida Holst, HR-koordinator i Norge.

Grundkurs för varje medarbetare

Thomas Marcusson och Marita Billström håller i utbildningarna på Clas Ohlson Academy i Insjön. De har också varit med i arbetet med att formulera värdegrunden.

- Det har varit en spännande resa, även om det i grund och botten handlat om att förtydliga och förstärka något som vi redan står för. Nu är vår viktigaste uppgift att översätta och föra ut värdegrunden till alla länder och på alla nivåer inom företaget. Det ser vi verkligen fram emot, säger Thomas och Marita.

Nyckelhittaren Key Finder. Hjälper dig hålla ordning på nycklar och liknande föremål. Består av en mottagare i nyckelringsformat som fästs på t.ex. dina nycklar och en sändare i kreditkortsformat som förvaras i t.ex. plånboken. Genom att trycka på sändarens sökknapp aktiveras en ljudsignal i mottagaren som hjälper dig hitta nycklarna. Räckvidd upp till 40 m.
36-4497

Mångfald berikar

Vi är övertygade om att goda resultat, trivsel, engagemang och samverkan uppnås genom mångfald. Därför strävar vi efter en jämn fördelning av medarbetare med olika erfarenheter och bakgrund. Ingen ska diskrimineras på grund av kön, ålder, trosuppfattning, sexuell läggning eller etnisk och nationell bakgrund. Resultatet av medarbetarundersökningen visar goda resultat inom området.

Koncernens jämställdhetspolicy ligger till grund för vårt mångfaldsarbete. Målet är att inget kön ska ha lägre andel än 40 procent inom respektive yrkeskategori, vilket uppnås genom strategisk kompetensutveckling i kombination med prioritering av en jämn könsfördelning vid rekrytering.

Under verksamhetsåret 2010/11 var 42 procent av företagets medarbetare kvinnor (41 procent 2009/10). Andelen kvinnor i koncernledningen uppgick till 13 procent (13 procent 2009/10) och uppgick från och med maj 2011 då en omorganisation genomfördes till 20 procent.

En stor del av våra medarbetare (i butik) är yngre än 30 år. Det är naturligt eftersom många av dessa är deltidsanställda studenter som arbetar i butik under helger och kvällar.

Ständig kompetensutveckling

Motiverade och kompetenta medarbetare är grunden för vår fortsatta expansion och framgång. Inför varje verksamhetsår gör vi en kartläggning av koncernens samlade utbildningsbehov. Behovet sätts sedan i relation till gällande affärsmål.

Clas Ohlson Academy i Insjön ansvarar för all utbildning inom koncernen. I detta ingår obligatoriska och frivilliga utbildningar, i alla länder och för alla yrkeskategorier. Målet är att säkerställa medarbetarnas kompetens- och karriärutveckling samt företagets återväxt och tillväxt. En annan viktig uppgift är att vårda, utveckla och förankra Clas Ohlsonandan.

Under verksamhetsåret 2010/11 gick cirka 2000 medarbetare någon form av utbildning. Utbildning sker såväl i klassrumsträning som via videokonferenser. Under hösten 2011 kommer ett projekt att startas som både förenklar och effektiviserar våra interaktiva utbildningar. Projektet ligger i linje med såväl våra miljömål som att skapa en kostnadseffektiv administration. Sist men inte minst säkerställa uppföljningen att våra medarbetare har rätt kompetens för sina arbetsuppgifter och kan ge våra kunder bästa möjliga service.

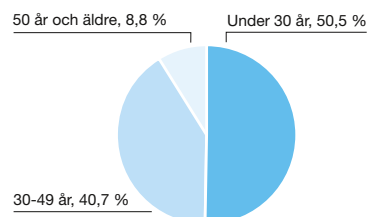
Konkurrenskraftiga löner

Clas Ohlson ska sträva efter att erbjuda en konkurrenskraftig total ersättning. Målet är att den fasta lönen ska vara i nivå med jämförbara marknadens median och att den totala ersättningen, när Clas Ohlson når eller överträffar sina mål, ska vara i marknadens övre kvartil. Utöver en fast lön har alla

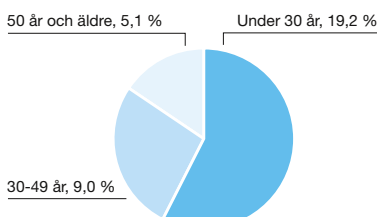
En ung organisation

En stor del av våra medarbetare är yngre än 30 år. Det är naturligt eftersom många av medarbetarna i våra butiker arbetar deltid. Vanligt förekommande är studerande som arbetar under helger och kvällar i någon av Clas Ohlsons butiker.

Åldersfördelning, Clas Ohlson koncern

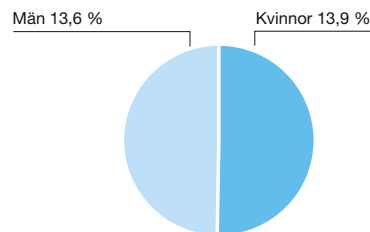

Personalsättning*

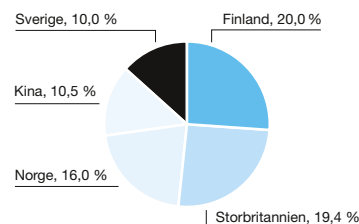

* Nuvarande statistik (enligt GRI) inkluderar även deltidsanställda medarbetare.

Personalsättning, män/kvinnor*

Personalsättning, per land*

Vi lägger stor vikt vid att nya medarbetare ska få en gedigen introduktion, "Insjöskolning" med kunskap om våra produkter, vår service, vår företagskultur och vår historia. Vårt inträde i Storbritannien innebär att Clas Ohlson-andan går på export till ytterligare ett land!

medarbetare – oavsett yrkesroll – någon form av resultatbaserad rörlig lön samt friskvårdsbidrag och personalrabatter.

Förebyggande hälsoarbete

Clas Ohlson ska erbjuda en god arbetsmiljö, där medarbetarna är tillfreds med sitt arbete och känner trygghet och gemenskap samt fysiskt som psykiskt välbefinnande på arbetsplatsen. Hälsoperspektivet löper som en röd tråd

genom hela vårt arbete med arbetsmiljöfrågor.

Vår årliga medarbetarundersökning visar att arbetsmiljön är god och trivselfaktorn hög, vilket i sin tur visar sig i en för branschen låg personalomsättning, totalt 13,8 procent (inkluderar även deltidsanställda), och låga ohälsotal.

Under verksamhetsåret 2010/11 uppgick den totala sjukfrånvaron till 3,9 procent. Av den totala sjukfrånvaron är 1,6 procentenheter frånvaro längre än 14 dagar.

Antal anställda*	Sverige	Norge	Finland	UK	Kina	Totalt
Butik	1 198	1 095	243	421	-	2 957
Distributionscentral	344	-	-	-	-	344
Tjänstemän	450	98	43	32	38	661
Totalt	1 992	1 193	286	453	38	3 962
- varav kvinnor, %	42	38	40	51	66	42
- varav tillsvidareanställda, %	88	89	98	100	100	91
- varav heltid	57	40	50	28	100	48

Genomsnittlig anställningstid i företaget, år*	Sverige	Norge	Finland	UK	Kina	Totalt
Tjänstemän	7	7	4	1	1	6,5
Butik/distributionscentral	7	3	2	1	-	4,5

Genomsnittlig sjukfrånvaro, %	Sverige	Norge	Finland	UK	Kina	Totalt
Total sjukfrånvaro	3,1	7,4	4,9	2,1	0,0	3,9
- långtidssjukfrånvaro	1,1	4,3	0,6	0,1	0,0	1,6
- kvinnor	3,8	9,8	6,8	2,6	0,0	4,8
- män	2,6	6,0	3,6	1,7	0,0	3,2

* 2011-04-30

Vårt ansvar för miljön

Clas Ohlson köper in produkter från cirka 600 leverantörer i 30 länder. Produkterna transporteras med båt, flyg, lastbil och tåg till distributionscentralen i Insjön i Dalarna, där de sorteras och lagras för vidare distribution till våra butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien samt distanshandelskunder. Transporterna sker i huvudsak med lastbil, men godsflödet på båt och tåg ökar varje år.

Vi arbetar aktivt för att uppnå våra miljömål och ser det som angeläget att löpande förbättra företagets miljöprestanda. Clas Ohlsons miljöpolicy slår fast att miljöperspektivet ska finnas med i alla viktiga beslut, i syfte att skapa långsiktigt värde för våra kunder, medarbetare, aktieägare och för samhället i stort.

Det innebär ett livscykelperspektiv som omfattar hela kedjan, från val av leverantörer, tillverkningsmetoder och transportsätt till produkternas material, användning, energiåtgång och avfallshantering.

Årets viktigaste händelser

- Ny utformning av butikens belysningsanläggning (ljusplan) har införts. Det innebär en potential att den installerade effekten kan minska från 35-40 till mindre än 25 W/m² och medför en betydande energieffektivisering.
- Ökade resurser för driftövervakning i form av ny befattning och IT-stöd har tillkommit under verksamhetsåret.

Det ger förbättrade möjligheter att följa upp förbrukning av värme, el och vatten i Insjön samt el i butiker.

- Under hösten 2010 kom larm om hälsorisker vid hantering av kassakvitton som innehåller bisfenol A. Clas Ohlson använder en papperskvalitet som är fri från både bisfenol A och bisfenol S.

Miljöarbetet i ett större sammanhang

Vår största utmaning, utifrån ett risk- och kostnadsperspektiv, är beroendet av fossila energilag och dess klimatpåverkan, främst avseende våra godstransporter.

Världproduktionen av olja bedöms ha passerat produktionstoppen och håller på att avta. Förutom hotet om en brist-situation på lite längre sikt kan det pågående politiska klimatarbetet resultera i högre skatter och avgifter.

Logistikens påverkan på klimatet är ett av två prioriterade områden i vårt miljöarbete. Tillsammans med de transportföretag vi anlitar söker vi lösningar för att minska utsläppen av fossil koldioxid.

Klimatfrågan sätter även fokus på energianvändningen i samhället. EU utfärdar direktiv (till exempel ErP) som syftar till design och utveckling av produkter med högre energieffektivitet.

Clas Ohlson erbjuder idag ett brett sortiment med energibesparande alternativ för de flesta typer av ljuskällor. Som ett led i denna förändring utvecklas kontinuerligt både sortiment och produktinformation för att hjälpa våra kunder att minska den egna elförbrukningen, något som gynnar både miljö och ekonomi.

EU:s Reach-förordning har resulterat i ökat fokus på vilka kemiska ämnen som kan finnas i produkter. För vår del innebär det tydligare och effektivare rutiner för kravställning mot, och kommunikation med, våra leverantörer. Här utgår vi från vår riskbedömningsmodell, som i korthet innebär att vi klassificerar produkterna utifrån leverantörskategori, varu-

Miljömål	Utfall 2010	Analys	Mål 2012	Aktiviteter
Sjöfrakt -5 % CO ₂ /tkm (jmf 2007)	-1,4 % (3,65 jmf 3,70)	Ökad sjöfrakt till butiker i UK på fartyg med sämre miljöprestanda än fartyg mellan Asien - Europa motverkar nyckeltalets fortsatta minskning	3,52	
Lastbil -10 % CO ₂ /tkm (jmf 2007)	-6 % (48,6 jmf 51,9)	Optimering av flöden ger lägre nyckeltal.	46,7	Ökad fyllnadsgrad. Inblandning av biobränsle i diesel.
Tåg +10 % av andelen landtransporter (jmf 2007)	11 % (17,8 jmf 16,1)	Intermodala transporter till butiker i UK ger ökad andel. Målet för 2012 är uppnått.	17,7	
Flyg -10 % lägre andel (jmf 2007)	-48 % (0,049 jmf 0,094)	Andelen flygfrakt fortsätter minska och överträffar målet för 2012.	0,085	
Tjänsteresor -20 % CO ₂ /km (jmf 2007)	-19,7 % (99,8 jmf 124,3)	Andelen bilresor minskar (-13 %), tågresor ökar (47 %). Mycket nära målet för år 2012.	99,4	Reviderad resepolicy. Max 150 g CO ₂ /km för nya tjänstebilar.
Förbrukning av drift-el på DC i Insjön -25 % kWh/pall (jmf 2007)	-5 % (22,6 jmf 23,8)	Ökat innehåll per pall ger relativt sett färre pallar vilket motverkar nyckeltalets fortsatta minskning.	17,1	Övertaliga truckar tas ur drift. Optimering av flöden, drifttider.

Förklaring till tabellen: CO₂/tkm = koldioxidutsläpp per tonkilometer. Intermodalitet, innebär att en godsenshet, till exempel en container, frakts med flera olika transportmedel, till exempel tåg, fartyg eller lastbil. DC = distributionscentralen.

märke, användningsområde och användargrupp. Beroende på riskklassning anpassar vi sedan våra krav på leverantörer och produkter.

Organisation och ansvar

Miljöarbetet är en del av Clas Ohlsons hållbarhetsarbete, vilket samordnas i ett CSR-forum. Forumet formulerar mål och strategier samt planerar och följer upp hållbarhetsarbetet. Varje funktionschef ansvarar sedan för åtgärder relativt den miljöpåverkan som finns inom den egna verksamheten. Läs mer om Clas Ohlsons CSR-forum på sid 29.

Godstransporter och tjänsteresor

Vårt övergripande miljömål innebär att utsläppen av fossil koldioxid per tonkilometer godstransport respektive personkilometer tjänsteresa ska reduceras med 30 procent fram till år 2020, jämfört med år 2007. Reduktionen gäller sammanvägda nyckeltal för aktuella transportslag.

Av det stora godsflöde som kommer med båt till Göteborg transporteras cirka 85 procent med järnväg till terminalen i Insjön i Dalarna. Gods från svenska och europeiska leverantörer samordnas och samlas på flera orter för vidare transport med lastbil till Insjön.

Utleverans från distributionscentral till butiker och kunder sker främst med lastbil, men andelen av godsflödet som transporteras på tåg och båt ökar från 1,9 (år 2009) till 16,4 procent (år 2010).

Klimatpåverkan från resor i tjänsten blir allt mindre. Nyckeltalet för resande med bil, flyg och tåg är nu under 100 g CO₂/km, det vill säga mycket nära 2012 års mål.

Resultat

Clas Ohlsons totala koldioxidutsläpp vid godstransporter ökade från 11800 ton (år 2009) till 16289 ton (år 2010) på grund av fler butiker, ökad försäljning, ökad andel import från Asien och därmed ett ökat transportbehov.

Utsläppen per tonkilometer minskade däremot, det övergripande nyckeltalet minskar från 6,2 (år 2009) till 5,5 gram/tonkm (år 2010). Detta främst på grund av minskad andel flygfrakt och ökad andel båt- och tågtransporter.

Produktansvar

Övergripande miljömål

De produkter vi säljer ska ha egenskaper som motsvarar eller överträffar marknadens förväntan avseende material-egenskaper, energianvändning, säkerhet och kvalitet. Sortiment och information ska utvecklas för att hjälpa våra kunder att minska den egna miljöpåverkan.

Kemiska riskämnen

Antalet kemiska ämnen som regleras i EU:s Reach-förordning ökar snabbt. Clas Ohlson har lagt ett omfattande arbete på utbildning av prioriterade leverantörer kring gällande lagar, hur man håller sig uppdaterad och vilka ämnen som kan förekomma i olika produkter och förpackningar. Leverantörerna har bland annat fått tillgång till ämnesguider och snabbänkar till aktuell lagstiftning.

Utfasning av riskämnen

Alla material och ämnen i produkter med kända risker ska minst uppfylla kraven i gällande lagstiftning. De ämnen som anses vara riskämnen i Reach-förordningen fasar vi ut genom att sätta en maxgräns på 0,1 viktprocent. För textilier och läderprodukter har vi identifierat ytterligare ämnen, utanför lagstiftningskraven, som vi minimerar i våra produkter. Det gäller till exempel nonylfenol, formaldehyd och allergena dispersionsfärger. Vi har också strängare krav för identifierade riskämnen i material som kommer i kontakt med hud eller livsmedel samt för leksaker, kosmetik och bekämpningsmedel.

Energianvändning*

	2010	2009	2008
Butikslokaler, kWh el **	150	139	136
Kontor, kWh totalt	157	205	233
Distributionscentral, kWh	100	83	98
Distributionscentral, kWh/pall	22,6	24,2	24,1
Eldningsolja Insjön, m ³	9,4	19,8	91,0

* per kvadratmeter och år.

** exklusive butikerna i Storbritannien.

Total elförbrukning GWh

	2010	2009	2008
Butikslokaler **	30,9	23,4	19,2
Kontor	1,6	2,2	2,5
Distributionscentral	5,1	4,4	3,7

** exklusive butikerna i Storbritannien.

Fossil koldioxid Ton

	2010	2009	2008
Godstransporter	16289	11800	9499
Resor	514	530	420
Uppvärmning	186*	286	233
El	2760	1079	507

* Under 2010 baserades fjärrvärmens i Insjön till 17 % på eldningsolja och 83 % på biomassa. Här ingår också 24,4 ton CO₂ från egen användning av eldningsolja.

Emission av koldioxid vid transporter och resor

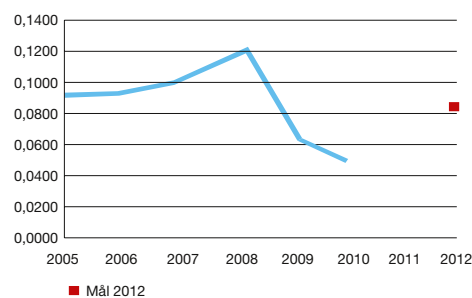
Transporter gram CO₂ per tonkilometer

	2010	2009	2008
Utfrakter	47,7	50,1	50,6
Infrakter - Europa	22,5	24,1	24,1
Infrakter - Asien	3,76	4,19	4,55

Tjänsteresor gram CO₂ per personkilometer

	2010	2009	2008
Medelvärde bil, flyg, tåg	99,8	112,6	112,8

Andel flygtransport (%) av totalt godsflöde

Energieffektivitet

Hösten 2007 infördes EuP (Energy-using Products)-direktivet för elektriska och elektroniska produkter inom EU. I november 2009 ändrades namnet till ErP (Energy-related Products), och utökades till att omfatta även produkter som påverkar energibehovet. Direktivet kräver att tillverkande företag integrerar miljöaspekter tidigt i designfasen - så kallad ekodesign - för att därigenom förbättra produkternas totala miljöpåverkan och energieffektivitet. Hittills omfattar direktivet cirka 20 olika produktgrupper, varav en betydande del ingår i Clas Ohlsons sortiment. Konkreta exempel är krav på minskad stand-by-förlust från transformatorer samt den pågående utfasningen av glödlampor.

Hållbarhet och kvalitet – eftermarknadsservice

Clas Ohlson har ett sortiment med över 9000 reservdelar till produkter som säljs i såväl Sverige som Norge, Finland och Storbritannien. Detta är till stor miljönytta, eftersom produkternas livslängd ökar genom att de repareras istället för att kasseras. Vår eftermarknadsservice, vårt stora reservdelslager och medarbetarnas produktkunskaper är mycket uppskattade av våra kunder. Kundnöjdheten bekräftas av att tidningen Market har utsett vår Kundtjänst till Sveriges bästa tre år i rad.

Energianvändning

Övergripande miljömål

All energianvändning i egna och hyrda lokaler och fastigheter ska dokumenteras. För distributionscentral, kontor och butiker ska den styras mot preciserade besparingsmål. Energi från fossila energikällor ska avvecklas i egen verksamhet.

Distributionscentral

Nyckeltalet för vår sammanlagda energianvändning på distributionscentralen ökar och är åter på 2007 års nivå, det vill säga ca 100 kWh/m², år. Det förklaras av ökad produktion för att svara upp mot den ökade försäljningen. Andra nyckeltal ger tillsammans en positiv bild av utvecklingen. Elförbrukning, kWh/pall, minskar från 24,2 (år 2009) till 22,6 (år 2010). Under samma period ökar antalet plockade rader med 17 procent och antalet utlevererade pallar ökar med 13 procent. Slutsatsen är att produktionen ökat, energieffektiviteten förbättrats samt att pallarna fått ökat innehåll och relativt sett blivit färre.

Kontor

Clas Ohlsons huvudkontor i Insjön, med koncerngemensamma funktioner som ledning, ekonomi, inköp, marknad, IT och HR, omfattar två byggnader om sammanlagt 20 000 kvadratmeter. I dessa byggnader inryms även Insjöbutiken och kundtjänst med verkstäder, reservdelslager med mera. Från och med december 2009 är alla byggnadsdelar anslutna till biobaserad fjärrvärme. Nyckeltalet för den sammanlagda förbrukningen av el, fjärrvärme och olja fortsätter minska och har på tre år 2008 – 2010 minskat med 42 procent, från 233 till 134 kWh/m², år.

Butiker

Clas Ohlson äger inga butikslokaler, förutom i Insjön. El- och energibehovet varierar kraftigt mellan olika butiker. Vissa butiker har till exempel egen rulltrappa och extra ljusskyltar, vilket medför ökad elförbrukning.

Nyckeltalet för elförbrukningen i alla våra butiker fortsätter att öka - från 139 (år 2009) till 150 (år 2010) kWh per kvadratmeter och år, exklusive butikerna i Storbritannien. I Norden ingår kyla/värme i hyresavtalet, i Storbritannien debiteras all fastighetsenergi separat vilket gör att brittiska butikers elförbrukning inte kan jämföras med butiker i Norden.

Vi hyser gott hopp om att öka vår energieffektivitet och vända trenden genom främst tre förändringar.

1. Under året har det inrättats en ny befattning, drift- och underhållskoordinator, med fokus på uppföljning.
2. Vi har tagit i bruk ett IT-stöd för driftuppföljning vilket ger oss goda möjligheter att följa utveckling och effekt av genomförda åtgärder.
3. Projektet med ny belyningsplanering i Norge har avslutats och resultaten visar att besparingspotentialen är betydande.

Avfall

WEEE-direktivet (Waste Electrical and Electronic Equipment) gäller i alla länder där vi är verksamma och Clas Ohlson tar sitt producentansvar genom medlemskap i de nationella insamlingsystemen på våra marknader.

Distributionscentralen i Insjön har sedan många år effektiva system för källsortering och återvinning. Överskottsemballage pressas i stora balar som säljs och blir råvara för nya produkter. Detsamma gäller olika fraktioner av plast. Övrigt avfall källsorteras i cirka 10 fraktioner.

Förpackningar

Vi ska, i samarbete med våra leverantörer, minska andelen miljöbelastande produktförpackningar. Det sker genom att vi undviker användning av plastemballage eller ersätter PVC- med PE- eller PET-plast.

Försäljningen av bärkassar i våra butiker uppgick under år 2010 till 8,4 miljoner. Cirka 17 procent är papperskassar, men merparten är av materialet polyeten, PE. Försäljningen av den nya hållbara flergångskassen av armerad PP-plast uppgick till 80 000 st. Förpackningar som skickas till våra distanshandelskunder är miljöanpassade genom användning av ca 50 procent returfiber och biobaserat lim.

Clas Ohlson tar sitt producentansvar för förpackningar genom medlemskap i de nationella insamlings- och återvinningssystemen i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien.

Trycksaker

Övergripande miljömål

Miljöpåverkan ska vara en del i beslutsunderlaget när vi väljer kommunikationskanal. En ökad andel kund- och aktieägarkommunikation via nätet ska eftersträvas. Produktion av trycksaker ska ske med teknik och material som har väldokumenterad och låg miljöpåverkan. Trycksaker ska kunna återvinnas som fiberråvara av hög kvalitet.

Clas Ohlsons katalog, som utgavs sedan 1918, trycks enligt Svanenkriterier och distribueras i huvudsak tillsammans med varuleveranser till våra butiker. Från och med verksamhetsåret 2008/09 kommer katalogen ut två gånger om året, för att öka flexibiliteten avseende sortiment och priser.

Utöver katalogen gör vi återkommande utskick av direktreklam som trycks på Svanenmärkt papper. Även Clas Ohlsons årsredovisning trycks på Svanenmärkt papper och

distribueras endast till de aktieägare som begärt att få tryckt information från företaget, vilket har lett till att upplagan reducerats med cirka 70 procent, färre utskick och därmed minskad miljöpåverkan.

Lagar och riktlinjer

Clas Ohlson berörs främst av följande EU-direktiv:

- Regleringen av användning av miljö- och hälsostörande

ämnen i varor (RoHS, Reach).

- Regleringen av produkters energieffektivitet (ErP)
- Producentens ansvar för uttjänt elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE).

Läs mer

För mer information om vårt miljö- och hållbarhetsarbete hänvisar vi till vår hemsida <http://om.clasohlson.com>.

RoHS: 2002/95/EC on the Restriction of the Use of certain Hazardous Substances in Electrical and Electronic Equipment - begränsning av vissa farliga ämnen i elektriska och elektroniska artiklar.

Genom RoHS förbjuds användningen av kvicksilver, kadmium, bly, sexvärt krom och flamskyddsmedlen PBB och PBDE i nya elektriska och elektroniska produkter som släpps ut på marknaden från och med 1 juli 2006.

Gränsvärdet är 0,1 viktprocent (för kadmium 0,01 viktprocent) i homogent material.

RoHS omfattar de produktkategorier som ingår i WEEE.

I Sverige är Kemikalieinspektionen ansvarig myndighet.

Reach: 1907/2006/EC Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals - registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier.

Förordningen trädde i kraft inom hela EU den 1 juni 2007, och bestämmelserna i Reach införs stegvis fram till juni 2018. Reach grundas på principen att det är den som tillverkar eller släpper ut en kemikalie på marknaden som ansvarar för att reda ut riskerna med kemikalien innan den tas i bruk.

De som tillverkar och använder kemikalier ska ta fram data om kemikalernas egenskaper och bedöma riskerna. En ny tillståndsprövning införs för kemikalier som har allvarliga hälso- och miljöfarliga egenskaper. Särskilt farliga ämnen är upptagna i en så kallad kandidatförteckning.

Alla som tillverkar, importerar eller säljer varor som innehåller mer än 0,1 viktprocent av ett ämne på kandidatförteckningen måste lämna sådan information till sina kunder att varan kan hanteras på ett säkert sätt.

I Sverige är Kemikalieinspektionen ansvarig myndighet.

WEEE: 2002/96/EC on Waste Electrical and Electronic Equipment - avfall som utgörs av eller innehåller elektriska eller elektroniska produkter.

Syftet är att elektriska och elektroniska produkter ska utformas och framställas på ett sådant sätt att avfall förebyggs. När avfall ändå uppkommer ska det samlas in och återanvändas eller återvinnas på ett miljöriktigt sätt.

Tillverkare och importörer ska betala för kommande återvinning av produkterna, samt även se till att återsamling och miljöriktigt återvinning utförs.

I Sverige är Naturvårdsverket ansvarig myndighet.

Clas Ohlsons GRI-profil

En fullständig version finns att läsa på om.clasohlson.com Clas Ohlson redovisar på GRI:s tillämpningsnivå C.		
	Resultatindikatorer	Sidhänvisning
Ekonomisk påverkan		
EC1	Skapat och levererat direkt ekonomiskt värde, inklusive intäkter, rörelsekostnader, ersättning till anställda, gåvor och andra samhällsinvesteringar, balanserad vinst samt betalningar till finansörer och den offentliga sektorn.	60-63
Miljöpåverkan		
EN3	Direkt energianvändning per primär energikälla.	43
EN4	Indirekt energianvändning per primär energikälla.	43
EN16	Totala direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt.	43
EN17	Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt.	43
EN18	Initiativ för att minska utsläppen av växthusgaser, samt uppnådd minskning.	31, 42, 43, 44
Social påverkan		
LA1	Total personalstyrka, uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor och region.	41, 75 not 31
LA2	Personalomsättning.	40
LA10	Genomsnittligt antal och utbildningstimmar per anställd och år, fördelat på personalkategorier.	38
LA13	Sammansättning av styrelse och ledning samt uppdelning av andra anställda efter kön, åldersgrupp, minoritetsgrupptillhörighet och andra mångfaldsindikatorer.	40, 78, 79
Mänskliga rättigheter		
HR2	Procent av betydande leverantörer och underleverantörer som har granskats avseende efterlevnad av mänskliga rättigheter, samt vidtagna åtgärder.	7, 35
HR4	Antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder.	36
HR5	Verksamheter för vilka man uppmärksammat att föreningsfriheten och rätten till kollektivavtal kan vara väsentligt hotade och åtgärder som vidtagits för att stödja dessa rättigheter.	36
HR6	Verksamheter för vilka man uppmärksammat att det finns väsentlig risk för fall av barnarbete och åtgärder som vidtagits för att bidra till avskaffande av barnarbete.	36
HR7	Verksamheter för vilka man uppmärksammat att det finns väsentlig risk för tvångsarbete och obligatoriskt arbete, och åtgärder som vidtagits för att bidra till avskaffande av tvångsarbete eller obligatoriskt arbete.	36
Produktansvar		
PR1	De faser i livscykeln då produkters och tjänsters påverkan på hälsa och säkerhet ska utvärderas i förbättringssyfte, och andelen av väsentliga produkt- och tjänstekategorier som genomgått sådana utvärderingsprocesser.	43, 44

Clas Ohlsons årsstämma lockar varje år ett stort antal besökare till Insjön i Dalarna. Som en service till deltagarna erbjuder Clas Ohlson en trevlig tågresa mellan parkeringen och stämmolokalen.

En av Sveriges största årsstämmor

Clas Ohlsons B-aktie är noterad på Nasdaq OMX Stockholm och har varit noterad på Stockholmsbörsen sedan 1999. Emissionskursen var 106 kronor vilket omräknat efter den split (4:1) som genomfördes i oktober 2001 och den ytterligare split (2:1) som genomfördes oktober 2004 blir 13,25 kronor.

Under verksamhetsåret som omfattar perioden 20100501–20110430 sjönk aktiekursen från 128 kronor till 98 kronor, vilket är en nedgång med 23 procent. Under samma period ökade Affärsvärdens generalindex med 12 procent. Lägsta betalkurs under perioden var 88 kronor noterat i februari medan högsta betalkurs under perioden var 130 kronor noterat i maj 2010.

Omsättning

Under perioden omsattes 28 116 438 Clas Ohlson-aktier på Stockholmsbörsen vilket motsvarar en omsättningshastighet på 43 procent. Under samma period uppgick den totala omsättningshastigheten på Nasdaq OMX Stockholm till 91 procent.

Clas Ohlsons totala börsvärde uppgick den 30 april 2011 till 6,3 miljarder kr.

Aktiekapital

Aktiekapitalet i Clas Ohlson uppgår till 82 Mkr fördelat på 5 760 000 aktier av serie A och 59 840 000 aktier av serie B, envar med kvotvärdet 1,25. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla aktier har lika rätt till utdelning. Ägare av A-aktier kan begära omstämpling av A-aktier till B-aktier.

Egna aktier

Antalet registrerade aktier uppgår till 65 600 000 vilket är oförändrat mot föregående år. Per den 30 april 2011 innehade bolaget 1 890 000 aktier (1 320 000) motsvarande 3 procent av totala antalet registrerade aktier (2 procent). Antalet utestående aktier, netto efter återköp, uppgick vid periodens slut till 63 710 000.

För att säkra bolagets åtagande gällande villkorade matchningsaktier och personaloptioner i samband med LTI 2010 har Clas Ohlson under första kvartalet 2010/11 genomfört återköp av 570 000 aktier för totalt 62 Mkr till en genomsnittlig kurs om cirka 109 kronor per aktie.

Aktieägare

Den 30 april 2011 uppgick antalet aktieägare enligt den av Euroclear Sweden förda aktieboken till 28 333, jämfört med 28 405 den 30 april 2010. De tio största aktieägarna svarade vid samma tidpunkt för 59 procent av kapitalet och 77 procent av rösterna.

Utländska ägare svarade för 30 procent av kapitalet och 37 procent av rösterna. Svenska institutioner svarade för 33 procent av kapitalet och 19 procent av rösterna. Svenska privatpersoner svarade för 37 procent av kapitalet och 44 procent av rösterna.

Utdelningspolicy och utdelning

Finansiellt ska Clas Ohlson ha möjlighet till en fortsatt god tillväxt av verksamheten samt att ha en beredskap att ta till vara affärsmöjligheter. Det är angeläget att expansionen liksom hittills kan ske med bibehållen hög finansiell styrka och fortsatt handlingsfrihet.

Mot denna bakgrund har styrelsen funnit att utdelningsandelen bör motsvara cirka hälften av vinsten efter skatt. Därutöver kan styrelsen föreslå att överskjutande likviditet också delas ut.

För räkenskapsåret 2010/11 föreslår styrelsen att utdelning ska lämnas med 3,75 kronor per aktie (föregående år 3,75 kronor).

Styrelsens förslag motsvarar cirka 68 procent av koncernens resultat efter skatt (föregående år 56 procent) och 15 procent av koncernens eget kapital (föregående år 15 procent).

Aktieägarinformation

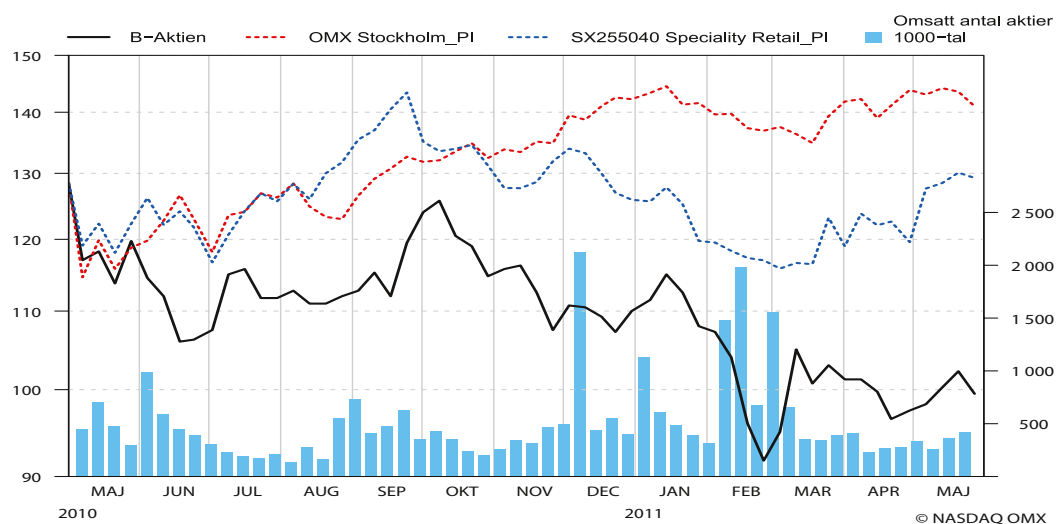
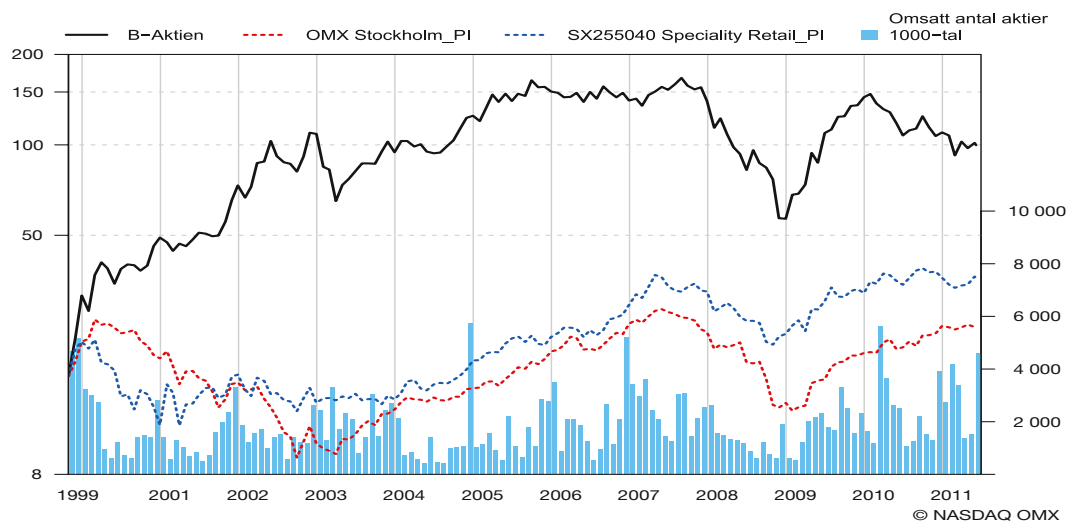
Vi är måna om att kontinuerligt delge marknaden våra försäljningssiffror och redovisar därför dessa så ofta som en gång i månaden. Informationen går ut via pressmeddelande i mitten av efterföljande månad. Clas Ohlsons resultat presenteras fyra gånger per år vid varje kvartalslut.

Vi distribuerar en tryckt årsredovisning via post till alla aktieägare som begär det och skickar också kontinuerligt ut våra delårsrapporter till dem som anmäler sitt intresse till oss. Delårsrapporterna kan fås via e-post eller som tryckt version via posten, enligt önskemål.

All finansiell information om Clas Ohlson finns på vår hemsida. Där presenteras både pressmeddelanden och rapporter i det ögonblick de offentliggörs. Hemsidan innehåller samtliga pressmeddelanden, delårsrapporter och årsredovisningar som vi har offentliggjort sedan börsintroduktionen i oktober 1999. Även prospektet från börsintroduktionen finns att ladda hem som pdf-fil.

Via vår hemsida, om.clasohlson.com, kan man dessutom ta del av de analytikerpresentationer som vi håller i nära anslutning till offentliggörandet av varje delårsrapport.

Clas Ohlson-aktien

Data per aktie³

	2010/11	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07
Antal aktier, miljoner ²	63,8	64,4	65,1	65,6	65,6
Vinst per aktie, kr	5,71	6,72	5,62	6,43	5,88
Bruttokassaflöde per aktie, kr	8,27	8,86	7,04	7,71	7,02
Eget kapital per aktie, kr	26,01	25,61	22,99	22,86	20,84
Börskurs 30 april, kr	98	128	94	98	150
Utdelning per aktie, kr	3,75 ¹	3,75	3,00	5,00	4,50
P/e-tal, ggr	17	19	17	15	26
Kurs/bruttokassaflöde, ggr	12	15	13	13	21
Kurs/eget kapital, %	375	502	409	430	722
Direktavkastning, %	3,8	2,9	3,2	5,1	3,0
Utdelningsandel, %	66	56	54	78	77

¹ Föreslagen utdelning.

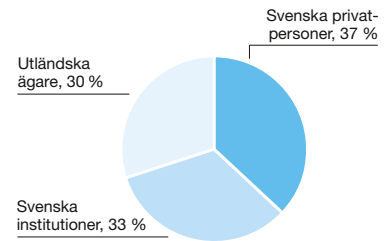
² Genomsnittligt antal aktier före och efter utspädning.

³ Se nyckeltalsdefinitioner på sidan 80.

Aktiekapitalets utveckling

År	Transaktion	Tillkommande aktier	Akkumulerat antal aktier	Totalt aktiekapital
1994			48 000	4 800 000
1999	Split 10:1	432 000	480 000	4 800 000
1999	Fondemission	6 720 000	7 200 000	72 000 000
1999	Nyemission	1 000 000	8 200 000	82 000 000
2001	Split 4:1	24 600 000	32 800 000	82 000 000
2004	Split 2:1	32 800 000	65 600 000	82 000 000

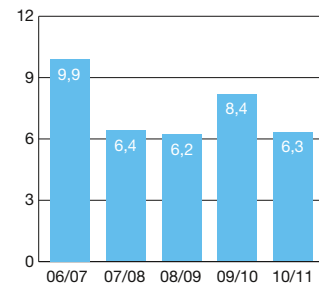
Aktieägarkategorier, % kapital

De största ägarna*

Ägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Procent kapital	Procent röster
Mary Haid	2 735 880	11 905 200	22,3	33,4
Helena Ek Tidstrand	1 368 060	6 179 828	11,5	16,9
Johan Tidstrand	1 368 060	1 909 828	5,0	13,3
Håkan Thylén	288 000	962 356	1,9	3,3
AFA Försäkring		3 575 544	5,5	3,0
IF Skadeförsäkring		2 742 908	4,2	2,3
Lannebo fonder		1 438 118	2,2	1,2
Anders Moberg		1 400 000	2,1	1,1
Swedbank Robur fonder		1 297 164	2,0	1,1
ORKLA ASA		1 275 084	1,9	1,1
Övriga aktieägare		27 153 970	41,4	23,3
Totalt	5 760 000	59 840 000	100,0	100,0

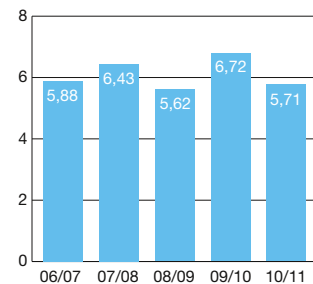
Börsvärde, miljarder kronor

Ägarkategorier*

Ägare	Antal A-aktier	Antal B-aktier	Procent kapital	Procent röster
Svenska privatpersoner	3 024 120	21 529 880	37,4	44,1
Svenska institutioner		21 670 784	33,0	18,4
Utländska ägare	2 735 880	16 639 336	29,6	37,5
Summa	5 760 000	59 840 000	100,0	100,0

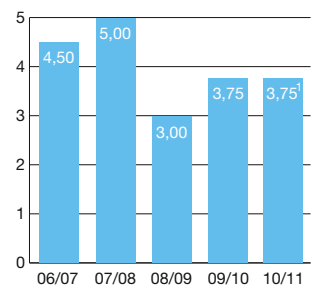
Vinst per aktie, kronor

Ägarstruktur*

Storleksklass	Antal aktier	Procent	Antal ägare
1-500	3 439 296	5,3	21 184
501-1000	3 652 519	5,6	4 458
1 001-5 000	4 998 830	7,6	2 304
5 001-10 000	1 661 756	2,5	216
10 001-20 000	1 160 215	1,8	80
20 001-100 000	2 402 034	3,7	60
100 001-500 000	4 252 993	6,0	17
500 001-	44 032 357	67,5	14
Summa	65 600 000	100,0	28 333

Utdelning per aktie, kronor

¹ Föreslagen utdelning

* per 2011-04-30

Förvaltningsberättelse

Clas Ohlson AB (publ), organisationsnummer 556035-8672

Styrelsen och verkställande direktören för Clas Ohlson AB (publ) med säte och huvudkontor i Insjön, Leksands kommun, får härmed avge årsredovisning för verksamhetsåret 2010-05-01 – 2011-04-30. Där ej annat anges avser uppgifterna koncernen. Uppgifter inom parentes avser föregående år. Samtliga belopp anges i miljontals svenska kronor om inget annat anges.

Verksamhet

Verksamheten utgörs av försäljning av produkter inom kategorierna Bygg, Hem, Multimedia, El och Fritid via egna butiker och distanshandel. Sortimentet inriktas på prisvärda produkter som behövs i vardagen. Verksamheten bedrivs i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien. Antalet butiker var vid periodens utgång 139 varav 61 i Sverige, 50 i Norge, 17 i Finland och 11 i Storbritannien.

Sortimentet omfattar cirka 15 000 artiklar som köps in från ett stort antal leverantörer i ett 30-tal länder. Varorna köps in till distributionscentralen i Insjön och därifrån distribueras de via egna butiker i Sverige, Norge, Finland och Storbritannien eller via distanshandel direkt till kunderna.

Väsentliga händelser

Under verksamhetsåret har 19 nya butiker öppnats, varav fem i Sverige, nio i Norge, en i Finland och fyra i Storbritannien. Clas Ohlson har hittills etablerat elva butiker på den brittiska marknaden.

Responser från våra kunder i butikerna i Storbritannien är positiv och trots det kärva marknadsklimatet är antalet besökare och kunder i de brittiska butikerna i nivå med koncerngenomsnittet. Konverteringsgraden och det genomsnittliga köpet är fortsatt lägre i Storbritannien än genomsnittet i koncernen vilket är normalt vid inträde på nya marknader. Clas Ohlson räknar med att det tar tid att etablera varumärke och position på en helt ny marknad och att konverteringsgrad, genomsnittligt köp och omsättning kommer att öka successivt under de kommande åren.

Försäljning och resultat

Försäljningen uppgick till 5 828 Mkr jämfört med 5 556 Mkr föregående år, en ökning med 5 procent. I lokala valutor ökade försäljningen med 8 procent. Distanshandeln uppgick till 89 Mkr jämfört med 94 Mkr motsvarande period föregående år.

Försäljningstillväxten under verksamhetsåret påverkades av negativa valutaeffekter och lägre försäljning i jämförbara butiker.

Försäljningen fördelar sig enligt följande:

Försäljningsområden (Mkr)

Länder	2010/11	2009/10	Procentuell förändring	Procentuell förändring, lokal valuta
Sverige	2 872	2 752	+ 4	+ 4
Norge	2 281	2 220	+ 3	+ 8
Finland	447	469	- 5	+ 7
UK	228	115	+ 99	+112
	5 828	5 556	+ 5	+ 8

Av butikernas försäljningsökning på 5 procent fördelar sig:

Jämförbara butiker i lokal valuta	- 1 procent
Nya butiker	+ 9 procent
Valutaeffekter	- 3 procent
Summa	+ 5 procent

Bruttomarginalen uppgick till 41,6 procent jämfört med 40,8 procent motsvarande period föregående år. Den ökade marginalen beror främst på ökad andel direktinköp via eget inköpsbolag och försäljningsmix (länder/produkter). Faktorer som påverkat negativt är bland annat valutaeffekter, ökade fraktkostnader och ökade avskrivningar (distributionscentralen).

Försäljningskostnadernas andel ökade med 2,6 procentenheter till 30,2 procent (27,6 procent). Ökningen beror på högre kostnader i samband med etableringen i Storbritannien jämfört med föregående år, högre uppstartskostnader samt lägre försäljning i jämförbara butiker.

Under verksamhetsåret öppnades 19 nya butiker (14). Uppstartskostnaderna för nya och ombyggda butiker, inklusive utrangering av inventarier, uppgick till 89 Mkr (60 Mkr).

Årets avskrivningar uppgick till 159 Mkr jämfört med 130 Mkr motsvarande period föregående år. Ökningen hänförs främst till nya och ombyggda butiker samt driftsättningen av Clas Ohlsons nya kranlager (januari 2010).

Rörelseresultatet uppgick till 507 Mkr (591 Mkr). Resultatet har påverkats av kostnader i samband med expansionen i Storbritannien, negativa valutaeffekter, ökade uppstartskostnader samt minskad försäljning i jämförbara butiker.

Rörelsemarginalen uppgick till 8,7 procent (10,6 procent).

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 499 Mkr (588 Mkr).

Avistakurserna för de viktigaste valutorna var i genomsnitt 1,16 för norska kronan och 6,95 för USA-dollar jämfört med 1,22 respektive 7,26 föregående år. Valutasäkringar har gjorts i USD och NOK. Bolagets policy är att säkra hälften av det förväntade flödet under en katalogperiod.

Utsikter för kommande verksamhetsår

Clas Ohlsons affärsidé, att erbjuda ett brett och prisvärt sortiment för att lösa vardagliga praktiska problem på ett smidigt sätt, har en stark attraktionskraft på etablerade marknader. Konceptet är unikt i sitt slag i Europa och har potential att expanderas till flera länder samt att öka marknadsandelarna på befintliga marknader.

Clas Ohlson har under verksamhetsåret fortsatt att expandera och har haft en positiv utveckling med god lönsamhet på sina hemmamarknader. Under de kommande åren beräknas etablering på nya marknader (för närvarande Storbritannien) att belasta Clas Ohlsons rörelsemarginal med upp till 2-3 procentenheter under ett verksamhetsår. Tillväxten på nya marknader i Europa ska ske i enlighet med de långsiktiga finansiella målen.

Clas Ohlson planerar att under verksamhetsåret

2011/12 etablera 17-22 butiker varav två till fyra i Finland samt en till fyra i Storbritannien. Förutsättningarna att etablera nya butiker i Norden bedöms som fortsatt goda och utvecklingen i Finland har under det senaste året varit positiv. Clas Ohlson ska fortsätta att expandera i Storbritannien men balanserar expansionstakten utifrån rådande marknadsförhållanden.

En fortsatt utveckling av Clas Ohlsons sortiment och utvecklade säljkanaler skapar ytterligare tillväxtpotentialer för företaget på våra primära marknader i Norden där Clas Ohlson nått en hög marknadspenetration.

Styrelsen har sett över Clas Ohlson långsiktiga finansiella tillväxtmål för att bättre spegla den utvecklingsfas som koncernen befinner sig i. Det tidigare långsiktiga tillväxtmålet om 15 procent årligen, har ändrats till lägst 10 procent årligen. Det långsiktiga lönsamhetsmålet, med målet att nå en rörelsemarginal om lägst 10 procent årligen, är oförändrat.

Clas Ohlsons nya långsiktiga finansiella mål är därmed:

Målet för långsiktig försäljningstillväxt är en tillväxt om lägst 10 procent årligen och mäts som genomsnittlig årlig ökning i försäljningen under fem år. Målet för lönsamheten är en rörelsemarginal om lägst 10 procent årligen.

Finansiell ställning

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 350 Mkr (603 Mkr). Förändringen beror främst på ökat varulager samt ett lägre rörelseresultat. Årets kassaflöde, efter investerings- och finansieringsverksamhet, var 49 Mkr (19 Mkr). Ordinarie utdelning till Clas Ohlsons aktieägare i september 2010 uppgick till 239 Mkr (193 Mkr).

Genomsnittligt lagervärde under 12 månader uppgick till 1 401 Mkr (1 147 Mkr).

Vid verksamhetsårets slut uppgick varulagret till 1 429 Mkr (1 204 Mkr). Jämfört med samma månad föregående år har 19 butiker tillkommit. Det ökade varulagret beror främst på fler butiker samt ökad andel direktinköp från Asien med tidigare inlagring jämfört med föregående år.

Återköp av egna aktier avseende säkring av LTI 2010 (Long Term Incentive program 2010) har skett med 62 Mkr under verksamhetsårets första kvartal (73 Mkr).

Koncernens nettoskuld, det vill säga räntebärande skulder reducerat med likvida medel, uppgick till 429 Mkr (föregående år 173 Mkr). Soliditeten uppgick till 51 procent (58 procent).

Investeringar

Under verksamhetsåret 2010/11 har investeringar gjorts med 296 Mkr (317 Mkr). Av dessa avser 193 Mkr (93 Mkr) investeringar i nya eller ombyggda butiker. Ökningen beror på investeringar i fler butiker jämfört med föregående år och ökad andel av investeringar för anpassning av hyrda lokaler. 57 Mkr avser investeringar i butikanpassningar där Clas Ohlson helt eller delvis erhållit engångsersättningar och/eller hyresreduktion.

Vidare avser 9 Mkr (149 Mkr) investering i utbyggnaden av distributionscentralen i Insjön. Per den 30 april 2011 har 581 Mkr av den beslutade investeringen om totalt 615 Mkr tagits. Övriga investeringar är i huvudsak investeringar på huvudkontoret, IT-investeringar och ersättningsinvesteringar. Pågående investeringar i IT-miljö avseende i huvudsak e-handel och stödprocesser uppgående till 34 Mkr redovisas som immateriell anläggningstillgång.

Clas Ohlsons nya butikskoncept lanserades i november 2008 och införs i alla nya butiker som öppnas. Befintliga butiker kommer successivt att byggas om. Under verksamhetsåret har 7 ombyggda butiker (konvertering till nya butikskonceptet) öppnats (4). Per den 30 april 2011 hade 53 av Clas Ohlsons 139 butiker det nya butikskonceptet.

Aktien och aktiekapital

Clas Ohlsons B-aktie är noterad på Nasdaq OMX Stockholm. Aktiekapitalet uppgår till 82 miljoner kronor fördelat på 5 760 000 aktier av serie A och 59 840 000 aktier av serie B, envar med kvotvärdet 1,25. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla aktier har lika rätt till utdelning. Ägare av A-aktier kan begära omstämpling av A-aktier till B-aktier. Aktiekapitalet är oförändrat mot föregående år.

Den 30 april 2011 uppgick antalet aktieägare enligt den av Euroclear Sweden förda aktieboken till 28 333, jämfört med 28 405 den 30 april 2010. De tio största aktieägarna svarade vid samma tidpunkt för 59 procent av kapitalet och 77 procent av rösterna. För sammanställning, se sidan 47-49 i den tryckta årsredovisningen.

Bolagsordningen innehåller inga hembudsförbehåll eller andra begränsningar i B-aktiernas överlåtbarhet. Förutom bemyndigandet gällande återköp av aktier som framgår på sidan 57 finns det inga andra omständigheter av de slag som bolaget är skyldig att upplysa om enligt bestämmelserna i Årsredovisningslagen 6 kap 2a § p 4-11. Antalet registrerade aktier uppgår till 65 600 000 vilket är oförändrat mot föregående år. Per den 30 april 2011 hade bolaget 1 890 000 aktier (1 320 000) motsvarande 3 procent av totala antalet registrerade aktier (2 procent). Antalet utestående aktier, netto efter återköp, uppgick vid periodens slut till 63 710 000.

För att säkra bolagets åtagande gällande villkorade matchningsaktier och personaloptioner i samband med LTI 2010 genomförde Clas Ohlson under första kvartalet 2010/11 återköp av 570 000 aktier för totalt 62 Mkr till en genomsnittlig kurs om cirka 109 kr per aktie.

Anställda

Antalet anställda i koncernen var i genomsnitt 2 219 (2 048) varav 932 (881) kvinnor. Fördelning per land är 1 289 (1 275) i Sverige, 548 (481) i Norge, 168 (164) i Finland, 181 (105) i Storbritannien och 33 (23) i Kina. Ytterligare information om anställda finns i noterna 6 och 31 i årsredovisningen.

Bolagsstyrning

Styrningen av Clas Ohlson utgår från svensk lagstiftning, främst aktiebolagslagen, Nasdaq OMX Stockholms regelverk för emittenter och Svensk kod för bolagsstyrning. Vidare följer styrningen bolagsordningen, interna instruktioner och policys samt rekommendationer som utges av relevanta organisationer. Rapporteringen om bolagsstyrning har upprättats i enlighet med koden.

Svensk kod för bolagsstyrning

Svensk kod för bolagsstyrning tillämpas för alla bolag som är noterade på Nasdaq OMX Stockholm. Syftet är att förbättra bolagsstyrningen i börsnoterade bolag och främja förtroendet för företagen både hos allmänheten och kapitalmarknaden. Koden bygger på principen "följ eller förklara" vilket innebär att man kan avvika från koden om förklaring kan lämnas till varför avvikelser mot svensk kod för bolagsstyrning.

Bolagsstämma

Det högsta beslutande organet är årsstämman (den ordinarie bolagsstämman) som sedan börsintroduktionen 1999 alltid har hållits på en lördag i början av september i Insjön. Årsstämman utser varje år styrelse och styrelseordförande för Clas Ohlson AB. Med fyra års mellanrum utser den även revisorer för bolaget. Vidare beslutar årsstämman hur vinstmedlen ska disponeras. Andra frågor som förekommer är frågor som är obligatoriska punkter enligt aktiebolagslagen och Clas Ohlsons bolagsordning (finns i sin helhet på om.clasohlson.com). Årsstämman har alltid varit mycket välbesökt och den senaste lockade nästan 2000 deltagare vilket gör den till en av Sveriges största.

Bolagets största aktieägare, representerande minst 10 procent av rösterna vardera, var den 30 april 2011 Mary Haid (33,4 procent), Helena Ek Tidstrand (16,9 procent) och Johan Tidstrand (13,3 procent).

Valberedning

Valberedningens uppgift är att till kommande bolagsstämma, där val av styrelse och revisorer ska ske, komma med förslag på styrelseledamöter och revisorer samt arvoden till dessa, samt styrelsens utskott. Valberedningen föreslår även ordförande på stämman.

Vid årsstämman den 11 september 2010 beslutades att en nomineringsprocess införs för tillsättning av valberedningen. Styrelsens ordförande ingår i valberedningen tillsammans med de fyra största aktieägarregistrerade eller på annat sätt kända aktieägarnas representanter (avstämningssdag den 30 september). Önskar aktieägare ej utse ledamot tillfrågas den därefter största aktieägaren. Valberedningen utser ordförande inom sig, vilket enligt svensk kod för bolagsstyrning inte skall vara styrelsens ordförande eller annan styrelseledamot. Inför årsstämman 2011 har en valberedning utsetts bestående av Lars Öhrstedt ordförande (företrädare AFA Försäkring), Anders Moberg (styrelseordförande i Clas Ohlson AB), Peter Haid (företrädare ägarfamiljen Haid), Göran Sundström (företrädare ägar-

familjen Tidstrand) och Johan Ståhl (företrädare Lannebo Fonder AB).

Valberedningen uppfyller de riktlinjer beträffande oberoende som framgår av Svensk kod för bolagsstyrning. Valberedningen representerar en bred erfarenhet av arbete i styrelser och nomineringsförfaranden.

Gruppen har arbetat med nomineringsförfarandet till Clas Ohlsons årsstämma den 10 september 2011 och har haft fem möten, där styrelsens sammansättning har övervägts och diskuterats. Arbetet har inriktats på att säkerställa att Clas Ohlsons styrelse har rätt kompetens och sammansättning för att stödja bolagets fortsatta utveckling mot uppsatta mål. Den utvärdering av styrelsens arbete som gjorts under året har legat till grund för bedömningarna. Valberedningen har också arbetat med att säkerställa att styrelse- och kommittéarvoden är på lämplig nivå.

Valberedningens fullständiga förslag kommer att presenteras andra veckan i augusti i samband med att kallelsen till årsstämman offentliggörs.

Revisorer

Med fyra års mellanrum utser årsstämman revisorer för moderbolaget. Nuvarande revisorer är Öhrlings PricewaterhouseCoopers (PwC) som företräds av Annika Wedin (huvudansvarig från räkenskapsåret 2006/07) och Lennart Danielsson (från räkenskapsåret 2009/10). Båda är auktoriserade revisorer hos PwC. PwC valdes 2008 och är valda till och med årsstämman 2012. Ersättningen för revisionsuppdrag i koncernen har de senaste tre åren uppgått till 2,6 Mkr, 2,2 Mkr respektive 1,9 Mkr. Ersättningen för övriga uppdrag har de senaste tre åren uppgått till 0,6 Mkr, 0,9 Mkr respektive 0,6 Mkr. Arbetet utöver revision handlar i första hand om frågeställningar beträffande konsultationer i skattefrågor samt redovisningsreglerna IFRS. Revisorerens oberoende ställning säkerställs dels av revisionsbyråns interna policys, dels av styrelsens riktlinjer som anger vilka uppdrag revisionsbyrån får åta sig utöver revision.

Styrelse

Clas Ohlsons styrelse består av åtta ledamöter, inklusive VD, som är valda av årsstämman. Utöver dessa ingår också två ledamöter och två suppleanter för de fackliga organisationerna inom företaget. Dessa väljs av sin respektive organisation. Den nuvarande styrelsen finns beskriven på sidan 78 i årsredovisningen.

Styrelsens möten

Direkt efter årsstämman hålls ett konstituerande styrelsemöte där styrelsens arbetsordning fastställs. Vid detta möte utses även ledamöter till styrelsens revisions- och ersättningsutskott samt firmatecknare för bolaget. Utöver detta möte har styrelsen ytterligare minst sex möten under året. En gång per kvartal i samband med offentliggörandet av bolagets ekonomiska rapporter, en gång i juni inför slutförandet av årsredovisningen och en gång under hösten för strategiska diskussioner. Strategimötet brukar pågå i

två dagar medan övriga möten normalt pågår i en dag. På strategimötet diskuteras i huvudsak frågor av strategisk karaktär såsom koncernens mål och strategier, sortiment, etableringsstrategi, större investeringar med mera. På övriga möten hanteras i huvudsak sedvanliga styrelsefrågor, bolagets rapporter samt avrapportering från styrelsens utskott. På två av styrelsemötena deltar bolagets revisorer och avrapporterar vad som framkommit under revisionen. Styrelsen har under verksamhetsåret haft tio styrelsemöten varav ett strategimöte.

Styrelsens arbetssätt

Styrelsens arbetsordning förelägger vilka punkter på dagordningen som ska vara fasta och vilka som kan variera. Normalt ska varje styrelsemöte innehålla ett speciellt tema för att kunna ge styrelsen en fördjupad kunskap och förståelse i de olika delarna av bolagets verksamhet. Vid behandlingen av dessa teman kan även tjänstemän från bolaget delta som föredragande. Frågor som hanterats i styrelsen under året har bland annat varit strategisk inriktning, uppföljning av affärsplan och utvecklingen på nya marknader.

Arbetet i styrelsens utskott utgör en viktig del i styrelsearbetet. Styrelsen har upprättat instruktioner för utskottets arbete. Ersättningsutskottet och revisionsutskottet bereder de frågor som inryms inom utskottets arbetsområden. De frågor som behandlats på utskottsmötena protokollförs och delges övriga styrelseledamöter på styrelsesammanträdena.

Arbetsordningen anger också att styrelsen minst två gånger per år ska sammanträffa med bolagets revisorer. Därutöver reglerar arbetsordningen vissa formella frågor såsom kallelseregler och sekretess.

Arbetsfördelning mellan styrelse och VD

Styrelsen utser verkställande direktör (VD) för bolaget.

Arbetsfördelningen mellan styrelse och VD finns angiven i styrelsens arbetsordning och i instruktionen för VD. Bland annat framgår det att styrelsen är ansvarig för bolagets styrning, tillsyn, organisation, strategier, intern kontroll, budget och policys. Vidare beslutar styrelsen om större investeringar och principiella frågor rörande styrning av dotterföretag såsom val av styrelseledamöter och VD. Styrelsen ansvarar också för kvaliteten i den finansiella rapporteringen. VD ansvarar i sin tur för att bolagets förvaltning sker enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Vidare ansvarar VD för att budgetera och planera bolagets verksamhet så att uppställda mål uppnås. VD tillser att kontrollmiljön är god och att koncernens risktagande vid varje tidpunkt är förenlig med styrelsens riktlinjer. Eventuella avvikelser ska rapporteras till styrelsen. Varje månad får styrelsen även löpande information från VD via en månadsrapport.

Revisionsutskott

Styrelsen har vid det konstituerande styrelsemötet inrättat ett revisionsutskott bestående av Urban Jansson, ordförande, Cecilia Marlow och Lottie Svedenstedt. Styrelsen har utfärdat en instruktion för utskottets arbete. Revisionsutskottet uppfyller de riktlinjer beträffande oberoende som framgår av Svensk kod för bolagsstyrning. Revisionsutskottet ansvarar för att övervaka effektiviteten i riskhantering och intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Revisionsutskottets ledamöter har sammanträffat med revisorerna vid två tillfällen under räkenskapsåret för att informera sig om revisionens inriktning och diskutera synen på företagets risker. Revisorerna har dessutom medverkat på utskottets övriga möten. Viktiga uppgifter för revisionsutskottet är att fungera som kommunikationslänk mellan styrelsen och bolagets revisorer och att fastställa vilka tjänster utöver revision som kan upphandlas av bolagets revisorer. Revisionsinsatsen

Styrelsens sammansättning och närvaro under verksamhetsåret⁷

Ledamot ^{9,10}	Invalid	Oberoende ¹	Oberoende ²	Styrelsemöten	Revisionsutskott	Ersättningsutskott
Anders Moberg	2003	Ja	Ja	10/10 ⁶		3/3 ⁶
Klas Balkow	2007	Nej ³	Ja	10/10		
Björn Haid	1990	Nej ⁴	Nej ⁵	10/10		3/3
Cecilia Marlow	2007	Ja	Ja	9/10	7/7	
Lottie Svedenstedt	2004	Ja	Ja	10/10	6/7	
Sanna Suvanto-Harsaae ⁸	2010	Ja	Ja	7/7		3/3
Urban Jansson	2005	Ja	Ja	10/10	7/7 ⁶	
Edgar Rosenberger	2009	Ja	Ja	9/10		3/3

¹ Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

² Oberoende i förhållande till större aktieägare i bolaget enligt Svensk kod för bolagsstyrning.

³ VD och koncernchef.

⁴ Har varit anställd 1965–2006.

⁵ Son till den enskilt störste aktieägaren Mary Haid, se sidan 49.

⁶ Ordförande.

⁷ De fackliga organisationerna har haft två representanter i styrelsen.

För ytterligare information om styrelseledamöter, se sidan 78. Styrelsens och utskottets arbete beskrivs på sidan 52–54.

⁸ Tillträdde i samband med årsstämman 2010.

⁹ För uppgift om födelseår, arbetslivserfarenhet, uppdrag och aktieinnehav se sidan 78.

¹⁰ Ledamöternas ersättningar framgår av not 6, se sidan 68.

utvärderas årligen varefter information lämnas till valberedningen om utfallet.

Revisionsutskottet har haft sju möten under räkenskapsåret. Närvaron framgår av tabell på sidan 53. Mötena har protokollförts och avrapporterats på nästkommande styrelsemöte. Representanter för bolagets ledning och bolagets interncontroller har deltagit på utskottets möten som adjungerade ledamöter. Mötena har bland annat behandlat frågeställningar i syfte att säkerställa effektiviteten i riskhantering och intern kontroll avseende den finansiella rapporteringen. Dessutom har frågor beträffande redovisning, likviditet med mera behandlats i utskottet.

Ersättningsutskott

Ett särskilt ersättningsutskott har utsetts av styrelsen bestående av styrelsens ordförande Anders Moberg och tre övriga ledamöter, Sanna Suvanto-Harsaae, Björn Haid och Edgar Rosenberger. Styrelsen har utfärdat en instruktion för utskottets arbete. Ersättningsutskottet uppfyller de riktlinjer beträffande oberoende som framgår av Svensk kod för bolagsstyrning.

Ersättningsutskottet lägger fram förslag till riktlinjer när det gäller fast lön och rörlig ersättning för ledande befattningshavare. På motsvarande sätt fungerar processen när det gäller rörlig ersättning för samtliga medarbetare. Utskottet har under verksamhetsåret haft tre möten. Närvaron framgår av tabell på sid 53. Mötena har protokollförts och avrapporterats på nästkommande styrelsemöte. Under året har arbetet i första hand avsett frågor beträffande rörliga ersättningar och pensioner.

Styrning av dotterföretagen

De fyra helägda dotterbolagen Clas Ohlson AS i Norge, Clas Ohlson OY i Finland, Clas Ohlson Ltd i Storbritannien och Clas Ohlson Ltd (Shanghai) i Kina styrs via egna styrelser i respektive land bestående främst av representanter från Clas Ohlson AB i Sverige. Styrelsen i Sverige får genom VD:s månadsrapporter löpande information beträffande dotterbolagen. I denna ingår även resultat och den finansiella ställningen för respektive bolag.

Ersättningar

Styrelsens arvode uppgick under verksamhetsåret till 2,8 Mkr i enlighet med årsstämmans beslut. Av arvodet avsåg 0,6 Mkr ersättning för arbete i styrelsens ersättnings- och revisionsutskott. Av styrelsens totala arvode tillföll 0,7 Mkr styrelsens ordförande. För styrelsemedlemmar som är anställda i bolaget utgår inte något arvode.

Ingen ersättning utgår till ledamöterna i valberedningen. Bolagets VD erhöll under motsvarande period en ersättning på totalt 4,8 Mkr, varav 0,6 Mkr utgjorde rörlig ersättning (STI se not 6). Därutöver har rörlig ersättning på 0,6 Mkr gällande kostnadsförd men ej definitiv del av långsiktiga incitamentsprogram (LTI 2008, LTI 2009 och LTI 2010) beräknats för VD. Ersättning till övriga sex ledande befattningshavare uppgick till 10,6 Mkr varav 2,0 Mkr utgjorde

rörlig ersättning. För fem av dessa samt till VD tillkommer även förmånen av fri bil. Årsstämman 2010 beslutade om riktlinjer för ersättningar till ledande befattningshavare avseende räkenskapsåret 2010/11.

Avgångsvederlag

Enligt anställningsavtalet med VD är den ömsesidiga uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida tillkommer tolv månaders lön. Under uppsägningstiden utgår gällande fast lön, rörlig ersättning och förmåner.

Pensioner

Styrelseledamöterna har inga pensionsförmåner för sina styrelseuppdrag.

Pensionsåldern för VD är 65 år och för övriga ledande befattningshavare varierar den mellan 65 och 67 år. VD har en avgiftsbaserad pension till vilken det under året har betalats 1,5 Mkr. Övriga ledande befattningshavare erhåller pensionsrätt med grund enligt den gällande ITP-planen som även omfattar övriga tjänstemän i Sverige.

Ersättningsprinciper

De övergripande principerna för ersättning till ledande befattningshavare ska utgå från befattningen, den individuella prestationen, koncernens resultat och att ersättningen ska vara konkurrenskraftig i anställningslandet. Den sammanlagda ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av fast lön, rörlig lön i form av kortsiktigt incitament baserat på årliga prestationsmål, långsiktigt incitament baserat på fleråriga prestationer, pension och andra förmåner. Till detta kommer villkor vid uppsägning och avgångsvederlag.

Clas Ohlson ska sträva efter att erbjuda en konkurrenskraftig total ersättningsnivå med tyngdpunkt på betalning efter prestation. Detta innebär att den rörliga ersättningen kan utgöra en betydande andel av den totala ersättningen. Målet är att den fasta ersättningen skall befinna sig i den jämförbara marknadens median medan den totala ersättningen, när Clas Ohlson AB når eller överträffar sina mål, ska vara i marknadens övre kvartil. För ytterligare information om ersättningar se not 6 sidan 67-69.

Internkontroll avseende den finansiella rapporteringen

Styrelsen har det övergripande ansvaret för bolagets system avseende intern kontroll. Ansvaret regleras av aktiebolagslagen som också anger att revisionsutskottet har ett särskilt ansvar för att övervaka effektiviteten i riskhantering och internkontroll avseende den finansiella rapporteringen.

Bolagets arbete med den interna kontrollen följer det ramverk som framtagits av The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). Ramverket består av fem delområden: kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning.

Kontrollmiljö

Kontrollmiljön består av den organisationsstruktur och de värderingar, riktlinjer, policys, instruktioner med mera som organisationen arbetar efter. Ett effektivt styrelsearbete är grunden för god internkontroll och Clas Ohlsons styrelse har en etablerad arbetsordning och tydliga instruktioner för sitt arbete. Detta inkluderar även styrelsens ersättnings- och revisionsutskott.

En del i styrelsens arbete är att utarbeta och godkänna de policys som är styrande för koncernens arbete med den interna kontrollen. En annan del är att skapa förutsättningar för en organisationsstruktur med tydliga roller och ansvar som utmynnar i en effektiv hantering av verksamhets risker.

Verkställande ledning är ansvarig för att implementera riktlinjer för upprätthållande av god intern kontroll. Fortlöpande pågår ett arbete med att utveckla och förbättra den interna kontrollen. Verkställande ledning och revisionsutskottet rapporterar kontinuerligt till styrelsen enligt fastställda rutiner.

All verksamhet bedrivs i enlighet med de etiska riktlinjer som framtagits i koncernens "Code of Conduct".

Riskbedömning och kontrollaktiviteter

Inom företaget har en modell utarbetats för bedömning av risken för fel i den finansiella rapporteringen. Modellen syftar till att identifiera poster i resultat- och balansräkningen samt processer för framtagande av finansiell information där risken för fel bedöms som förhöjd.

Koncernens intäkter består till 98 procent av försäljning i butik där betalningen i huvudsak erhålls kontant eller med kontokort. Intäkterna redovisas i sin helhet på bankkonton som stäms av dagligen. Risken för fel i intäktsredovisningen är begränsad. Koncernens kostnader består främst av varukostnader, frakter, löner och sociala avgifter, hyreskostnader och marknadsföring. Budget beträffande intäkter och kostnader har fördelats på varje butik och avdelning. Utfallet kontrolleras varje månad mot såväl budget som föregående år. Avvikelse dokumenteras skriftligen via avvikelserapporter som går igenom av närmaste chef.

Clas Ohlsons tillgångar utgörs till 90 procent av anläggningstillgångar och varulager. Särskild vikt har därför lagts vid utformning av interna kontroller för att förebygga och upptäcka brister inom dessa områden.

Processerna och kontrollstrukturen finns dokumenterade i en särskild ekonomihandbok som uppdateras löpande. Fortlöpande pågår ett arbete med att utvärdera de mest väsentliga processerna inom koncernen. Inom varje process kartläggs de största riskerna. Därefter görs en bedömning om de kontroller som utförs är tillräckliga. Om behov föreligger införs ytterligare kompenserande kontroller för att reducera risken till en acceptabel nivå.

Under räkenskapsåret har arbete bedrivits beträffande företagens övergripande riskhantering för att fortlöpande ha en aktuell bild av företagens risksituation, för att därige-

nom styra åtgärder mot prioriterade områden. Kartläggningen har gjorts på koncernnivå och utgör ett verktyg för styrelsens och bolagsledningens strategiska och operativa styrning. Genom kartläggningen kan fokus riktas mot att minska företagets riskexponering och att reducera konsekvensen av eventuella infriade risker.

Information och kommunikation

Väsentliga policys, riktlinjer, instruktioner och manualer som har betydelse för den interna kontrollen uppdateras och kommuniceras till berörda medarbetare löpande. Allmänna riktlinjer och instruktioner finns även utlagda på bolagets intranät som samtliga medarbetare i koncernen har tillgång till. Det finns såväl formella som informella informationskanaler till bolagsledningen och styrelsen för information från medarbetarna. Via revisionsutskottet får styrelsen regelbundet återkoppling från verksamheten avseende frågeställningar som berör den interna kontrollen. För extern kommunikation finns riktlinjer som stödjer kravet på att ge korrekt information till aktiemarknaden.

Uppföljning

Bolagsledningen och revisionsutskottet rapporterar regelbundet till styrelsen utifrån fastställda rutiner. Varje månad får styrelsen löpande information från VD via en månadsrapport för koncernen. I månadsrapporten lämnas även information beträffande dotterbolagens resultat och finansiella ställning.

Varje delårsrapport analyseras av revisionsutskottet avseende riktigheten i den finansiella informationen. Revisionsutskottet har även en central roll i att följa upp att det finns tillräckliga kontrollaktiviteter för de mest väsentliga riskområdena avseende den finansiella rapporteringen samt att kommunicera väsentliga frågor med bolagets ledning, styrelse och revisorer. En viktig del är att säkerställa att eventuella synpunkter från revisorerna åtgärdas.

Två gånger per år träffar hela styrelsen bolagets revisorer för att ta del av den externa revisionen och diskutera aktuella frågor. Revisorernas rapportering utgör en del av styrelsens arbete med att bilda sig en uppfattning om den interna kontrollen och riktigheten i den finansiella informationen. VD deltar inte i eventuella frågeställningar som berör bolagsledningen.

Internrevision

Efter utvärdering under 2010/11 och tidigare år har styrelsen hittills inte funnit anledning att inrätta en internrevisionsfunktion. Istället har bolagets koncernövergripande controllerfunktion anpassats för att även hantera arbetet med bolagets interna kontroll. Frågan om att inrätta en särskild internrevisionsfunktion kommer att prövas på nytt årligen.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Clas Ohlsons verksamhet är utsatt för risker av såväl finansiell karaktär som rörelsekaraktär. Risker av finansiell karaktär utgörs främst av löneinflation, råvarupriser och valutaexponering medan risker av rörelsekaraktär utgörs av etableringen i Storbritannien, inköp i Kina, konkurrens, logistik, strejk, nyckelpersoner, socialt ansvar, sortiment och svinn. När det gäller beskrivning och kvantifiering av de finansiella riskerna beskrivs dessa i not 2 i årsredovisningen samt på sidan 25-26 i den tryckta årsredovisningen.

Socialt ansvar

Inom Clas Ohlson bedrivs ett löpande arbete gällande socialt ansvar med bland annat uppföljning av vår uppförandekod. Detta arbete beskrivs på sidan 29-45 i den tryckta årsredovisningen samt på hemsidan om.clasohlson.com.

Miljöpåverkan

Bolaget har anmälningsplikt gällande den verksamhet som rör mellanlagring av elektronikavfall. Anmälningsplikten gäller till varje svensk kommun i vilken bolaget har en butik. I övrigt bedriver bolaget inte några anmälningspliktiga eller tillståndspliktiga verksamheter enligt miljöbalken. När det gäller el- och elektronikavfall samarbetar bolaget i Sverige med organisationen Elkretsen, som är elbranschens gemensamma bolag för hanteringen. Bolaget är anslutet till returorganisationen REPA. I Norge är bolaget anslutet till returorganisationerna AS Batteriretur, Renas AS, Elektronikkretur AS och Hvitvareretur AS. I Finland sker motsvarande samarbete med Serty och i Storbritannien med Valpak.

Inom koncernen bedrivs ett kontinuerligt miljöarbete och detta beskrivs mer utförligt på sidan 42-45 i den tryckta årsredovisningen samt på hemsidan om.clasohlson.com.

Riktlinjer för ersättning till ledande befattningshavare

Årsstämman 2010 beslutade att ersättning ska utgå enligt följande principer, vilka även kommer att föreslås på årsstämman 2011.

De övergripande principerna för ersättning till ledande befattningshavare ska utgå från befattningen, den individuella prestationen, koncernens resultat och att ersättningen ska vara konkurrenskraftig i anställningslandet. Den sammanlagda ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av fast lön, rörlig lön i form av kortsiktig incitament baserat på årliga prestationsmål, långsiktiga incitament baserade på fleråriga prestationer, pension och andra förmåner. Principerna reglerar också villkor vid uppsägning och avgångsvederlag.

Fast lön

Fast lön ska utgöra grunden för den totala ersättningen. Lönen ska vara relaterad till den relevanta marknaden och avspegla omfattningen av det ansvar som arbetet innebär. Den fasta lönen ska ses över årligen för att säkerhetsställa marknadsmässig och konkurrenskraftig fast lön.

Rörlig lön (Short Term Incentive "STI")

Ledande befattningshavare ska utöver den fasta lönen kunna erhålla STI för resultat som överskrider en eller flera förutbestämda prestationsnivåer under ett verksamhetsår. Ersättningen från STI-programmet kan maximalt utgöra 50 procent av den fasta lönen, vilket gör att bolaget från början kan beräkna maximala ersättningsnivåer.

Långsiktiga incitament (Long Term Incentive "LTI")

Styrelsen kommer att på årlig basis utvärdera huruvida ett långsiktigt incitamentsprogram (till exempel aktie- eller aktieprisbaserat) ska föreslås en stämma eller inte. Vid stämma i september 2008 antogs styrelsens förslag att införa det aktierelaterade incitamentsprogram, LTI 2009, för ledande befattningshavare och andra nyckelpersoner (maximalt 40 personer) som bedöms ha stor möjlighet att påverka Clas Ohlsons långsiktiga utveckling. Årsstämman 2009 beslutade om ett motsvarande program inför verksamhetsåret 2010/11 (LTI 2010). Årsstämman 2010 beslutade om ett motsvarande program inför verksamhetsåret 2011/12 (LTI 2011).

Pension

Pensionsöverenskommelser ska, om möjligt, vara avgiftsbaserade och utformade i enlighet med nivåer och praxis som gäller i det land som den ledande befattningshavaren är anställd i.

Övriga förmåner

Övriga förmåner kan förekomma i enlighet med de villkor som gäller för det land som den ledande befattningshavaren är anställd i. Sådana förmåner får dock inte utgöra en större andel av den sammanlagda ersättningen.

Uppsägningstid och avgångsvederlag

Ledande befattningshavare ska erbjudas villkor i enlighet med den lagstiftning och praxis som gäller för det land i vilket vederbörande är anställd. Under uppsägningstiden ska ledande befattningshavare vara förhindrade att verka i konkurrerande verksamhet. I vissa fall kan ett konkurrensförbud mot fortsatt ersättning tillämpas högst för 24 månader efter uppsägningstidens utgång.

Bemyndigande för styrelsen att frångå riktlinjerna

Om särskilda skäl föreligger ska styrelsen kunna frångå dessa riktlinjer. I händelse av en större avvikelse ska inför nästa årsstämma aktieägarna informeras om skälen för detta.

För mer information om ersättningar, se not 6 samt sidan 54 i årsredovisningen.

Moderbolaget

Moderbolagets omsättning uppgick till 4 619 Mkr (4 753 Mkr) och resultatet efter finansiella poster uppgick till 273 Mkr (682 Mkr).

Årets investeringar har uppgått till 132 Mkr (250 Mkr). Moderbolagets ansvarsförbindelser uppgick till 238 Mkr (227 Mkr).

Händelser efter årets slut

Årsstämman i Clas Ohlson AB gav den 11 september 2010 styrelsen mandat att under perioden fram till nästa årsstämma förvärva maximalt 820 000 aktier för att säkra företagens åtagande i samband med införandet av ett aktierelaterat incitamentsprogram, LTI 2011. Det totala antalet aktier som krävs för att säkra åtagandet för LTI 2011 har beräknats till 740 000 aktier. En del av åtagandet för LTI 2011 kan säkras genom att använda aktier (613 480 st) som återköpts för att säkra LTI 2008 som förfallit och där endast matchningsaktier tilldelats (31 520 aktier av de 645 000 som återköptes). Styrelsen har beslutat att utnyttja stämmans bemyndigande för att återköpa de resterande 126 520 aktier som krävs för att säkra bolagets åtagande gällande LTI 2011. Förvärv kommer att ske på Nasdaq OMX Stockholm, under perioden fram till årsstämman 2011, till ett pris inom det vid var tid registrerade kursintervallet. Bolagets innehav av Clas Ohlson aktier uppgick per den 30 april 2011 till 1 890 000 aktier motsvarande 3 procent av totala antalet registrerade aktier.

Utdelning

Finansiellt ska Clas Ohlson ha möjlighet till en fortsatt god tillväxt av verksamheten samt att ha en beredskap att ta till vara affärsmöjligheter. Det är angeläget att expansionen liksom hittills kan ske med bibehållen hög finansiell styrka och fortsatt handlingsfrihet.

Mot denna bakgrund har styrelsen funnit att utdelningsandelen bör motsvara cirka hälften av vinsten efter skatt. Därutöver kan styrelsen föreslå att överskjutande likviditet också delas ut.

Styrelsen föreslår en utdelning för 2010/11 på 3,75 kr per aktie (föregående år 3,75 kr). Den föreslagna utdelningen uppgår totalt till 246 Mkr (246 Mkr) vilket utgör 68 procent av verksamhetsårets resultat efter skatt.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel (svenska kronor):

Balanserad vinst	637 343 384
Årets vinst	106 181 168
Summa	743 524 552

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att:

Till aktieägarna utdelas 3,75 kronor per aktie	246 000 000
I ny räkning överföres	497 524 552
Summa	743 524 552

Som avstämningsdag för utdelning föreslås den 14 september 2011. Den av årsstämman beslutade utdelningen beräknas i så fall utsändas den 19 september 2011.

Med hänvisning till ovanstående och vad som i övrigt kommit till styrelsens kännedom är styrelsens uppfattning följande: En allsidig bedömning av moderbolagets och koncernens ekonomiska ställning medför att utdelningen är försvarlig med hänvisning till de krav som verksamhetens art, omfattning och risker ställer på moderbolagets och koncernens egna kapital och likviditet. När det gäller koncernens soliditet uppgår denna till 51,5 procent före utdelning och 43,8 procent efter utdelning. Detta bedöms vara en fullgod soliditet även beaktat den kommande expansionen i Norden och Storbritannien.

Beträffande företagens resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkningar med tillhörande bokslutskommentarer.

Fem år i sammandrag

Mkr	2010/2011	2009/2010	2008/2009	2007/2008	2006/2007
RESULTATRÄKNING					
Nettoomsättning	5 828,0	5 555,8	4 930,2	4 661,6	4 101,2
Rörelseresultat	507,1	590,5	502,8	577,5	530,9
Resultat före skatt	499,0	588,2	503,8	587,8	537,8
Inkomstskatt	-134,6	-155,4	-138,3	-166,0	-152,0
Årets resultat	364,4	432,8	365,5	421,8	385,8
BALANSRÄKNING					
Anläggningstillgångar	1 480,4	1 366,5	1 197,5	852,0	683,5
Varulager	1 429,2	1 204,1	1 117,2	952,6	826,7
Kortfristiga fordringar	176,7	173,4	164,5	107,1	79,6
Likvida medel, kortfristiga placeringar	132,6	98,8	92,0	280,3	347,9
Summa tillgångar	3 218,9	2 842,8	2 571,2	2 192,0	1 937,7
Eget kapital	1 656,8	1 646,1	1 493,1	1 499,5	1 367,3
Långfristiga skulder, räntebärande	300,0	100,0	65,0	-	-
Långfristiga skulder, icke räntebärande	165,9	90,3	86,4	26,9	23,9
Kortfristiga skulder, räntebärande	261,7	171,4	208,6	-	-
Kortfristiga skulder, icke räntebärande	834,5	835,0	718,1	665,6	546,5
Summa eget kapital och skulder	3 218,9	2 842,8	2 571,2	2 192,0	1 937,7
KASSAFLÖDE					
Kassaflöde från rörelsen	350,3	602,8	339,7	480,0	405,1
Investeringar	-295,3	-315,8	-433,1	-250,6	-125,1
Kassaflöde efter investeringar	55,0	287,0	-93,4	229,4	280,0
Finansieringsverksamheten	-6,0	-267,9	-109,2	-295,2	-262,4
Årets kassaflöde	49,0	19,1	-202,6	-65,8	17,6
NYCKELTAL					
Omsättningstillväxt, %	4,9	12,7	5,8	13,7	15,0
Bruttomarginal, %	41,6	40,8	40,8	40,2	39,7
Rörelsemarginal, %	8,7	10,6	10,2	12,4	12,9
Avkastning på sysselsatt kapital, %	24,6	32,6	32,6	41,8	40,9
Avkastning på eget kapital, %	22,5	28,0	24,4	29,4	29,4
Soliditet, %	51,5	57,9	58,1	68,4	70,6
Försäljning per kvadratmeter i butik, tkr	34	38	38	44	45
Antal butiker vid årets slut	139	120	106	86	71
Antal årsanställda	2 219	2 048	1 938	1 801	1 647
DATA PER AKTIE					
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	63 802 230	64 383 906	65 065 008	65 600 000	65 600 000
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	63 870 584	64 432 321	65 075 701	65 600 000	65 600 000
Vinst per aktie före utspädning, kr	5,71	6,72	5,62	6,43	5,88
Vinst per aktie efter utspädning, kr	5,71	6,72	5,62	6,43	5,88
Bruttokassaflöde per aktie, kr	8,27	8,86	7,04	7,71	7,02
Eget kapital per aktie, kr	26,01	25,61	22,99	22,86	20,84
Utdelning, kr	3,75 ¹	3,75	3,00	5,00	4,50

¹ Föreslagen utdelning.

Kommentarer

Försäljning

Försäljningen uppgick till 5 828 Mkr jämfört med 5 556 Mkr föregående år, en ökning med 5 procent. I lokala valutor ökade försäljningen med 8 procent. Distanshandeln uppgick till 89 Mkr jämfört med 94 Mkr föregående år.

Försäljningstillväxten under verksamhetsåret påverkades av negativa valutaeffekter och lägre försäljning i jämförbara butiker.

Antal butiker

2010/11 öppnades nitton nya butiker. Antalet butiker var vid räkenskapsårets utgång 139 varav 61 i Sverige, 50 i Norge, 17 i Finland och 11 i Storbritannien.

Rörelseresultat

Rörelseresultatet uppgick till 507 Mkr (591 Mkr). Resultatet har belastats av kostnader i samband med expansionen i Storbritannien, negativa valutaeffekter samt ökade uppstartskostnader.

Bruttomarginal

Bruttomarginalen uppgick till 41,6 procent jämfört med 40,8 procent föregående år. Den ökade marginalen beror främst på ökad andel direktinköp via eget inköpsbolag och försäljningsmix (länder/produkter). Faktorer som påverkat negativt är bland annat valutaeffekter, ökade fraktkostnader och ökade avskrivningar (distributionscentralen).

Rörelsemarginal

Rörelsemarginalen uppgick till 8,7 procent (10,6 procent). Resultatet har påverkats av kostnader i samband med expansionen i Storbritannien, negativa valutaeffekter, ökade uppstartskostnader samt minskad försäljning i jämförbara butiker.

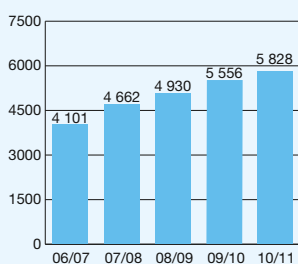
Kassaflöde

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick under räkenskapsåret till 350 Mkr (603 Mkr). Förändringen beror främst på ökat varulager samt ett lägre rörelseresultat. Räkenskapsårets kassaflöde, efter investerings- och finansieringsverksamhet, var 49 Mkr (19 Mkr). Ordinarie utdelning till Clas Ohlsons aktieägare i september 2010 uppgick till 239 Mkr (193 Mkr).

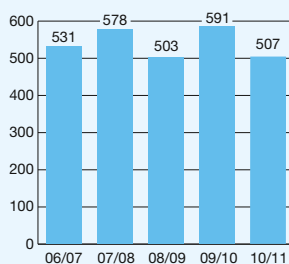
Avkastning

Avkastningen på sysselsatt kapital uppgick till 24,6 procent (32,6 procent) och avkastningen på eget kapital uppgick till 22,5 procent (28,0 procent).

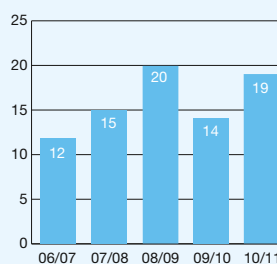
Försäljning, Mkr

Rörelseresultat, Mkr

Antal nya butiker

Koncernen

Resultaträkning

Mkr	Not	100501 -110430	090501 -100430
	1, 2		
Nettoomsättning		5 828,0	5 555,8
Kostnad för sålda varor	4	-3 401,7	-3 287,9
Bruttoresultat		2 426,3	2 267,9
Försäljningskostnader	4, 5, 6	-1 761,6	-1 531,7
Administrationskostnader	4, 5, 6, 7	-156,9	-138,4
Övriga rörelseintäkter	3	3,1	2,5
Övriga rörelsekostnader	3	-3,8	-9,8
Rörelseresultat		507,1	590,5
<i>Finansiella poster</i>			
Finansiella intäkter	8	3,2	2,4
Finansiella kostnader	8	-11,3	-4,7
Resultat före skatt		499,0	588,2
Inkomstskatt	9	-134,6	-155,4
Årets vinst		364,4	432,8
Antal aktier, miljoner		63,8	64,4
Vinst per aktie, kr (före och efter utspädning för vinst hänförlig till moderbolagets aktieägare under året)	10	5,71	6,72
Föreslagen utdelning per aktie, kr	11	3,75	3,75

Totalresultat Koncernen

Mkr	100501 -110430	090501 -100430
Årets vinst	364,4	432,8
Övriga totalresultat, netto efter skatt:		
Valutakursdifferens	-52,3	-19,9
Kassaflödessäkring	-6,3	1,4
Övriga totalresultat, netto efter skatt:	-58,6	-18,5
Totalresultat för året	305,8	414,3

Kassaflödesanalys

Mkr	100501 -110430	090501 -100430
<i>Den löpande verksamheten</i>		
Rörelseresultat	507,1	590,5
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
- avskrivningar	159,3	137,8
- resultat från försäljning/utrangering av anläggningstillgångar	2,9	0,2
- övriga ej kassaflödespåverkande poster	8,5	4,7
Erhållna räntor	3,2	2,4
Erlagda räntor	-10,3	-6,1
Betald skatt	-127,7	-96,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	543,0	633,0
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
- kundfordringar	13,5	-18,3
- varulager	-255,0	-94,7
- övriga fordringar	-16,6	4,7
- leverantörsskulder	-69,2	80,5
- andra kortfristiga räntefria rörelseskulder	134,6	-2,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten	350,3	602,8
<i>Investeringsverksamheten</i>		
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-33,9	0,0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-262,5	-316,7
Försäljning av inventarier	0,9	0,9
Amortering av finansiella anläggningstillgångar	0,2	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-295,3	-315,8
<i>Finansieringsverksamheten</i>		
Förändring av kortfristiga räntebärande skulder	90,3	-37,2
Banklån		
- nya lån	200,0	300,0
- amortering	0,0	-265,0
Förändring av långfristiga ej räntebärande skulder	5,0	0,0
Återköp av egna aktier	-62,4	-72,9
Utdelning till aktieägare	-238,9	-192,8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-6,0	-267,9
Årets kassaflöde	49,0	19,1
Likvida medel vid årets början	98,8	92,0
Kursdifferens i likvida medel	-15,2	-12,3
Likvida medel vid årets slut	132,6	98,8

Koncernen

Balansräkning

Mkr	Not	11-04-30	10-04-30
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	12		
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>		33,5	0,0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark		571,1	543,4
Inventarier, verktyg och installationer		864,9	787,6
Pågående nyanläggningar		0,0	34,5
Summa materiella anläggningstillgångar		1 436,0	1 365,5
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Aktier och andelar		0,1	0,1
Uppskjuten skattefordran	9	10,4	0,3
Långfristiga fordringar		0,4	0,6
Summa finansiella anläggningstillgångar		10,9	1,0
Summa anläggningstillgångar		1 480,4	1 366,5
Omsättningstillgångar			
Varulager	13	1 429,2	1 204,1
Kundfordringar	14, 20	15,7	30,1
Övriga fordringar	17	30,5	32,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15, 20	130,5	111,2
Likvida medel	16, 20	132,6	98,8
Summa omsättningstillgångar		1 738,5	1 476,3
Summa tillgångar		3 218,9	2 842,8

Balansräkning

Mkr	Not	11-04-30	10-04-30
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	18		
<i>Kapital och reserver som kan hänföras till moderbolagets aktieägare</i>			
Aktiekapital, 65 600 000 aktier med kvotvärde 1,25		82,0	82,0
Övrigt tillskjutet kapital		90,4	90,4
Andra reserver		-75,9	-17,3
Balanserad vinst inklusive årets resultat		1 560,3	1 491,0
Summa eget kapital		1 656,8	1 646,1
Långfristiga skulder			
Uppskjutna skatteskulder	9	160,8	90,0
Banklån	20	300,0	100,0
Pensionsförpliktelser	19	0,3	0,3
Övriga långfristiga skulder		4,8	0,0
Summa långfristiga skulder		465,9	190,3
Kortfristiga skulder			
Utnyttjad checkkredit	20	261,7	171,4
Leverantörsskulder	20	329,5	403,3
Skatteskuld		70,9	122,1
Övriga kortfristiga skulder	17, 20	37,3	17,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	373,4	270,8
Övriga avsättningar	22	23,4	21,6
Summa kortfristiga skulder		1 096,2	1 006,4
Summa eget kapital och skulder		3 218,9	2 842,8

Förändring i koncernens eget kapital (not 18)

Mkr	Hänförligt till moderföretagets aktieägare				
	Aktiekapital	Övrigt tillskjutet kapital	Andra reserver	Balanserad vinst	Summa
Ingående balans per 1 maj 2009	82,0	90,4	1,2	1 319,5	1 493,1
Totalresultat					
Årets resultat				432,8	432,8
Övrigt totalresultat					
Kassafördessäkringar efter skatt ¹	0,0	0,0	1,4	0,0	1,4
Valutakursdifferenser	0,0	0,0	-19,9	0,0	-19,9
Summa övrigt totalresultat	0,0	0,0	-18,5	0,0	-18,5
Summa totalresultat	0,0	0,0	-18,5	432,8	414,3
Transaktioner med aktieägare					
Återköp av egna aktier	0,0	0,0	0,0	-72,9	-72,9
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring	0,0	0,0	0,0	4,4	4,4
Utdelning	0,0	0,0	0,0	-192,8	-192,8
Summa transaktioner med aktieägare	0,0	0,0	0,0	-261,3	-261,3
Utgående balans per 30 april 2010	82,0	90,4	-17,3	1 491,0	1 646,1
Ingående balans per 1 maj 2010	82,0	90,4	-17,3	1 491,0	1 646,1
Totalresultat					
Årets resultat	0,0	0,0	0,0	364,4	364,4
Övrigt totalresultat					
Kassafördessäkringar efter skatt ²	0,0	0,0	-6,3	0,0	-6,3
Valutakursdifferenser	0,0	0,0	-52,3	0,0	-52,3
Summa övrigt totalresultat	0,0	0,0	-58,6	0,0	-58,6
Summa totalresultat	0,0	0,0	-58,6	364,4	305,8
Transaktioner med aktieägare					
Återköp av egna aktier	0,0	0,0	0,0	-62,4	-62,4
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring	0,0	0,0	0,0	6,2	6,2
Utdelning	0,0	0,0	0,0	-238,9	-238,9
Summa transaktioner med aktieägare	0,0	0,0	0,0	-295,1	-295,1
Utgående balans per 30 april 2011	82,0	90,4	-75,9	1 560,3	1 656,8

¹ Skatt har beaktats med 0,5 Mkr. ² Skatt har beaktats med 2,3 Mkr.

Moderbolaget

Resultaträkning

Mkr	Not	100501 -110430	090501 -100430
	1, 2		
Nettoomsättning	23	4 619,4	4 753,0
Kostnad för sålda varor	4, 23	-3 388,6	-3 201,5
Bruttoresultat		1 230,8	1 551,5
Försäljningskostnader	4,5,6	-829,4	-751,8
Administrationskostnader	4,5,6,7	-121,0	-108,7
Övriga rörelseintäkter	3	2,7	2,1
Övriga rörelsekostnader	3	-1,4	-8,1
Rörelseresultat	4,5,6,7	281,7	685,0
<i>Finansiella poster</i>			
Utdelning från koncernföretag	24	0,0	0,1
Ränteintäkter	8	6,8	3,4
Räntekostnader	8	-15,4	-6,6
Resultat efter finansiella poster		273,1	681,9
Bokslutsdispositioner	25	-114,9	-210,6
Resultat före skatt		158,2	471,3
Inkomstskatt	9	-52,0	-124,8
Årets vinst		106,2	346,5
Föreslagen utdelning per aktie, kr (före och efter utspädning)	11	3,75	3,75

Totalresultat Moderbolaget

Mkr	100501 -110430	090501 -100430
Årets vinst	106,2	346,5
Övriga totalresultat, netto efter skatt:		
Kursdifferens på säkringsinstrument	-29,5	-14,9
Totalresultat för året	76,7	331,6

Kassaflödesanalys

Mkr	100501 -110430	090501 -100430
<i>Den löpande verksamheten</i>		
Rörelseresultat	281,7	685,0
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>		
- avskrivningar	106,4	93,3
- resultat från försäljning/utrangering av anläggningstillgångar	1,1	0,2
- övriga ej kassaflödespåverkande poster	6,8	4,6
Erhållna räntor	6,8	0,1
Erlagda räntor	-14,5	-6,1
Betald skatt	-119,2	-78,8
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	269,1	698,3
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>		
- kundfordringar	-0,4	-2,0
- varulager	-154,4	-65,5
- övriga fordringar	5,5	331,6
- leverantörsskulder	-44,5	32,4
- andra kortfristiga räntefria rörelseskulder	186,0	14,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten	261,3	1 009,7
<i>Investeringsverksamheten</i>		
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar	-33,9	0,0
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-98,2	-250,1
Försäljning av inventarier	0,6	0,9
Ökning av finansiella anläggningstillgångar	-115,7	-334,4
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-247,2	-583,6
<i>Finansieringsverksamheten</i>		
Återköp av aktier	-62,4	-72,9
Förändring av checkräkningskredit	90,3	-147,3
Banklån - nya lån	200,0	300,0
- amortering	0,0	-265,0
Förändring av långfristiga ej räntebärande skulder	5,0	0,0
Utdelning till aktieägare	-238,9	-192,8
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-6,0	-378,0
Årets kassaflöde	8,1	48,1
Likvida medel vid årets början	62,1	14,0
Likvida medel vid årets slut	70,2	62,1

Moderbolaget

Balansräkning

Mkr	Not	11-04-30	10-04-30
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	12		
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>		33,5	0,0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark		569,6	541,5
Inventarier, verktyg och installationer		548,5	551,4
Pågående nyanläggningar		0,0	34,5
Summa materiella anläggningstillgångar		1 118,1	1 127,4
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Fordran koncernföretag		400,9	314,7
Andelar i koncernföretag	24	45,7	45,7
Aktier och andelar		0,1	0,1
Summa finansiella anläggningstillgångar		446,7	360,5
Summa anläggningstillgångar		1 598,3	1 487,9
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager</i>			
Handelsvaror	13	1 020,7	866,3
Summa varulager		1 020,7	866,3
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar	14, 20	9,4	9,0
Fordran på koncernföretag	23	107,0	111,0
Övriga fordringar		0,8	9,4
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	15, 20	69,2	62,2
Summa kortfristiga fordringar		186,4	191,6
Kassa och bank	20, 26	70,2	62,1
Summa omsättningstillgångar		1 277,3	1 120,0
Summa tillgångar		2 875,6	2 607,9

Balansräkning

Mkr	Not	11-04-30	10-04-30
Eget kapital och skulder			
Eget kapital	18		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital, 65 600 000 aktier med kvotvärde 1,25		82,0	82,0
Reservfond		106,8	106,8
Summa bundet eget kapital		188,8	188,8
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fond för verkligt värde		-29,5	-14,9
Balanserad vinst		666,9	630,4
Årets vinst		106,2	346,5
Summa fritt eget kapital		743,6	962,0
Summa eget kapital		932,4	1 150,8
Obeskattade reserver	27	574,5	459,6
<i>Avsättningar</i>			
Övriga avsättningar	22	13,3	12,6
Summa avsättningar		13,3	12,6
<i>Långfristiga skulder</i>			
Övriga långfristiga skulder	20	5,0	0,0
Banklån	20	300,0	100,0
Summa långfristiga skulder		305,0	100,0
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Utnyttjad checkkredit	20	261,7	171,4
Leverantörsskulder	20	281,9	326,4
Skuld till koncernföretag		248,7	107,7
Skatteskuld		28,8	89,6
Övriga kortfristiga skulder	20	11,2	10,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	218,1	179,4
Summa kortfristiga skulder		1 050,4	884,9
Summa eget kapital och skulder		2 875,6	2 607,9
Ställda säkerheter	28	97,0	97,0
Ansvarsförbindelser	29	237,9	226,8

Förändring i moderbolagets eget kapital

Mkr	Aktiekapital	Reservfond	Fritt eget kapital	Summa
Ingående balans per 1 maj 2009	82,0	106,8	891,7	1 080,5
Utdelning			-192,8	-192,8
Återköp egna aktier			-72,9	-72,9
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring			4,4	4,4
Övrigt totalresultat			331,6	331,6
Utgående balans per 30 april 2010	82,0	106,8	962,0	1 150,8
Ingående balans per 1 maj 2010	82,0	106,8	962,0	1 150,8
Utdelning			-238,9	-238,9
Återköp egna aktier			-62,4	-62,4
Personaloptionsprogram: värde på anställdas tjänstgöring			6,2	6,2
Övrigt totalresultat			76,7	76,7
Utgående balans per 30 april 2011	82,0	106,8	743,6	932,4

Redovisningsprinciper och noter

Belopp i Mkr om ej annat anges

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Överrensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen för Clas Ohlson har upprättats i enlighet med Årsredovisningslagen, RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner och International Financial Reporting Standards (IFRS) sådana de antagits av EU. Den har upprättats enligt anskaffningsvärdeprincipen förutom vissa finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde.

Moderbolagets årsredovisning är upprättad enligt den svenska årsredovisningslagen (ÅRL) och RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Samma redovisningsprinciper som för koncernen tillämpas utom i de fall som anges nedan under "Moderbolagets redovisningsprinciper". De avvikelser som förekommer mellan moderbolagets och koncernens principer förklarats av begränsningar i möjligheterna att tillämpa IFRS i moderbolaget till följd av den svenska årsredovisningslagen.

Nya standarder från och med 1 maj 2010

IASB (International Accounting Standards Boards) har utfärdat nya och reviderade IFRS standarder samt tolkningsuttalanden. Dessa har dock inte haft någon nämnvärd effekt på koncernens resultat- eller balansräkningar.

Upplysning om kommande standarder

Standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder som ännu inte har trätt i kraft och som inte tillämpas i förtid av koncernen.

IFRS 9 "Financial Instruments": (gäller från räkenskapsåret som börjar 1 januari 2013 eller senare). IFRS 9 behandlar värdering och klassificering av finansiella tillgångar. Den innehåller två primära värderingskategorier: upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde. Klassificering sker utifrån bolagets affärsmodell samt karaktäristiska egenskaper i de avtalsenliga kassaflödena. Om bolagets affärsmodell är att inneha den finansiella tillgången i syfte att erhålla de avtalsenliga kassaflödena samt att de avtalsenliga kassaflödena utgör enbart kapitalbelopp och ränta, ska värdering ske till upplupet anskaffningsvärde. Alla andra finansiella tillgångar ska värderas till verkligt värde. Standarden kommer att kompletteras med ytterligare delar, bl.a. avseende skulder, nedskrivning och säkringsredovisning. När standarden är komplett kommer dess inverkan på koncernens finansiella rapporter att utvärderas.

IAS 24 (omarbetad), "Upplysningar om närstående", utgiven november 2010. Den ersätter IAS 24, "Upplysningar om närstående", utgiven 2003. IAS 24 (omarbetad) ska tillämpas för räkenskapsår som börjar 1 januari 2011 eller senare. Förtida tillämpning är tillåten såväl för hela som för viss del av standarden.

Den omarbetade standarden förtydligar och förenklar definitionen av en närstående part och tar bort kraven för ett till staten närstående företag att upplysa om detaljer för alla transaktioner med staten och andra till staten närstående företag. Koncernen kommer att tillämpa den omarbetade standarden från 1 maj 2011. Den omarbetade standarden bedöms inte ha någon effekt på de finansiella rapporterna.

Därutöver finns nya standarder, ändringar och tolkningar av befintliga standarder som ännu inte har trätt i kraft och som inte är relevanta för koncernen för närvarande eller inte bedöms ha några effekter på koncernens resultat- eller balansräkningar.

Förutsättningar vid upprättandet

Poster som ingår i de finansiella rapporterna för de olika enheterna i koncernen är värderade i den valuta som används i den ekonomiska miljö där respektive företag huvudsakligen är verksamt (funktionell valuta). I koncernredovisningen används svenska kronor (kr), som är Moderföretagets funktionella valuta och koncernens rapportvaluta. Samtliga belopp, om inte annat anges, är avrundade till närmaste miljontal svenska kronor med en decimal.

De nedan angivna redovisningsprinciperna för koncernen har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i koncernens finansiella rapporter, om inte annat framgår. Koncernens redovisningsprinciper har tillämpats konsekvent på rapportering och konsolidering av moder- och dotterföretag.

Uppskattningar och antaganden

Att upprätta de finansiella rapporterna i enlighet med IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar, uppskattningar och antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Dessa är baserade på historiska

erfarenheter och ett antal andra faktorer som under rådande förhållanden synes vara rimliga. Uppskattningarna och antagandena ses över regelbundet och bedöms inte innebära någon betydande risk för väsentliga justeringar i redovisade värden för tillgångar och skulder under nästkommande räkenskapsår. Eventuella ändringar av uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om ändringen enbart påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder. Mer information om gjorda uppskattningar och antaganden återfinns i noterna 13 och 22.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen omfattar moderbolaget och samtliga de företag över vilka moderbolaget direkt eller indirekt har ett bestämmande inflytande. I koncernredovisningen ingår de helägda dotterföretagen Clas Ohlson AS, Clas Ohlson OY, Clas Ohlson Ltd (UK) och Clas Ohlson Ltd (Shanghai). Vid upprättandet av koncernredovisningen har förvärvsmetoden tillämpats. Omräkning av de utländska dotterföretagens bokslut har skett genom att tillgångar, skulder och eget kapital omräknats från funktionell valuta till svenska kronor enligt den valutakurs som råder på balansdagen och resultaträkningar omräknats till genomsnittlig valutakurs för året. Omräkningsdifferensen till följd av detta, samt till följd av att nettoinvesteringen omräknats till annan valutakurs vid årets slut än vid årets början, redovisas mot övrigt totalresultat. I koncernredovisningen elimineras koncernintern försäljning och intärvinster i sin helhet.

Omräkning av utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutan enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner och vid omräkning av monetära tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen. Undantag är då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden, då vinster/förluster redovisas i övrigt totalresultat. För derivat se avsnitt om finansiella instrument.

Intäkter

Koncernens intäkter genereras av försäljning av produkter till konsument i enlighet med försäljningsvillkoren. Försäljningsintäkterna redovisas netto med avdrag för mervärdesskatt, returer, reservering för öppet köp och rabatter. Intäkterna redovisas i samband med försäljning/leverans till kund då väsentliga risker och förmåner som är förknippade med varornas ägande har överförts till köparen. Ränteintäkter avser ränta på banktillgodohavanden. Intäkten redovisas i den period som räntan avser.

Inkomstskatter

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen utom då underliggande transaktion redovisas direkt mot övrigt totalresultat inkluderat tillhörande skatteeffekt. Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, hit hör även justering av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder. Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden på alla temporära skillnader som uppkommer mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skillnader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna utnyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan utnyttjas. Dessa temporära skillnader har huvudsakligen uppkommit vid avskrivning av anläggningstillgångar, redovisning av obeskattade reserver, värdering av varulager samt avsättningar för pensioner.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår inköpspriset samt kostnader direkt hänförliga till tillgången för att bringa den på plats och i skick för att utnyttjas i enlighet med syftet med anskaffningen. Avskrivningar baseras på tillgångarnas anskaffningskostnad och beräknade nyttjandeperiod. Linjär avskrivning används för

samtliga anläggningstillgångar. Mark skrivs inte av. Koncernen tillämpar komponentavskrivning, vilket innebär att komponenternas bedömda nyttjandeperiod ligger till grund för avskrivningen. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

Immateriella tillgångar	5 år
Inventarier, verktyg och installationer	3–15 år
Byggnader	20–33 år
Markanläggningar	20 år

Ny- och återanskaffningar aktiveras, medan kostnader för underhåll och reparationer kostnadsföres. Då tillgångar säljs eller utrangeras, bortskrivs anskaffningskostnaden och därmed sammanhängande ackumulerade avskrivningar. Eventuell vinst eller förlust resultatföres. Samtliga Clas Ohlsons fastigheter är rörelsefastigheter.

Nedskrivningar

Tillgångar som skrivs av bedöms med avseende på värdeminskning närhelst händelser eller förändringar i förhållande indikerar att det redovisade värdet kanske inte är återvinningsbart. En nedskrivning görs med det belopp med vilket tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av en tillgångs verkliga värde minskat med försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov, grupperas tillgångar på de lägsta nivåer där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter).

Aktiverade IT- och programvarukostnader

Kostnader för underhåll av programvara kostnadsförs när de uppstår. Utvecklingskostnader som är direkt hänförliga till utveckling och testning av identifierbara och unika programvaruprodukter som kontrolleras av koncernen, redovisas som immateriella tillgångar när följande kriterier är uppfyllda:

- Det är tekniskt möjligt att färdigställa programvaran så att den kan användas,
- Företagets avsikt är att färdigställa programvaran och att använda eller sälja den,
- Det finns förutsättningar att använda programvaran,
- Det kan visas hur programvaran genererar troliga ekonomiska fördelar,
- Adekvata tekniska, ekonomiska och andra resurser för att fullfölja utvecklingen och för att använda eller sälja programvaran finns tillgängliga, och
- De utgifter som är hänförliga till programvaran under dess utveckling kan beräknas på ett tillförlitligt sätt

Direkt hänförliga utgifter balanseras som en del av programvaran och innefattar utgifter för anställda och en skälig andel av indirekta kostnader.

Övriga utvecklingskostnader, som inte uppfyller dessa kriterier, kostnadsförs när de uppstår. Utvecklingskostnader som tidigare kostnadsförts redovisas inte som tillgång i efterföljande period.

Utvecklingskostnader för programvara som redovisas som tillgång skrivs av under sin bedömda nyttjandeperiod.

Leasing

I koncernen tillika moderbolaget förekommer främst leasingkontrakt i form av hyreskontrakt för butikslokaler. Samtliga butiker utom den i Insjön förhyrs. Samtliga avtal har klassificerats som operationella leasingavtal då de inte innebär att de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet överförs till hyresgästen.

Låneutgifter

Låneutgifter som är hänförliga till uppförandet av så kallade kvalificerade tillgångar aktiveras i förekommande fall som en del av den kvalificerade tillgångens anskaffningsvärde. En kvalificerad tillgång är en tillgång som med nödvändighet tar en betydande tid i anspråk att färdigställa. Några kvalificerade tillgångar finns för närvarande inte.

Övriga låneutgifter belastar resultatet under den period till vilken de hänförs sig till.

Varulager

Varulagret har värderats med tillämpning av först-in först-ut principen, till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Nettoförsäljningsvärdet är det uppskattade försäljningspriset i den löpande verksamheten med avdrag för försäljningskostnader. Avdrag sker för internvinster som uppkommer vid leverans mellan i koncernen ingående bolag. Erforderlig inkuransavsättning har gjorts. I kostnader för varulager ingår överföringar från övrigt totalresultat av eventuella vinster/förluster från kas-

safflödessäkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning, hänförliga till inköp av varor.

Fordringar

Fordringar med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen redovisas som anläggningstillgångar, övriga som omsättningstillgångar. Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden, minskat med eventuell reservering för värdeminskning. En reservering för värdeminskning görs när det finns objektiva bevis för att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. Det reserverade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Finansiella instrument

Koncernen klassificerar sina finansiella instrument i följande kategorier: finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen, lånefordringar och kundfordringar, finansiella instrument som hålles till förfall och finansiella tillgångar som kan säljas. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte instrumenten förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av instrumenten vid den första redovisningen.

Köp och försäljningar av finansiella instrument redovisas på affärsdagen – det datum då koncernen förbinder sig att köpa eller sälja tillgången. Finansiella instrument värderas inledningsvis till verkligt värde plus transaktionskostnader, vilket gäller alla finansiella tillgångar som inte värderas till verkligt värde via resultaträkningen. Om marknaden för en finansiell tillgång inte är aktiv (och för onoterade värdepapper), fastställer koncernen verkligt värde genom att tillämpa värderingstekniker såsom användning av information avseende nyligen gjorda transaktioner på armlängds avstånd, hänvisning till verkligt värde för ett annat instrument som i allt väsentligt är likvärdigt, analys av diskonterade kassaflöden och optionsvärderingsmodeller. Härvid används i så stor utsträckning som möjligt marknadsinformation medan företags-specifik information används i så liten utsträckning som möjligt. Finansiella instrument tas bort från balansräkningen när rätten att erhålla kassaflöden från instrumentet har löpt ut eller överförs och koncernen har överfört i stort sett alla risker och fördelar som är förknippade med äganderätten.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Finansiella tillgångar som kan säljas och finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas efter anskaffningstidpunkten till verkligt värde. Realiserade och realiserade vinster och förluster till följd av förändringar i verkligt värde avseende kategorin finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen ingår i resultaträkningen i den period de uppstår. I de fall då transaktionerna utgör säkringar som uppfyller villkoren för säkringsredovisning av kassaflöden, redovisas vinster/förluster i övrigt totalresultat (se under rubriken Omräkning av utländsk valuta).

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar redovisas till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Finansiella tillgångar som kan säljas

När det gäller eventuella derivat som inte är ett instrument i en valutasäkring ska förändringar i verkligt värde redovisas över resultaträkningen. Vid säkring av kassaflöde som är kvalificerade för säkringsredovisning, redovisas den effektiva delen av förändringar i säkringsinstrumentens verkliga värde under övrigt totalresultat, tills underliggande, säkrad post, redovisas, varvid samtidigt alla därtill knutna säkringsposter i övrigt totalresultat överförs till resultaträkningen och redovisas i kostnad för sålda varor. Clas Ohlson tillämpar säkringsredovisning på valutaterminsavtal i den utsträckning de kvalificerar för säkringsredovisning enligt kraven. Säkringarna avser i samtliga fall kassaflödessäkringar. Säkringar av nettoinvesteringar i utlandsverksamheter redovisas på liknande sätt som kassaflödessäkringar. För information angående koncernens valutasäkringspolicy, se not 2 under avsnittet Valutarisk.

Vid bokslutstillfället fanns endast lånefordringar och kundfordringar. Löpande under räkenskapsåret kan finansiella instrument i form av räntebärande värdepapper finnas. Samtliga finansiella skulder tillhör kategorin övriga skulder.

Likvida medel

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut samt kortfristiga placeringar med en löptid understigande tre månader från anskaffningstidpunkten.

Ersättningar till anställda

Pensioner förekommer både i form av förmånsbaserade och avgiftsbaserade pensionsplaner. I moderbolaget finns både avgifts- och förmånsbestämda pensionsplaner. Den förmånsbestämda ITP-planen (Alecta) hanteras dock som en avgiftsbestämd pensionsplan i enlighet med uttalande UFR 3. I det norska dotterföretaget finns förmånsbestämda pensionsplaner. Beräkningen av de framtida förpliktelseerna, gällande förmånsbestämda pensionsplaner, görs varje år enligt en modell som beskrivs utförligt nedan.

I avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inga förpliktelser att betala ytterligare avgifter. Koncernens resultat belastas med kostnader i takt med att förmånerna intjänas. I förmånsbaserade planer utgår ersättningar till anställda och före detta anställda baserat på lön vid pensioneringstidpunkten och antal tjänsteår. Koncernen bär risken för att de utfästa ersättningarna utbetalas. I balansräkningen redovisas nettot av beräknat nuvärde av förpliktelserna och verkligt värde på förvaltningstillgångarna som antingen en avsättning eller en långfristig finansiell fordran. I de fall ett överskott i en plan inte helt går att utnyttja redovisas endast den del av överskottet som företaget kan återvinna genom minskade framtida avgifter eller återbetalningar.

Beträffande förmånsbestämda planer beräknas pensionskostnaden och pensionsförpliktelsen enligt den så kallade Projected Unit Credit Method. Metoden fördelar kostnaden för pensioner i takt med att de anställda utför tjänster för företaget som ökar deras rätt till framtida ersättning. Beräkningen utförs årligen av oberoende aktuarier. Företagets åtaganden värderas till nuvärdet av förväntade framtida utbetalningar med användning av en diskonteringsränta som motsvarar räntan på statsobligationer (avser Norge) med en löptid som motsvarar de aktuella åtagandena. De viktigaste aktuariella antagandena anges i not 19.

Vid fastställandet av förpliktelsens nuvärde och verkligt värde på förvaltningstillgångar kan det uppstå aktuariella vinster och förluster. Dessa uppkommer antingen genom att det verkliga utfallet avviker från det tidigare gjorda antagandet, eller att antagandena ändras. Den del av de ackumulerade aktuariella vinsterna och förlusterna, vid föregående års utgång, som överstiger 10 procent av det största av förpliktelseernas nuvärde och förvaltningstillgångarnas verkliga värde redovisas i resultatet över de anställdas genomsnittliga återstående tjänstetid.

Vidare förekommer långsiktiga incitamentsprogram som ger anställda rätt att förvärva aktier och som förutsätter godkännande av bolagsstämma. LTI 2008, LTI 2009 och LTI 2010 redovisas i enlighet med IFRS 2 aktierelaterade ersättningar. Koncernen gör avsättningar för förväntade sociala kostnader som kommer att betalas när aktierna tilldelas och när optionerna nyttjas. Avsättningen för sociala kostnader omvärderas vid varje balansdag utifrån verkligt värde.

Avsättningar

Avsättning redovisas i balansräkningen bland kort- och långfristiga skulder när koncernen har en legal eller informell förpliktelse som är en följd av en inträffad händelse och det är troligt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet och tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras. Avsättningar sker för öppet köp, outlösta presentkort och beräknade framtida garantiåtaganden.

Leverantörsskulder

Leverantörsskulder redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde med tillämpning av effektivräntemetoden.

Upplåning

Upplåning redovisas inledningsvis till verkligt värde, netto efter transaktionskostnader. Upplåning redovisas därefter till upplupet anskaffningsvärde och eventuell skillnad mellan erhållet belopp (netto efter transaktionskostnader) och återbetalningsbeloppet redovisas i resultaträkningen fördelat över låneperioden, med tillämpning av effektivräntemetoden.

Avgifter som betalas för lånelöften redovisas som transaktionskostnader för upplåningen i den utsträckning det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att utnyttjas. I sådana fall redovisas avgiften när kreditutrymmet utnyttjas. När det inte föreligger några bevis för att det är sannolikt att delar av eller hela kreditutrymmet kommer att utnyttjas, redovisas avgiften som en förskotts betalning för finansiella tjänster och fördelas över det aktuella lånelöftets löptid.

Upplåning klassificeras som kortfristiga skulder om inte koncernen har en ovillkorlig rätt att skjuta upp betalning av skulden i åtminstone 12 månader efter balansdagen.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen upprättas enligt indirekt metod. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- eller utbetalningar. Som likvida medel klassificeras förutom kassa- eller banktillgodohavanden, kortfristiga finansiella placeringar som dels är utsatta för endast en obetydlig risk för värdefluktuation, dels har en kortare återstående löptid än tre månader från anskaffningstidpunkten.

Segmentsredovisning

Clas Ohlson har följande segment: Sverige, Norge, övriga segment (Finland och UK) samt Koncerngemensamt. Koncerngemensamt segment avser de koncerngemensamma funktioner i Sverige som bistår försäljningsorganisationerna med inköp, distribution, marknadsföring, ledning och övrig support. Stor del av koncernens värdeskapande sker i koncerngemensamt segment. Koncernens internprissättning har anpassats efter dessa förutsättningar.

Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget har upprättat sin årsredovisning enligt den svenska årsredovisningslagen, ÅRL och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridiska personer. Denna innebär att moderbolaget i årsredovisningen för den juridiska personen ska tillämpa samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden så långt detta är möjligt inom ramen för ÅRL och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Rekommendationen anger vilka undantag och tillägg som ska göras från IFRS. Skillnaden mellan koncernens och moderbolagets redovisningsprinciper för Clas Ohlson är att IAS 1 inte tillämpas beträffande uppställning av balans- och resultaträkningarna, som i stället ställs upp enligt ÅRL. Reglerna i IAS 39 beträffande finansiella garantiavtal tillämpas inte avseende garantiavtal till förmån för dotterföretag. I moderbolaget belastar låneutgifter resultatet under den period till vilken de hänförs till. Aktier i dotterbolag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar.

Redovisningsprinciperna för moderbolaget har tillämpats konsekvent på samtliga perioder som presenteras i moderbolagets finansiella rapporter.

Not 2 Finansiella risker

Koncernen utsätts genom sin verksamhet för en mängd olika finansiella risker: marknadsrisk (inklusive valutarisk, ränterisk och prISRISK), kreditrisk, likviditetsrisk, och kassaflödesrisk. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy fokuserar på oförutsägbarheten på de finansiella marknaderna och eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Koncernen använder derivatinstrument för att säkra viss riskexponering.

Riskhanteringen sköts av en central finansavdelning (koncernfinans) enligt policy som fastställs av styrelsen. Koncernfinans identifierar, utvärderar och säkrar finansiella risker i nära samarbete med koncernens operativa enheter. Styrelsen upprättar principer såväl för den övergripande riskhanteringen som för specifika områden, såsom valutarisk, användningen av derivat samt placering av eventuell överlikviditet.

MARKNADSRISK

Valutarisk

En betydande del av leverantörsskulder utgör skulder i utländsk valuta och är därmed utsatta för valutarisk. Vid inköp används i koncernen terminssäkringar av de viktigaste valutorna för att minska eventuella valutarisker i enlighet med finanspolicyen. Cirka 50 procent av det förväntade flödet ett halvt år framåt valutasäkras i samband med att priserna i huvudkatalogen bestäms.

Ungefär 45 procent av bolagets inköp görs i andra valutor än den svenska. De viktigaste inköpsvalutorna är USA-dollar (USD), Hongkongdollar (HKD) och euro (EUR).

Vidare är den svenska kronans utveckling mot den norska (NOK) mycket viktig för koncernen då mer än en tredjedel av försäljningen sker i Norge. Nettoexponeringen mot euro är låg, eftersom bolaget har en högre försäljning i euro genom expansionen på den finska marknaden. Nedanstående tabell visar hur resultatet påverkas av förändringar av de viktigaste valutorna.

Valuta	Förändring	Påverkan på resultat före skatt, Mkr
NOK	+/- 5 procent	+/- 53
USD	+/- 5 procent	-/+ 42
HKD	+/- 5 procent	-/+ 7
EUR	+/- 5 procent	+/- 1
GBP	+/- 5 procent	-/+ 8

Likvida medel är också utsatta för en valutarisk då en viss del av medlen är placerade hos dotterföretagen.

Refinansierings- och likviditetsrisk

Med refinansierings- och likviditetsrisk avses risken för att Clas Ohlson inte kan förlänga befintliga lån eller möta betalningsförpliktelser som en följd av otillräcklig likviditet. Behov av refinansiering ses regelbundet över av Clas Ohlsons centraliserade finansfunktion, som ansvarar för extern upplåning. Refinansieringsbehovet är framför allt beroende av marknadsutveckling och investeringsplaner.

Ränterisk

Ränterisken är låg då bolagets räntekostnader är låga i förhållande till totalt resultat.

Prisrisk

Prisrisken betecknas som låg då bolaget handlar från mer än 600 leverantörer. Vidare undviker bolaget i enlighet med inköpspolicy att ingå långsiktiga leveransavtal, för att på så sätt behålla flexibiliteten avseende leverantörer och produkter.

Kreditrisk

Kundfordringarna karaktäriseras av en mycket låg risk då varje delpost är liten samt att koncernens kreditpolicy är restriktiv. Reservering av osäkra fordringar sker efter individuell prövning men detta har inte behövts göras de senaste fyra verksamhetsåren vare sig för koncernen eller för moderbolaget.

Likvida medel är placerade på olika bankkonton i huvudsak i Svenska Handelsbanken med dess utländska kontor i Norge, Finland och Storbritannien. Kreditrisken bedöms vara obetydlig.

Kapitalrisk

Kapitalrisken betecknas som låg då koncernen vid bokslutstillfället hade en låg andel skulder och en soliditet på 51,5 procent.

Not 3 Övriga rörelseintäkter och rörelsekostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Övriga rörelseintäkter				
Valutakursdifferenser	0,0	2,5	0,0	2,1
Hysesintäkter	2,3	0,0	2,3	0,0
Resultat vid försäljning eller utrangering av materiella anläggningstillgångar	0,8	0,0	0,4	0,0
Summa	3,1	2,5	2,7	2,1
Övriga rörelsekostnader				
Valutakursdifferenser	0,0	-2,6	0,0	-2,2
Resultat vid försäljning eller utrangering av materiella anläggningstillgångar	-3,8	-7,2	-1,4	-5,9
Summa	-3,8	-9,8	-1,4	-8,1

Not 4 Avskrivningar

Koncernen	2010/11	2009/10
Avskrivningar fördelade per tillgångsslag		
Immatriella anläggningstillgångar*	0,4	0,0
Byggnader och mark	29,0	24,3
Inventarier, verktyg och installationer	129,9	105,9
Summa	159,3	130,2

Avskrivningar fördelade per funktion

Kostnad för sålda varor	64,3	54,1
Försäljningskostnader	91,0	72,8
Administrationskostnader	4,0	3,3
Summa	159,3	130,2

Moderbolaget	2010/11	2009/10
--------------	---------	---------

Avskrivningar fördelade per tillgångsslag

Immatriella anläggningstillgångar*	0,4	0,0
Byggnader och mark	28,7	24,3
Inventarier, verktyg och installationer	77,3	63,5
Summa	106,4	87,8

Avskrivningar fördelade per funktion

Kostnad för sålda varor	59,0	50,2
Försäljningskostnader	43,4	34,1
Administrationskostnader	4,0	3,5
Summa	106,4	87,8

* Avskrivning på immateriella tillgångar redovisas som försäljningskostnader

Not 5 Kostnader fördelade på kostnadsslag

Lönekostnaderna inklusive sociala kostnader i koncernen har under räkenskapsåret uppgått till 1204,9 Mkr (1109,2 Mkr) och i moderbolaget till 752,9 Mkr (704,7 Mkr). Avskrivningarna i koncernen har under räkenskapsåret uppgått till 159,3 Mkr (130,2 Mkr) och i moderbolaget till 106,4 Mkr (87,8 Mkr).

Not 6 Kostnader för ersättning till anställda

	2010/11	2009/10
Löner och andra ersättningar		
Moderbolaget	556,0	522,4
Dotterföretag	388,6	347,6
Summa koncernen	944,6	870,0

	2010/11		2009/10	
	Sociala kostnader	varav pensionskostnader	Sociala kostnader	varav pensionskostnader
Sociala kostnader				
Moderbolaget	196,9	35,2	182,3	30,9
Dotterföretag	63,4	15,4	56,9	16,3
Summa koncernen	260,3	50,6	239,2	47,2

Av moderbolagets pensionskostnader avser 2,2 Mkr (2,1 Mkr) gruppen styrelse, vd och vvd. Av dotterföretagens pensionskostnader avser 0,9 Mkr (1,1 Mkr) vd i dotterföretag.

I koncernen uppgick årets kostnader för avgiftsbaserade pensioner till 42,5 Mkr (38,9 Mkr) och förmånsbaserade pensioner till 0,3 Mkr (0,6 Mkr).

I moderbolaget förekommer endast avgiftsbaserade pensionsplaner (inklusive Alecta) där årets kostnader uppgick till 27,4 Mkr (23,6 Mkr). I moderbolaget uppgick årets kostnader för särskild löneskatt på pensionspremier till 7,8 Mkr (7,3 Mkr). För mer information när de gäller de förmånsbaserade pensionsplanerna i koncernen, se not 19.

Ersättningar till styrelseledamöter, verkställande direktörer och andra ledande befattningshavare

	2010/11	2009/10
Moderbolaget		
Löner och andra ersättningar	19,5	20,5
– varav tantiem	0,0	0,0
Pensionskostnader	4,4	5,5
Antal personer i gruppen	14	15

	2010/11	2009/10
Koncernen		
Löner och andra ersättningar	26,0	30,1
– varav tantiem	0,0	0,0
Pensionskostnader	5,3	6,6
Antal personer i gruppen	18	19

Ersättningar till styrelse

Till styrelsens ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Arvodet utgår i form av lön eller mot faktura. Styrelseledamöter som är anställda i bolaget erhåller ej styrelsearvode. Pension eller övriga incitamentsprogram utgår ej till bolagets styrelse.

Inga styrelsearvodet har utgått i dotterföretagen.

	2010/11		2009/10	
	Styrelse-arvode	Utskotts-arvode	Styrelse-arvode	Utskotts-arvode
Styrelsen				
Anders Moberg, ordförande	0,55	0,12	0,50	0,12
Björn Haid, ledamot	0,28	0,06	0,25	0,06
Cecilia Marlow, ledamot	0,28	0,07	0,25	0,06
Sanna Suvanto-Harsaae ledamot	0,28	0,06	0,00	0,00
Klas Balkow, ledamot och VD	0,00	0,00	0,00	0,00
Lottie Svedenstedt, ledamot	0,28	0,07	0,25	0,06
Urban Jansson, ledamot	0,28	0,14	0,25	0,12
Edgar Rosenberger, ledamot	0,28	0,06	0,25	0,06
Elisabet Salander Björklund, ledamot	0,00	0,00	0,25	0,06
Summa styrelsen	2,20	0,59	2,00	0,56

Ledamoten Klas Balkow har fått ersättning i egenskap av vd och koncernchef i bolaget.

Könsfördelning i styrelsen bland de bolagsstämvalda ledamöterna har under verksamhetsåret varit fem män och tre kvinnor. Fördelningen blir således 62,5 procent män och 37,5 procent kvinnor. Föregående år var motsvarande fördelning densamma.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare har utgjorts av grundlön, rörliga ersättningar och pensionspremier. Med andra ledande befattningshavare avses de sex personer som tillsammans med den verkställande direktören under räkenskapsåret utgjort koncernledning.

För sammansättningen av koncernledningen per 2011-04-30, se sidan 79 i den tryckta årsredovisningen.

	2010/11				2009/10			
	Fast lön	Rörlig ers. STI	Rörlig ers. LTI ¹	För-måner	Fast lön	Rörlig ers. STI	Rörlig ers. LTI ¹	För-måner
Löner till ledande befattningshavare								
Klas Balkow, VD	4,2	0,6	0,6	0,2	3,9	1,4	0,5	0,2
Vice verkställande direktör ²	2,4	0,3	0,4	0,1	1,3	0,3	0,2	0,1
Andra ledande befattningshavare (5 respektive 6 stycken)	6,2	0,5	0,8	0,4	7,8	1,9	0,8	0,4
Summa ledningen	12,8	1,4	1,8	0,7	13,0	3,6	1,5	0,7

¹ LTI (Long term incentive program) avser bokförd kostnad, men ej definitiv ersättning avseende LTI 2008, LTI 2009 och LTI 2010. Se nedan beskrivning av STI (Short term incentive program) respektive LTI.

² 2009/10 avser ersättningen till vvd tiden från utnämningen (7 av 12 månader). Resterande del av ersättningen redovisas under andra ledande befattningshavare.

	2010/11		2009/10	
	Avgifts-baserad	Förmåns-baserad	Avgifts-baserad	Förmåns-baserad
Pensionskostnader till ledande befattningshavare				
Klas Balkow, VD	1,5	0,0	1,4	0,0
Vice verkställande direktör ²	0,7	0,0	0,4	0,0
Andra ledande befattningshavare (5 respektive 6 stycken)	2,2	0,0	3,7	0,0
Summa ledningen	4,4	0,0	5,5	0,0

Enligt anställningsavtalet med verkställande direktören är den ömsesidiga uppsägningstiden sex månader. Vid uppsägning från bolagets sida tillkommer 12 månaders lön. Under uppsägningstiden utgår gällande lön och för-måner. Pensionsåldern är 65 år och nuvarande pensionspremie motsvarar 1,5 Mkr.

Lön och övriga ersättningar till vd beslutas av styrelsen och bereds av ett inom styrelsen utsett ersättningsutskott. Lönen revideras i slutet av varje kalenderår.

För andra ledande befattningshavare beslutas löner och övriga ersättningar av den verkställande direktören med stöd av ersättningsutskottet inom den ram som beslutats av styrelsen.

När det gäller rörliga ersättningar fastställs principerna av årsstämman. Målen bereds i ersättningsutskottet och beslutas av styrelsen. Två olika typer har funnits under året, STI och LTI.

Reservering av STI samt LTI sker löpande i respektive års bokslut. Samtliga ledande befattningshavare har rätt till årliga pensionspremier i huvudsak enligt gällande ITP-plan. Pensionsåldern varierar mellan 65 och 67 år.

Könsfördelningen bland de ledande befattningshavarna i moderbolaget tillika koncernen var under verksamhetsåret sju män och en kvinna. Fördelningen blir således 87 procent män och 13 procent kvinnor. Föregående år var fördelningen densamma.

Mer information om beslutsprocesser i koncernen återfinns även på sidan 52-54 i den tryckta årsredovisningen.

Ersättningsprinciper:

De övergripande principerna för ersättning till ledande befattningshavare ska utgå från befattningen, den individuella prestationen, koncernens resultat och att ersättningen ska vara konkurrenskraftig i anställningslandet. Den sammanlagda ersättningen till ledande befattningshavare ska bestå av fast lön, rörlig lön i form av kortsiktigt incitament baserat på årliga prestationsmål, långsiktigt incitament baserat på fleråriga prestationer, pension och andra förmåner. Till detta kommer villkor vid uppsägning och avgångsvederlag.

Clas Ohlson ska sträva efter att erbjuda en konkurrenskraftig total ersättningsnivå med tyngdpunkt på betalning efter prestation. Detta innebär att den rörliga ersättningen kan utgöra en betydande andel av den totala ersättningen. Målet är att den fasta ersättningen skall befinna sig i den jämförbara marknads median medan den totala ersättningen, när Clas Ohlson AB når eller överträffar sina mål, ska vara i marknads övre kvartil.

Fast lön

Fast lön ska utgöra grunden för den totala ersättningen. Lönen ska vara relaterad till den relevanta marknaden och avspegla omfattningen av det ansvar som arbetet innebär. Den fasta löns utveckling ska bero på hur väl arbetet utförs samt hur väl medarbetaren utvecklar sina kompetenser för att anta framtida arbetsuppgifter med större ansvar. Den fasta lönen ska ses över årligen för att säkerhetsställa marknadsmässig och konkurrenskraftig fast lön.

Rörlig lön (Short Term Incentive "STI")

Ledande befattningshavare ska utöver den fasta lönen kunna erhålla STI för resultat som överskrider en eller flera förutbestämda prestationsnivåer under ett verksamhetsår. Klart definierade prestationsmål bestäms årligen av styrelsen eller av personer som styrelsen utser. Prestationsmålen kan vara verksamhetsanknutna, finansiella och personliga.

Ersättningen från STI-programmet har en begränsning (tak), vilket gör att Clas Ohlson från början kan beräkna maximala ersättningsnivåer. I den mån en prestation inte motsvarar lägsta prestationsnivå utgår ingen STI. STI ska vara beroende av position och får uppgå till maximalt 50 procent av lönen vid uppnående av så kallad tak-nivå, vilket också utgör maximalt utfall av STI.

Långsiktiga incitamentsprogram (Long Term Incentive "LTI")

Syftet med de långsiktiga incitamentsprogrammen är att skapa förutsättningar för att behålla och rekrytera kompetent personal till koncernen, tillhandahålla konkurrenskraftig ersättning samt förena aktieägarnas och de ledande befattningshavarnas intressen.

Långsiktiga incitamentsprogram som ger anställda rätt att förvärva aktier förutsätter godkännande av bolagsstämman. Under räkenskapsåret har LTI 2008, LTI 2009 och LTI 2010 pågått. Efter räkenskapsårets slut har LTI 2008 avslutats och LTI 2011 igångsatts. LTI 2008, LTI 2009, LTI 2010 och LTI 2011 är aktiematchnings- och resultatbaserade personaloptionsprogram.

Långsiktiga incitamentsprogram LTI 2008, LTI 2009 och LTI 2010

LTI 2008 godkändes på en extra bolagsstämman 2008 och LTI 2009 respektive LTI 2010 godkändes på årsstämmorna 2008 och 2009. Programmen omfattar 30-45 ledande befattningshavare och andra personer som bedöms kunna påverka Clas Ohlsons utveckling långsiktigt.

För att delta i programmet måste de anställda förvärva B-aktier i Clas Ohlson som motsvarar ett värde om minst 5 procent och högst 10 procent av deras årliga fasta lön. Deltagarna har förvärvat Clas Ohlson B-aktier, till marknadspris, vilka företaget senare kommer att matcha (1:1) vederlagsfritt genom tilldelning av aktier. Om den anställda har kvar de förvärvade aktierna och fortfarande är anställd inom koncernen tre år efter datumet för förvärvet, kommer bolaget att tilldela den anställda matchningsaktierna.

Den anställda kan också tilldelas resultatbaserade personaloptioner. Personaloptionerna tilldelas vederlagsfritt och varje personaloption berättigar innehavaren att förvärva en Clas Ohlson B-aktie. Priset per aktie när optionen när optionen nyttjas beräknas till 110 procent av medeltalet av för var börsdag fastställd volymviktad genomsnittlig betalkurs för bolagets B-aktie på Nasdaq OMX Stockholm under en period av 10 börsdagar före förvärvspe-

riodens början. Lösenpriset för LTI 2009 och LTI 2010 har fastställts till 98,10 kr respektive 141,30 kr. Optionerna kan utnyttjas tidigast tre år och senast sju år från den dag då optionerna tilldelades. För att optionen ska kunna utnyttjas måste innehavaren fortfarande vara anställd inom Clas Ohlson-koncernen och behållit sin personliga investering under tre år från datumet för tilldelningen. Innehavet av optionerna medför inga rättigheter att få kompensation för utdelning för de underliggande aktierna.

Antalet personaloptioner som får utnyttjas är beroende av det antal B-aktier som den anställda har förvärvat inom ramen för programmet, samt om bolagets tillväxt respektive vinsttillväxt under de tre första räkenskapsåren ökar till de nivåer som styrelsen beslutat. Dessa fastställda nivåer är; "Entry", "Target" och "Stretch", med en linjär ökning mellan varje resultatnivå.

"Entry" är en miniminivå, som måste överskridas för att den anställdes personaloption skall kunna nyttjas. De tre nivåerna motsvarar nedanstående antal personaloptioner:

- Entry: 5 optioner per förvärvat B-aktie
- Target: 10 optioner per förvärvat B-aktie
- Stretch: 15 optioner per förvärvat B-aktie

Följaktligen är det totala antal personaloptioner som varje deltagare kan nyttja begränsat till 15 optioner per förvärvat B-aktie.

Kvalifikationsperioden och prestationsperioden för det långsiktiga incitamentsprogrammet LTI 2008 löpte under perioden 1 maj 2008 till 30 april 2011. Tilldelning av totalt 31 520 aktier genomfördes den 2 maj, efter räkenskapsårets slut, i enlighet med stämmobeslutet om aktiematchning med 1 aktie per köpt aktie till de deltagare som kvarstod i anställning efter den 3-åriga kvalifikationsperioden. Uppsatta prestationskriterier gällande genomsnittlig försäljningstillväxt och ökad vinst per aktie under perioden 2008-2011 uppnåddes inte vilket medförde att inga optioner tilldelades till deltagarna och att LTI 2008 därmed är avslutat.

Inga av optionerna för resterande program var möjliga att nyttja per 30 april 2011. Det antal som kan nyttjas efter tre år baseras dock på tillväxt och resultatmålen infriande. Det belopp som kostnadsförts baseras på nivåerna 0 optioner per aktie för LTI 2008, 10 optioner per aktie för LTI 2009 och 10 optioner per aktie för LTI 2010.

I enlighet med ovan kommer LTI 2009 och LTI 2010 att omfatta följande antal B-aktier och personaloptioner för de olika deltagarkategorierna om målnivån Target uppnås (se tabell nedan).

Den totala kostnaden som redovisats mot resultaträkningen för 2010/11 uppgår till 7,4 Mkr varav 1,2 Mkr är sociala avgifter.

Återköpta aktier för LTI-programmen

Clas Ohlson har under 2008, 2009 och 2010 återköpt Clas Ohlson B-aktier för att kunna uppfylla bolagets långsiktiga förpliktelser enligt incitamentsprogrammen. Aktierna är återköpta i syfte att tilldelas eller säljas till deltagarna. Clas Ohlson avser att sälja ytterligare aktier på marknaden i samband med att optioner nyttjas eller aktier tilldelas för att täcka betalningen av sociala kostnader.

Långsiktiga incitamentsprogram LTI 2009 och LTI 2010³

Deltagare	LTI 2009			LTI 2010		
	Matchningsaktier antal B-aktier ¹	Antal personaloptioner ¹	Målvärde Mkr ²	Matchningsaktier antal B-aktier ¹	Antal personaloptioner ¹	Målvärde Mkr ²
VD	3602	36020	1,0	3197	31970	1,4
Andra medlemmar av koncernledningen	4846	48460	1,4	4863	48630	2,2
Övriga deltagare	23352	233520	6,6	21659	216590	10,0
Totalt	31800	318000	9,0	29719	297190	13,6

¹ Antalet aktier och personaloptioner kan komma att räknas om i händelse av eventuell nyemission.

² Programmets målvärde beräknas utifrån det verkliga värdet på tilldelningsdagen. Aktiens värde på tilldelningsdagen uppgick till 77,22 kr (LTI 2009)/ 116,49 kr (LTI 2010) och det verkliga värdet på optionen uppgick till 20,44 kr (LTI 2009)/ 33,47 kr (LTI 2010). För att beräkna optionernas verkliga värde har den binomiala modellen för optionsvärdering använts. Värdena har justerats för diskonterade värdet av framtida utdelningar.

³ Initialt vid programmets start förvärvade deltagarna 35767 respektive 30614 aktier inom ramen för LTI 2009 och LTI 2010.

Not 7 Ersättning till revisorer

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Öhrings PricewaterhouseCoopers				
Revisionsuppdraget	2,4	2,0	1,1	1,1
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdraget	0,2	0,2	0,2	0,2
Skatterådgivning	0,5	0,8	0,2	0,5
Övrigt	0,1	0,1	0,1	0,1
Summa	3,2	3,1	1,6	1,9

Not 8 Finansiella intäkter och kostnader

Finansiella intäkter är fördelade enligt nedan:

Koncernen	2010/11	2009/10
	Ränteintäkter	3,2
Summa koncernen	3,2	2,4
Moderbolaget		
Ränteintäkter	0,2	0,1
Ränteintäkter dotterföretag	6,6	3,3
Summa moderbolaget	6,8	3,4

Finansiella kostnader är fördelade enligt nedan:

Koncernen	2010/11	2009/10
	Räntekostnader	-11,3
Moderbolaget		
Räntekostnader	-11,3	-4,6
Räntekostnader dotterföretag	-4,1	-2,0
Summa moderbolaget	-15,4	-6,6

Not 9 Inkomstskatt

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Skatt på årets resultat				
Inkomstskatt på årets resultat	73,8	148,5	52,0	124,8
	73,8	148,5	52,0	124,8
Uppskjuten skatt				
Uppskjuten skatt avseende temporära skillnader	58,8	6,9	0,0	0,0
Uppskjuten skatt avseende skattevärde i aktiverade underskottsavdrag	2,0	0,0	0,0	0,0
	60,8	6,9	0,0	0,0
Totalt redovisad skatte- kostnad	134,6	155,4	52,0	124,8

Avstämning mellan gällande skattesats och effektiv skattesats

	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Redovisat resultat före skatt	499,0	588,2	158,2	471,3
Inkomstskatt beräknad enligt nationella skattesatser gällande för resultat i respektive land (26-28%)	-134,2	-156,1	-41,6	-124,0
Skatteeffekt av:				
Ej avdragsgilla kostnader	-2,8	-1,7	-2,4	-1,6
Skattepliktig intäkt som periodiserats i redovisningen	0,0	0,0	-7,8	0,0
Utnyttjat underskott som tidigare inte redovisats	2,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	0,6	2,4	0,0	0,8
Justering tidigare taxering	-0,2	0,0	-0,2	0,0
Redovisad skattekostnad	-134,6	-155,4	-52,0	-124,8
Gällande skattesats för inkomstskatt, %	26,9	26,5	26,3	26,3
Effektiv skattesats, %	27,0	26,4	32,9	26,5
Uppskjutna skatteposter som har redovisats direkt mot eget kapital	0,0	-0,6	0,0	0,0

Koncernen	2010/11	2009/10
	Redovisade uppskjutna skattefordringar och -skatteskulder	
Inventarier, verktyg och installationer	-2,1	-4,7
Varulager	0,0	1,1
Internvinst i varulager	-7,7	31,9
Skattemässig periodisering	8,2	2,7
Pensioner	0,2	0,1
Avskrivningar utöver plan	-74,1	-60,4
Periodiseringsfonder	-77,0	-60,4
Underskott i juridiska personer	2,0	0,0
Summa uppskjuten skattefordran (+) uppskjuten skatteskuld (-), netto	-150,5	-89,7
Uppskjuten skattefordran	10,4	0,3
Uppskjuten skatteskuld	-160,9	-90,0

Koncernen har inga orevisade uppskjutna skattefordringar eller skatteskulder på temporära skillnader.

Koncernen	Belopp vid årets ingång	Redovisat över resultat-räkningen	Belopp vid årets utgång
	Förändring av uppskjuten skatt i temporära skillnader under året		
Inventarier, verktyg och installationer	-4,7	2,6	-2,1
Varulager	1,1	-1,1	0,0
Internvinst i varulager	31,9	-39,6	-7,7
Skattemässig periodisering	2,7	5,5	8,2
Pensioner	0,1	0,1	0,2
Avskrivningar utöver plan	-60,4	-13,7	-74,1
Periodiseringsfonder	-60,4	-16,6	-77,0
Underskott i dotterbolag	0,0	2,0	2,0
Summa	-89,7	-60,8	-150,5

Not 10 Vinst per aktie

	2010/11	2009/10
<i>Vinst per aktie före utspädning</i>		
Årets resultat	364,4	432,8
Genomsnittligt antal aktier före utspädning	63,8	64,4
Vinst per aktie före utspädning	5,71	6,72
<i>Vinst per aktie efter utspädning</i>		
Årets resultat	364,4	432,8
Genomsnittligt antal aktier efter utspädning	63,9	64,4
Vinst per aktie efter utspädning	5,71	6,72

Vinst per aktie före och efter utspädning

Beräkningen av vinst per aktie har baserats på årets resultat hänförligt till moderbolagets aktieägare uppgående till 364,4 Mkr (432,8 Mkr) och på ett vägt genomsnitt antal utestående aktier före respektive efter utspädning under såväl 2009/10 som 2010/11.

Not 11 Utdelning per aktie

De utdelningar som betalades ut under 2010/11 och 2009/10 uppgick till 238,9 Mkr (3,75 kr per aktie) respektive 192,8 Mkr (3,00 kr per aktie). På årsstämman den 10 september 2011 kommer en utdelning avseende år 2010/11 på 3,75 kr per aktie, totalt 246 Mkr, att föreslås. Den föreslagna utdelningen har inte redovisats som skuld i dessa finansiella rapporter.

Not 12 Anläggningstillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Byggnader och mark				
Ingående anskaffningsvärde	681,3	376,9	678,9	376,4
Årets anskaffningar	25,3	2,5	25,3	0,6
Omklassificeringar	31,5	301,9	31,5	301,9
Omräkningsdifferenser	-0,6	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	737,5	681,3	735,7	678,9
Ingående avskrivningar	137,9	113,6	137,4	113,1
Årets avskrivningar	29,0	24,3	28,7	24,3
Omräkningsdifferenser	-0,5	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	166,4	137,9	166,1	137,4
Utgående planenligt restvärde	571,1	543,4	569,6	541,5
Bokfört värde mark	6,5	6,4	6,5	6,4
Inventarier, verktyg och installationer				
Ingående anskaffningsvärde	1 139,7	814,1	790,4	486,3
Årets anskaffningar	219,2	135,5	54,8	73,4
Omklassificeringar	21,0	264,2	21,0	264,2
Försäljningar och utrangeringar	-34,3	-64,4	-16,9	-33,4
Omräkningsdifferenser	-44,1	-9,7	0,0	0,0

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 301,5	1 139,7	849,3	790,4
Ingående avskrivningar	352,1	304,9	239,0	202,4
Årets avskrivningar	129,9	104,0	77,3	63,5
Försäljningar och utrangeringar	-32,5	-54,4	-15,4	-26,9
Omräkningsdifferenser	-12,9	-2,4	0,0	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	436,6	352,1	300,9	239,0
Utgående planenligt restvärde	864,9	787,6	548,4	551,4
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>				
Aktiverade IT- och programvarukostnader				
Ingående anskaffningsvärde	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets anskaffningar	33,9	0,0	33,9	0,0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	33,9	0,0	33,9	0,0
Ingående avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	0,4	0,0	0,4	0,0
Utgående ackumulerade avskrivningar	0,4	0,0	0,4	0,0
Utgående planenligt restvärde	33,5	0,0	33,5	0,0
Pågående nyanläggningar				
Ingående anskaffningsvärde	34,5	423,2	34,5	423,2
Årets anskaffningar	18,0	177,4	18,0	177,4
Omklassificeringar	-52,5	-566,1	-52,5	-566,1
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	0,0	34,5	0,0	34,5
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				
Ingående anskaffningsvärde	1,0	2,0	360,5	41,1
Minskning/ökning av långfristiga fordringar	9,9	-1,0	86,2	314,7
Ökning av andelar i koncernföretag	0,0	0,0	0,0	4,7
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	10,9	1,0	446,7	360,5
Verkligt värde	10,9	1,0	446,7	360,5
Investeringsåtaganden				
Kontrakterade investeringar på balansdagen som ännu inte redovisas i de finansiella rapporterna uppgår till följande belopp:				
Byggnader och mark	0,1	48,0	0,1	48,0
Inventarier, verktyg och installationer	116,5	7,0	47,5	7,0

Not 13 Varulager

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Handelsvaror	1 429,2	1 204,1	1 020,7	866,3
Summa	1 429,2	1 204,1	1 020,7	866,3
Kostnad för sålda varor	3 401,7	3 287,9	3 388,6	3 201,5
Varav inkurans	20,4	15,6	14,8	10,1

Inkurans beräknas enligt individuell bedömning utifrån åldersanalys i butiker och distributionscentral.

Not 14 Kundfordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Kundfordringar	15,7	30,1	9,4	9,0
Summa	15,7	30,1	9,4	9,0
Verkligt värde	15,7	30,1	9,4	9,0

Not 15 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Förutbetalda hyror	65,6	47,8	35,5	24,9
Förutbetalda varukostnader	28,3	20,1	26,9	16,2
Övriga förutbetalda kostnader	36,6	43,3	6,8	21,1
Summa	130,5	111,2	69,2	62,2

Not 16 Likvida medel

Koncernen	2010/11	2009/10
Kassa och bank	132,6	98,8
Summa koncernen	132,6	98,8

Utnyttjad checkräkningskredit, vilken ej ingår i likvida medel, uppgick vid årets slut i koncernen till 261,7 Mkr, se not 20.

Outnyttjad checkräkningskredit, vilken ej ingår i likvida medel, uppgick vid årets slut i koncernen till 88,3 Mkr.

Not 17 Terminkontrakt

Per balansdagen finns utestående kassaflödessäkringar enligt tabell nedan.

Valutapar	Bokfört och verkligt värde		Nominellt belopp		Genomsnittlig återstående löptid i mån.	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Säljer/Köper						
NOK/SEK	-1,6	0,6	183,1	196,2	2	2
USD/SEK	-7,0	1,4	84,1	57,8	2	1
Total	-8,6	2,0	267,2	254,0		

Terminkontrakten tillhör kategorin derivat som används för säkringsändamål. Samtliga derivat är värderade till verkligt värde, fastställt genom användning av kurser för valutaterminer på balansdagen, det vill säga nivå 2 i verkligt värde hierarkin enligt IFRS 7.

I valutaparen finns per 2011-04-30 endast negativa marknadsvärden. Terminkontrakt med negativa marknadsvärden uppgår totalt till 8,6 Mkr (0,3 Mkr), vilket redovisas inom övriga kortfristiga skulder.

Uppskjutet skatt har beaktats med 2,3 Mkr och resterande verkligt värde om 6,3 Mkr har redovisats mot säkringsreserven inom eget kapital.

Not 18 Eget kapital

Totalt antal stamaktier är 65 600 000 (2009/10: 65 600 000) med kvotvärde 1,25. Antal A-aktier uppgår till 5 760 000 medan antal B-aktier uppgår till 59 840 000. Varje aktie av serie A berättigar till tio röster medan varje aktie av serie B berättigar till en röst. Alla emitterade aktier är till fullo betalda. Bolaget har utestående aktieoptionsprogram, vars utfall har säkrats genom återköp av 1 890 000 B-aktier. Antal utestående aktier vid årets slut uppgick till 63 710 000. Genomsnittligt antal aktier före och efter utspädning redovisas i not 10.

Koncernens reserver består av omräkningsdifferenser uppgående till -69,6 Mkr (-18,7 Mkr), samt säkringsreserv uppgående till -6,3 Mkr (1,4 Mkr).

Not 19 Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelser avser anställda i dotterföretag i Norge. Pensionen är förmånsbestämd vilket innebär att ersättningar till anställda och före detta anställda baseras på lön vid pensioneringstidpunkten och antal tjänsteår. Förpliktelserna är tryggade i försäkringsbolaget Storebrand AS.

Koncernen	2010/11	2009/10
Överskott(-)/förpliktelser(+) i balansräkningen för:		
Pensionsförmåner	0,3	0,3
Summa koncernen	0,3	0,3

Koncernen	2010/11	2009/10
Redovisning i resultaträkningen avseende:		
Pensionsförmåner	0,3	0,6
Summa koncernen	0,3	0,6

Pensionsförmåner

De belopp som redovisas i balansräkningen har beräknats enligt följande:

	2010/11	2009/10	2008/09	2007/08	2006/07
Nuvärde för fond- erade förpliktelser	8,7	9,0	9,7	9,4	17,9
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	-8,6	-9,3	-8,0	-6,6	-10,1
Oredovisade aktua- riella vinster/förluster	0,2	0,6	-1,6	-3,4	-6,9
Tillgång/skuld i balansräkningen	0,3	0,3	0,1	-0,6	0,9

De belopp som redovisas i resultaträkningen är följande:

	2010/11	2009/10	2008/09
Kostnader för tjänstgöring under inne- varande år	0,4	0,5	0,7
Räntekostnad	0,4	0,3	0,4
Förväntad avkastning på förvaltnings- tillgångar	-0,5	-0,3	-0,3
Aktuariella nettovinster/förluster redo- visade under året	0,0	0,1	0,2
Summa, ingår i personalkostnader	0,3	0,6	1,0

Av den totala kostnaden ingick 0,0 Mkr (0,1 Mkr) i posten Kostnad för sålda varor, 0,2 Mkr (0,3 Mkr) i Försäljningskostnader och 0,1 Mkr (0,2 Mkr) i Administrationskostnader.

Den faktiska avkastningen på förvaltningstillgångar uppgick till 0,3 Mkr (0,3 Mkr).

Förändringar i den tillgång/skuld som redovisas i balansräkningen är:

	2010/11	2009/10
Vid årets början	0,3	0,1
Valutakursdifferenser	0,0	0,0
Summa kostnader redovisade i resultaträkningen	0,3	0,6
Erlagda avgifter	-0,3	-0,4
Vid årets slut	0,3	0,3

De viktigaste aktuariella antagandena som användes var följande:

	2010/11	2009/10
Diskonteringsränta, %	4,0	4,5
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar, %	5,4	5,7
Framtida löneökningar, %	4,0	4,5
Framtida pensionsökningar, %	1,3	1,4
Uppskattad genomsnittlig återstående tjänstetid, år	6	7

Avgiftsbestämda planer

Avgiftsbestämda planer förekommer i Sverige, Norge och Finland. Betalning till dessa sker löpande enligt reglerna i respektive plan.

	2010/11	2009/10
Koncernen	42,5	38,9
Moderbolaget	27,4	23,6

Av koncernens totala kostnad för avgiftsbestämda planer avser 8,6 Mkr (8,6 Mkr) ITP-plan finansierad i Alecta. Alectas överskott kan fördelas till försäkringstagarna och/eller de försäkrade. Vid utgången av 2010 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 146 procent (2009: 141 procent). Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

Not 20 Finansiella instrument

Finansiella instrument per kategori

Tillgångar	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Derivat för säkringsändamål:				
Derivatinstrument	0,0	2,3	0,0	0,0
Låne- och kundfordringar:				
Kundfordringar	15,7	30,1	9,4	9,0
Likvida medel	132,6	98,8	70,2	62,1
Summa	148,3	131,2	79,6	71,1

Skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Derivat för säkringsändamål:				
Derivatinstrument	8,6	0,3	0,0	0,0
Övriga finansiella skulder:				
Banklån	300,0	100,0	300,0	100,0
Leverantörsskulder och andra skulder	1087,6	1006,1	1050,4	884,9
Summa upplåning	1396,2	1106,4	1350,4	984,9

Finansiella skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Leverantörsskulder	329,5	403,3	281,9	326,4
Övriga kortfristiga skulder	37,3	17,2	11,2	10,4
Summa	366,8	420,5	293,1	336,8
Verkligt värde	366,8	420,5	293,1	336,8

Genomsnittlig kredittid för leverantörsskulderna är 44 dagar (41 dagar) och för övriga kortfristiga skulder 19 dagar (15 dagar).

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Långfristig del				
Banklån	300,0	100,0	300,0	100,0
Kortfristig del				
Checkräkningskrediter	261,7	171,4	261,7	171,4
Summa upplåning	561,7	271,4	561,7	271,4

Samtliga banklån och checkräkningskrediter är i SEK. Banklånet omsätts månadsvis och beräknas löpa fram till 2012. För närvarande är den genomsnittliga räntan 1,85 procent per år. På checkräkningskrediten löper rörlig ränta. Under året har den genomsnittliga räntan varit 1,78 procent.

I summa upplåning ingår banklån och checkräkningskredit mot säkerhet på 97,0 Mkr (97,0 Mkr). Säkerhet för banklån utgörs av företags- och fastighetsintekningar. Kreditlimiten på checkräkningskrediten uppgår till 350 Mkr (350 Mkr). Moderbolagets kredit ingår i en Cashpool för koncernen där utnyttjad kredit uppgick till 261,7 Mkr.

Det verkliga värdet på upplåning motsvarar dess redovisade värde, eftersom diskonteringseffekten inte är väsentlig.

Not 21 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Upplupna lönekostnader	73,1	80,9	40,9	48,8
Upplupna semesterlönekostnader	125,7	115,0	77,8	68,2
Upplupna sociala avgifter	65,8	60,1	54,6	47,4
Övriga poster	108,8	14,8	44,8	15,0
Summa	373,4	270,8	218,1	179,4

Not 22 Övriga avsättningar

Avser avsättningar för garantiåtaganden, outlösta presentkort och öppet köp som alla förväntas tas i anspråk under det nästkommande räkenskapsåret. Avsättningen för beräknade framtida garantiåtaganden motsvaras av årets garantikostnader med beaktande av garantitidens längd. 30 dagars öppet köp gäller i köpvillkoren. Avsättningen för öppet köp är beräknad enligt dessa villkor, med beaktande av bedömd returreringsfrekvens.

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Ingående avsättningar	21,6	21,8	12,6	12,4
lanspråktagande under året	-21,6	-21,8	-12,6	-12,4
Avsatt under året	23,4	21,6	13,3	12,6
Summa övriga avsättningar	23,4	21,6	13,3	12,6
Posternas fördelning:				
Garantiåtaganden	7,9	7,3	4,5	4,4
Öppet köp och outlösta presentkort	15,5	14,3	8,8	8,2
Summa övriga avsättningar	23,4	21,6	13,3	12,6

Not 23 Koncerninterna transaktioner

Av moderbolagets fakturerade försäljning avser 1747,9 Mkr (2000,9 Mkr) koncernintern försäljning. Av dessa avser 1543,7 Mkr (1706,8 Mkr) försäljning till Clas Ohlson AS i Norge, 191,8 Mkr (284,2 Mkr) försäljning till Clas Ohlson OY i Finland och 12,4 Mkr (9,9 Mkr) försäljning till Clas Ohlson Ltd i Storbritannien. Några inköp från dotterbolag har ej förekommit.

Not 24 Andelar i koncernföretag

Dotterföretaget Clas Ohlson AS i Norge, med organisationsnummer NO 937402198 och med säte i Oslo, 10 000 aktier à nominellt 100 kronor. Ågarandel 100 procent. Bokförd värde 50 475 kronor.

Dotterföretaget Clas Ohlson OY i Finland, med organisationsnummer FI 1765891-7 och med säte i Helsingfors, 500 000 aktier à nominellt 1 euro. Ågarandel 100 procent. Bokförd värde 30,4 Mkr, varav värde av aktieägartillskott 25,8 Mkr.

Dotterföretaget Clas Ohlson Ltd i Storbritannien, med organisationsnummer 6298382, 300 000 aktier à nominellt 1 GBP. Ågarandel 100 procent. Bokförd värde 4,0 Mkr.

Dotterföretaget Clas Ohlson Ltd i Shanghai, med organisationsnummer 310000400574190, 900 000 aktier à nominellt 1 USD. Ågarandel 100 procent. Bokförd värde 11,3 Mkr. Utdelning från dotterföretaget i Shanghai har skett med 0,0 Mkr (0,1 Mkr).

Not 25 Bokslutsdispositioner

Moderbolaget	2010/11	2009/10
Skillnaden mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan på:		
- inventarier, verktyg och installationer	-52,9	-53,6
- byggnader och mark	1,0	1,0
till periodiseringsfond		
Tax 2012 respektive 2011	-63,0	-158,0
Summa moderbolaget	-114,9	-210,6

Not 26 Kassa och bank

Moderbolaget	2010/11	2009/10
Kassa och bank	70,2	62,1
Summa moderbolaget	70,2	62,1

Utnyttjad checkräkningskredit, vilken ej ingår i kassa och bank, uppgick vid årets slut till 261,7 Mkr (171,4 Mkr). Krediten ingår i en Cashpool för koncernen där utnyttjad kredit uppgick till 261,7 Mkr, se not 20.

Not 27 Obeskattade reserver

Moderbolaget	2010/11	2009/10
Ackumulerad skillnad mellan bokförda avskrivningar och avskrivningar enligt plan på:		
- inventarier, verktyg och installationer	275,1	222,2
- byggnader och mark	6,8	7,8
Avsättning till periodiseringsfond		
Tax 2010	71,6	71,6
Tax 2011	158,0	158,0
Tax 2012	63,0	-
Summa moderbolaget	574,5	459,6

Not 28 Ställda säkerheter

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Likvida medel	14,0	12,7	0,0	0,0
Fastighetsinteckningar	23,0	23,0	23,0	23,0
Företagsinteckningar	74,0	74,0	74,0	74,0
Summa säkerheter	111,0	109,7	97,0	97,0

Ovan angivna säkerheter, för egna förpliktelser, är till kreditinstitut och är generell säkerhet för valutaterminskontrakt samt utnyttjade checkräkningskrediter, vilka vid årets slut uppgick till 261,7 Mkr i koncernen och i moderbolaget. Vid årets utgång uppgick utnyttjade checkräkningskrediter till 88,3 Mkr i koncernen samt moderbolaget.

Not 29 Ansvarsförbindelser och åtaganden

Moderbolaget	2010/11	2009/10
Ansvarsförbindelser		
Borgen till förmån för koncernföretag avseende framtida hyresåtaganden	237,9	226,8

Åtaganden

Samtliga butikslokaler, utom den i Insjön, förhyrs och behandlas som operationell leasing. Bolagets ambition är att hyran i huvudsak ska vara fast och inte baseras på butikernas omsättning. Avtalstiden uppgick per 2011-04-30 till i genomsnitt 5 år.

Avtalade hyresavtal är beräknade enligt 2011 års hyresnivå.

	2010/11	2009/10			
Räkenskapsårets hyror och leasingavgifter	193,5	150,2			
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015-
Avtalade framtida hyror	211,5	220,1	208,6	176,6	693,1

Not 30 Transaktioner med närstående

Antalet aktieägare i moderbolaget uppgick vid verksamhetsårets slut till 28 333. Störst ägarandel har Clas Ohlsons ättlingar Mary Haid, Helena Ek-Tidstrand och Johan Tidstrand med 40 procent av kapitalet och 64 procent av rösterna. Några transaktioner med närstående har ej skett under verksamhetsåret. När det gäller ersättningen till styrelse och ledande befattningshavare framgår detta av not 6 i årsredovisningen.

Not 31 Medelantalet anställda

	Koncernen		Moderbolaget	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Sverige	1 289	1 275	1 289	1 275
– varav kvinnor	(542)	(523)	(542)	(523)
Summa Norge	548	481		
– varav kvinnor	(208)	(188)		
Summa Finland	168	164		
– varav kvinnor	(67)	(66)		
Summa Storbritannien	181	105		
– varav kvinnor	(92)	(56)		
Summa Kina	33	23		
– varav kvinnor	(25)	(17)		
Totalt	2 219	2 048	1 289	1 275
– varav kvinnor	932	881	542	523

Medelantalet anställda beräknas på totalt antal arbetade timmar i förhållande till total årsarbetstid. För mer information gällande våra medarbetare, se sidan 38-41 i den tryckta årsredovisningen.

Not 32 Redovisning i segment

Clas Ohlson har följande segment: Sverige, Norge, övriga segment (Finland och UK) samt koncerngemensamt. Koncerngemensamt segment avser de koncerngemensamma funktioner som bistår försäljningsorganisationerna med inköp, distribution, marknadsföring, ledning och övrig support. Stor del av koncernens värdeskapande sker i koncerngemensamt segment. Koncernens interprissättning har anpassats efter dessa förutsättningar. Transaktionerna mellan koncerngemensamt och försäljningsorganisationerna utgörs i första hand av leveranser och betalning för varor, intermeditering av utförda tjänster samt räntor på koncerninterna lån. Det resultatmåt som redovisas per segment utgörs av rörelseresultatet. Clas Ohlson har inte några kunder, som enskilt står för mer än 10 procent av koncernens omsättning.

	2010/11	2009/10
Nettoomsättning per segment (Mkr)		
Sverige	2 871,5	2 752,1
Norge	2 281,5	2 219,9
Finland och UK	675,0	583,8
Koncerngemensamt	1 747,9	2 000,9
Eliminering av försäljning till andra segment	-1 747,9	-2 000,9
Totalt	5 828,0	5 555,8
Rörelseresultat per segment (Mkr)		
Sverige	91,5	93,5
Norge	69,0	81,1
Finland och UK	16,0	16,7
Koncerngemensamt	330,6	399,2
Totalt	507,1	590,5

Tillgångar per segment (Mkr)

Sverige	512,8	524,1
Norge	466,3	398,8
Finland och UK	357,6	268,2
Koncerngemensamt	1 749,6	1 552,9
Totalt	3 086,3	2 744,0

Likvida medel ingår inte i ovanstående tabell.

Investeringar och avskrivningar per segment (Mkr)

	Investeringar		Avskrivningar	
	2010/11	2009/10	2010/11	2009/10
Sverige	36,2	38,0	27,6	23,8
Norge	85,9	35,2	30,3	26,2
Finland och UK	79,6	31,1	22,2	15,6
Koncerngemensamt ¹	94,7	212,4	79,2	64,6
Totalt	296,4	316,7	159,3	130,2

¹ Investeringar i immateriella anläggningstillgångar uppgår till 33,9 Mkr (0 Mkr). Avskrivningar hänförliga till immateriella anläggningstillgångar uppgår till 0,4 Mkr (0 Mkr).

Not 33 Händelser efter årets slut

Försäljningen under maj ökade med 8 procent till 414 Mkr (384 Mkr). I lokala valutor ökade försäljningen med 12 procent. Jämfört med samma månad föregående år har nittionio butiker tillkommit och det totala antalet butiker uppgick per den sista maj till 139 butiker. Distanshandeln uppgick till 6 Mkr vilket är oförändrat mot motsvarande period föregående år.

Försäljningskanaler (MSEK)

Länder			Procentuell förändring, lokal valuta	
	2011	2010	förändring	
Sverige	203	198	+ 3	+ 3
Norge	161	138	+ 17	+ 26
Finland	33	30	+ 8	+ 17
UK	17	18	- 5	+ 5
Summa	414	384	+ 8	+ 12

Årsstämman i Clas Ohlson AB gav den 11 september 2010 styrelsen mandat att under perioden fram till nästa årsstämma förvärva maximalt 820 000 aktier för att säkra företagsägarens intressen i samband med införandet av ett aktierelaterat incitamentsprogram, LTI 2011. Med stöd av detta bemyndigande har styrelsen beslutat att förvärva 126 520 aktier fram till årsstämman 2011. Förvärv kommer att ske på Nasdaq OMX Nordic Exchange Stockholm till ett pris inom det vid var tid registrerade kursintervallet. Bolagets innehav av Clas Ohlson aktier uppgick per den 30 april 2011 till 1 890 000 aktier motsvarande 3 procent av totala antalet registrerade aktier.

Not 34 Eventualförpliktelser och åtaganden

Koncernen har inga eventualförpliktelser.

Åtaganden

Samtliga butikslokaler, utom den i Insjön, förhyrs och behandlas som operationell leasing. Bolagets ambition är att hyran i huvudsak ska vara fast och inte baseras på butikernas omsättning. Avtalstiden uppgick per 2011-04-30 till i genomsnitt 6 år. Avtalade hyresavtal är beräknade enligt 2011 års hyresnivå.

Koncernen	2010/11		2009/10		
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015–
Räkenskapsårets hyror och leasingavgifter	476,7			383,7	
Avtalade framtida hyror	528,5	530,4	483,3	441,0	1 563,2

Årsredovisningens undertecknande

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och ger en rättvisande bild av koncernens ställning och resultat. Årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av moderbolagets ställning och resultat. Förvaltningsberättelsen för koncernen och moderbolaget ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som moderbolaget och de företag som ingår i koncernen står inför.

Insjön 2011-06-29

Anders Moberg
Styrelseordförande

Björn Haid

Sanna Suvanto-Harsaae

Lottie Svedenstedt

Urban Jansson

Cecilia Marlow

Edgar Rosenberger

Mikael Öberg
Arbetsagarrepresentant (Handels)

Caroline Persson
Arbetsagarrepresentant (Unionen)

Klas Balkow
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits 2011-07-04

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Annika Wedin
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Lennart Danielsson
Auktoriserad revisor

Balansräkningarna och resultaträkningarna ska fastställas på årsstämman den 10 september 2011.

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Clas Ohlson Aktiebolag (publ)
Org nr 556035-8672

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen och bokföringen samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning i Clas Ohlson AB (publ) för räkenskapsåret 2010-05-01-2011-04-30. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 50-76. Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av årsredovisningen samt för att internationella redovisningsstandarder IFRS sådana de antagits av EU och årsredovisningslagen tillämpas vid upprättandet av koncernredovisningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen, koncernredovisningen och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens och verkställande direktörens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen och verkställande direktören gjort när de upprättat årsredovisningen och koncernredovisningen samt att utvärdera den samlade informationen i årsredovisningen och koncernredovisningen. Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av bolagets resultat och ställning i enlighet med god redovisningssed i Sverige. Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS, sådana de antagits av EU, och årsredovisningslagen och ger en rättvisande bild av koncernens resultat och ställning. En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Förvaltningsberättelsen och bolagsstyrningsrapporten är förenliga med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget och för koncernen, disponerar vinsten i moderbolaget enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Insjön den 4 juli 2011

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Annika Wedin
Auktoriserad revisor
Huvudansvarig revisor

Lennart Danielsson
Auktoriserad revisor

Styrelse

Anders Moberg

Styrelseordförande sedan 2004, ledamot sedan 2003. Född 1950

Arbetslivserfarenhet:

Koncernchef i retailföretaget Majid Al Futtaim Group i Dubai 2007-2008, Koncernchef Royal Ahold 2003-

2007. Divisionschef Home Depot 1999-2002. Ett antal år på IKEA varav som koncernchef 1986-1999. **Övriga styrelseuppdrag:** Sverige: Husqvarna, Byggmax AB, ZetaDisplay AB, Rezidor AB, ITAB AB. Danmark: Biva A/S, DFDS. Finland: Ahlstrom OY. Holland: Hema B.V
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 1 400 000¹ Oberoende*

Klas Balkow

Verkställande direktör och koncernchef från och med 8 september 2007. Född 1965

Arbetslivserfarenhet:

VD för ett dotterföretag inom Axel Johnson-koncernen med ansvar för Aximage, ett affärsområde som innefattar flera butikskedjor samt agenturen för Fujifilm i Sverige och Norge. Dessförinnan Bredbandsbolaget. Tidigare under en tioårsperiod ett antal ledande befattningar inom Procter & Gamble i både Norden och USA. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot i Inflight Service Group.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 20713

Urban Jansson

Styrelseledamot sedan 2005 Född 1945. Högre bankutbildning (Skandinaviska Enskilda Banken).

Arbetslivserfarenhet:

Koncernchef Ratos 1992-1998, vice VD för Incentive 1990-1992, koncernchef HNJ Intressenter 1984-1990, olika ledande befattningar inom SEB 1972-1984. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande i Bergendahls, HMS Networks, Svedbergs med flera. Styrelseledamot i Höganäs, SEB med flera.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 15000 Oberoende*

Cecilia Marlow

Styrelseledamot sedan 2007 Född 1960. Civilekonom, Handelshögskolan i Stockholm

Arbetslivserfarenhet:

VD för Kronans Droghandel sedan 2008. Tidigare VD på JC/J-Store 2006-2007. VD Polarn&Pyret 2004-2006. VD Ordning&Reda 2001-2003. VD Publicis Welinder 1997-2001. **Övriga styrelseuppdrag:** Ledamot i Hand in Hand.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 0 Oberoende*

Björn Haid

Styrelseledamot sedan 1990. Född 1945

Clas Ohlsons dotterson.

Arbetslivserfarenhet:

Sortimentsutveckling på Clas Ohlson under åren 1965-2006.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 395 500

Lottie Svedenstedt

Styrelseledamot sedan 2004 Född 1957. Juristexamen, Uppsala Universitet.

Arbetslivserfarenhet:

Koncernchef KID Interiör 2006-2007. Egen konsultverksamhet inom organisations- och ledarskapsutveckling 2000-2006. Affärsområdeschef IKEA of Sweden 1998-2000. Deputy General Manager Inter IKEA Systems BV 1996-1998. VD Inter IKEA Systems AS 1993-1996. Regionchef H&M 1989-1992. **Övriga styrelseuppdrag:** Styrelseordförande i MiL Institute. Ledamot i Stadium AB, Stampen AB, Global Health Partner AB, Byggmax AB, Thule Group AB, Swedavia AB med flera.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 3300 Oberoende*

Sanna Suvanto-Harsaae

Styrelseledamot sedan 2010 Född 1966. Civilekonom, Lunds Universitet.

Arbetslivserfarenhet:

VD ReckittBenckiser Norden 2004-2008. Market- ing och Business Development Direktör Synoptik 2001-2004. Europeisk Marketing Manager och andra ledande befattningar i Procter & Gamble Norden, Tyskland och Europa 1991-2001. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande i Babysam AS, BTX AS och Sunset Boulevard AS samt ledamot i Jetpak AB, CandyKing AB, Paulig AB, Sats AB och Upplands Motor AB.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 0 Oberoende*

Caroline Persson

Född 1978 Styrelseledamot sedan 2007 Arbetstagarrepresentant Unionen
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 0

Mikael Öberg

Född 1963 Styrelseledamot sedan 2009 Arbetstagarrepresentant Handels
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 2

Suppleant

Emma Lindqvist

Född 1976 Styrelseledamot sedan 2006 Arbetstagarrepresentant Handels
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 0

Suppleant

Johan Åhlberg

Född 1969 Styrelseledamot sedan 2009 Arbetstagarrepresentant Handels
Antal aktier i Clas Ohlson AB: 100

* Oberoende i förhållande till bolaget och bolagsledningen respektive större aktieägare i bolaget.

¹ Ägda via kapitalförsäkring

Ledande befattningshavare

Klas Balkow
VD och koncernchef
Född 1965
Anställd 2007

Arbetslivserfarenhet:
VD för ett dotterföretag inom Axel Johnson-koncernen med ansvar för Aximage, ett

affärsområde som innefattar flera butikskedjor samt agenturen för Fujifilm i Sverige och Norge. Dessförinnan Bredbandsbolaget. Tidigare under en tioårsperiod ett antal ledande befattningar inom Procter & Gamble i både Norden och USA.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 20713

Peter Jelkeby
Operativ chef och vVD
Född 1963
Civilekonom, Handelshögskolan Göteborg.
Anställd 2008

Arbetslivserfarenhet:
Ställföreträdande landschef för Ikea i

Storbritannien, 2006-2008. Tidigare roller inom Ikea innefattar ledande befattningar inom bland annat försäljning, marknadsföring och inköp sedan 1989.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 8173

Göran Melin
Ekonomi- och finanschef
Född 1962
Civilekonom, Handelshögskolan Göteborg.
Anställd 2010

Arbetslivserfarenhet:
Anställd på Öhrlings

PricewaterhouseCoopers sedan 1987. Auktoriserad revisor sedan 1991 och partner sedan 2001.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 4071

Susanne Löfås-Hällman
HR-chef
Född 1964. Fil.mag.
Företagsekonomi, Högskolan Gävle.
Anställd 2001

Arbetslivserfarenhet:
Personalchef, Würth

Svenska AB, 1998-2001. Rekrytering och bemanning, Resursen i Dalarna AB, 1997-1998. Ekonomiassistent Profiliium Fastighets AB/Domberg & Andersson, 1990-1992.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 3572

Bo Heyman
Etableringschef
Född 1952
Anställd 1983

Arbetslivserfarenhet:
Etableringschef för Clas Ohlson i Sverige och Finland, 2002-2007. Marknadschef

och affärsområdeschef Clas Ohlson Sverige, 1996-2002. Säljledare och butiksansvarig för våra svenska butiker, etableringsansvarig i Sverige 1992-1996. Säljare, dekoratör, arbetsledare och butikschef på Clas Ohlson 1983-1992.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 4638

Tony Dahlström
Inköpschef
Född 1964
Anställd 1982

Arbetslivserfarenhet:
Kategori- och produktchef för Clas Ohlson 2009-2010. VD för OS Technology Nordic 2008-2009.

Produktchef, Clas Ohlson 1996-2008. Olika roller inom butik, lager och kundservice på Clas Ohlson 1982-1996.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 3526

John Womack
Informations- och IR-chef
Född 1966. Fil.kand.
Nationalekonomi, Lunds Universitet. DIHR, Stockholms Universitet.
Anställd 2008

Arbetslivserfarenhet: Informationsdirektör IBS 2003-2008. Seniorskonsult Spider Relations/Sund Kommunikation 2000-2003. IR-chef NCC 1998-2000. Presstalesman Postgirot Bank 1995-1998.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 8210

Ulrika Göransson
Affärsutvecklingschef
Född 1970
Civilekonom, Stockholms Universitet.
Anställd 2008

Arbetslivserfarenhet:
Koncernmarknadschef för Clas Ohlson,

2008-2011. Head of Marketing Nordics, Novartis, 2007-2008. Varumärkesstrateg, LynxEye, 2003-2007. Consumer Insight Specialist Asia Pacific, Kraft Foods, 2003-2003. Senior Marketing Manager, General Mills, 1999-2002.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 5922

Lars Andréason
Chef Sälj och Kommunikation
Född 1971
Civilekonom, Lunds Universitet.
Anställd 2008

Arbetslivserfarenhet:
Affärsområdeschef

Sverige, Clas Ohlson 2008-2011. Nordisk försäljningsdirektör, Siba 2004-2008. Marknadschef, Fujifilm Sverige 2002-2004. Affärsområdeschef Konsumentprodukter, Bredbandsbolaget 2000-2002.

Antal aktier i Clas Ohlson AB: 3554

Ulrika Göransson och Lars Andréason tillträdde sina nya tjänster den 1 juni 2011 och ingår därefter i ledande befattningshavare.

Resultat per kvartal

Mkr	2010/11				2009/10			
	KV 1 100501 -100731	KV 2 100801 -101031	KV 3 101101 -110131	KV 4 110201 -110430	KV 1 090501 -090731	KV 2 090801 -091031	KV 3 091101 -100131	KV 4 100201 -100430
Försäljning	1 323,5	1 434,9	1 906,0	1 163,6	1 288,3	1 372,5	1 817,3	1 077,7
Kostnad för sålda varor	-769,0	-840,2	-1 097,6	-694,9	-779,7	-816,1	-1 049,6	-642,5
Bruttoresultat	554,5	594,7	808,4	468,7	508,6	556,4	767,7	435,2
Försäljningskostnader	-369,9	-442,0	-493,7	-429,0	-337,8	-373,0	-436,8	-384,1
Administrationskostnader	-40,2	-35,3	-42,7	-38,7	-30,6	-35,4	-38,1	-34,3
Övriga rörelseintäkter/kostnader	-1,9	1,1	-2,5	2,6	1,0	-2,6	-3,0	-2,7
Rörelseresultat	115,5	118,5	269,5	3,6	141,2	145,4	289,8	14,1
Finansnetto	-1,2	-2,3	-1,7	-2,9	-0,8	-0,9	-0,6	0,0
Resultat före skatt	114,3	116,2	267,8	0,7	140,4	144,5	289,2	14,1
Inkomstskatt	-29,9	-30,4	-73,7	-0,6	-39,2	-38,8	-75,7	-1,7
Periodens vinst	84,4	85,8	194,1	0,1	101,2	105,7	213,5	12,4
NYCKELTAL FÖR PERIODEN								
Bruttomarginal, %	41,9	41,4	42,4	40,3	39,5	40,5	42,2	40,4
Rörelsemarginal, %	8,7	8,3	14,1	0,3	11,0	10,6	15,9	1,3
Vinst per aktie före utspädning	1,32	1,35	3,05	0,00	1,56	1,64	3,32	0,19
Vinst per aktie efter utspädning	1,32	1,35	3,04	0,00	1,56	1,64	3,32	0,19

Definitioner

Kassaflöde från rörelsen

Internt genererade medel inklusive förändring av rörelsekapital.

Rörelsekapital

Summan av omsättningstillgångar exklusive likvida medel, minskat med kortfristiga skulder.

Sysselsatt kapital

Balansomslutningen minskad med icke räntebärande skulder och avsättningar. Genomsnittligt sysselsatt kapital beräknas som genomsnittligt sysselsatt kapital under året.

Bruttomarginal

Bruttoresultatet i resultaträkningen i procent av räkenskapsårets nettoomsättning.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat i procent av räkenskapsårets nettoomsättning.

Avkastning på eget kapital

Årets resultat enligt resultaträkningen i procent av genomsnittligt eget kapital.

Soliditet

Eget kapital vid årets slut i procent av balansomslutningen.

Försäljning per kvadratmeter i butik

Butikens försäljning i förhållande till den effektiva butiksytan. För nya butiker har omräkning skett i förhållande till hur länge butiken har varit öppen.

Vinst per aktie

Resultat efter skatt i relation till genomsnittligt antal aktier.

Bruttokassaflöde per aktie

Resultat efter skatt plus avskrivningar i relation till genomsnittligt antal aktier.

Adresser

Huvudkontor

Clas Ohlson AB
793 85 Insjön
Tel 0247-444 00
Fax 0247-444 25
www.clasohlson.se

Huvudkontor Norge

Clas Ohlson AS
Torggata 2-6
N-0105 Oslo
Tel +47 23 21 40 05
Fax +47 23 21 40 80
www.clasohlson.no

Huvudkontor Finland

Clas Ohlson OY
Annegatan 34-36 A
FIN-00100 Helsingfors
Tel +358 (0)20 111 2222
Fax +358 (0)20 111 2234
www.clasohlson.fi

Huvudkontor Storbritannien

Clas Ohlson Ltd
Goodwille
13 Kensington Square
W8 5HD London
Tel +44 (0)845 671 8215
www.clasohlson.co.uk

Distanshandel Sverige

Clas Ohlson AB
793 85 Insjön
Tel 0247-444 44
Fax 0247-445 55
www.clasohlson.se

Distanshandel Norge

Clas Ohlson AS
Postboks 485
N-0105 Oslo
Tel +47 23 21 40 00
Fax +47 23 21 40 80
www.clasohlson.no

Kontaktpersoner Investor Relations

John Womack
Informations- och IR-chef
Tel: 0247 - 444 00

Klas Balkow
VD och koncernchef
Tel: 0247 - 444 00

Michael Ehrling
IR-produktion
Tel: 0247 - 444 00

Sverige

Borås – Knalleland
Eskilstuna – Cityhuset
Falun – Falan Gallerian
Gävle – Affärshuset Nian
Göteborg – Bäckebo
Göteborg – Nordstan
Göteborg – Partille
Göteborg – Västra Frölunda
Halmstad – Combihuset
Helsingborg – Kullagatan
Helsingborg – Väla centrum
Hudiksvall – Gallerian Fyren
Insjön – Dalarna
Jönköping – City
Jönköping – A6
Kalmar – Baronen
Karlstad – Mitt i City
Kiruna – Centrum
Kristianstad – Domus-huset
Kungsbacka – Kungsmässan
Linköping – Centrum
Luleå – Smedjan
Malmö – Burlöv
Malmö – Triangeln
Motala – Centrum
Norrköping – Domino
Norrköping – Hageby Centrum
Nyköping – Nyckeln
Piteå – Gallerian Piteå
Skellefteå – Citykompaniet
Skövde – Centrum
Stockholm – Bromma
Stockholm – Drottninggatan
Stockholm – Farsta
Stockholm – Gallerian
Stockholm – Haninge
Stockholm – Häggvik
Stockholm – Kista Galleria
Stockholm – Liljeholmen
Stockholm – Nacka
Stockholm – Sickla
Stockholm – Skärholmen
Stockholm – Solna Centrum
Stockholm – Täby
Stockholm – Vällingby Centrum
Stockholm – Väsby Centrum
Strömstad – Nordby
Sundsvall – Birsta
Sundsvall – Nya hamnen
Södertälje – Lunagallerian
Trelleborg – Valen
Uddevalla – Centrum
Umeå – MVG
Uppsala – S:t Per Gallerian
Visby – Centrum
Västerås – Igor
Växjö – Affärshuset Tegnér
Örebro – Marieberg
Örebro – Krämare
Örnsköldsvik – Magasinet
Östersund – Mittpunkten

Norge

Arendal – Amfi Arena
Asker – Trekanten Kjøpesenter
Bergen – Bergen Storsenter
Bergen – Laguneparken
Bergen – Sartor
Bergen – Åsane
Bryne – M44
Drammen – Gulslogen Kjøpesenter
Fredrikstad – Dikeveien

Fredrikstad – Torvbyen Kjøpesenter
Gjøvik – CC Mart'n
Hamar – Maxi Kjøpesenter
Haugesund – Oasen Storsenter
Hønefoss – Sentrum
Jessheim – Jessheim Storsenter
Kongsberg – Stortorvet senter
Kristiansand – Sentrum
Kristiansand – Sørlandssenteret
Kristiansund – Amfi Futura
Larvik – Sentrum
Lillehammer – Strandtorget Kjøpesenter
Lørenskog – Lørenskog Storsenter
Molde – Moldegård Storsenter
Moss – Amfi Senter
Narvik – Narvik Storsenter
Oslo – Alna Senter
Oslo – Oslo City
Oslo – Bryn Senter
Oslo – Lambertseter Senter
Oslo – Storo Storsenter
Oslo – Torggata
Porsgrunn – Down Town
Sandnes – Kvadrat
Sandvika – Sandvika Storsenter
Sarpsborg – Storbyen
Ski – Ski Storsenter
Skien – Herkules
Stavanger – Kilden
Stavanger – Madla
Stavanger – Mediagården
Steinkjer – Amfi
Strømmen – Strømmen Storsenter
Tromsø – Jekta Storsenter
Trondheim – City Syd
Trondheim – Lade
Trondheim – Solsiden
Trondheim – Trondheim Torg
Tønsberg – Farmandstredet
Ålesund – Stormoa Kjøpesenter

Finland

Esbo – Entresse köpcentrum
Esbo – Sello
Helsingfors – Kamppi
Helsingfors – Mannerheimvägen
Helsingfors – Östra Centrum
Joensuu – Centrum
Karleby – Chydenia köpcentrum
Kuopio – Centrum
Villmanstrand – Gallerian köpcentrum
Lembois – Ideapark
Rovaniemi – Rinne köpcentrum
Seinäjoki – Centrum
Tammerfors – Centrum
Uleåborg – Centrum
Vanda – Jumbo köpcentrum
Åsa – Rewell Center
Åbo – Forum köpcentrum

Storbritannien

Birmingham – Merry Hill
Cardiff – St Davids
Croydon – The Whitgift Centre
Doncaster – Frenchgate
Kingston – Centrum
Leeds – Headrow Street
Liverpool – Clayton Square
Manchester – Arndale Centre
Norwich – Chapelfield
Reading – Broad Street
Watford – The Harlequin

För information om butikernas adress och telefonnummer se www.clasohlson.se

Clas Ohlson AB (publ.)
793 85 Insjön
Tel: 0247-444 00
Fax: 0247-444 25
www.clasohlson.se

Organisationsnummer: 556035-8672

clas ohlson